

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 172 (XVI) — Nr. 887

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 29 septembrie 2004

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
370. — Lege pentru alegerea Președintelui României...	1-7	Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002 35-37
707. — Decret privind promulgarea Legii pentru alegerea Președintelui României	8	Decizia nr. 299 din 6 iulie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase, aliajelor acestora și pietrelor prețioase în România, republicată .....
★		
373. — Lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului	8-34	38-40
717. — Decret privind promulgarea Legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului	35	Decizia nr. 308 din 8 iulie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 615 alin. 1 din Codul de procedură civilă .....
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
Decizia nr. 294 din 6 iulie 2004 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări prin		Decizia nr. 339 din 17 septembrie 2004 asupra sesizării de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului .....

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru alegerea Președintelui României

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezenta lege reglementează modul de organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României.

(2) Președintele României se alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile prezentei legi.

(3) Alegătorul are dreptul la un singur vot, în fiecare tur de scrutin organizat pentru alegerea Președintelui

României, potrivit art. 81 alin. (2) și (3) din Constituția României, republicată.

Art. 2. — (1) În unitățile administrativ-teritoriale operațiunile electorale pentru alegerea Președintelui României se fac în circumscripțiile electorale și secțiile de votare, sub conducerea și supravegherea birourilor electorale prevăzute de Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, pe baza acelorași liste electorale.

(2) Curtea Constituțională, potrivit art. 146 lit. f) din Constituția României, republicată, veghează la respectarea în întreaga țară a prevederilor prezentei legi și confirmă rezultatele sufragiului.

Art. 3. — (1) La alegerile pentru Președintele României se pot prezenta candidați propuși de partide politice sau alianțe politice, constituite potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003, precum și candidați independenți. Partidele și alianțele politice pot propune numai câte un singur candidat. Partidele membre ale unei alianțe politice care propune un candidat nu pot propune și candidați în mod separat.

(2) Candidaturile propuse de partidele și de alianțele politice, precum și candidaturile independente pot fi depuse numai dacă sunt susținute de cel puțin 200.000 de alegători. Un alegător poate susține un singur candidat.

Art. 4. — (1) Data alegerilor se stabilește și se aduce la cunoștință publică de către Guvern cu cel puțin 45 de zile înainte de ziua votării și până la împlinirea a 5 zile de la data expirării mandatului Președintelui în funcție sau, după caz, de la data la care începe să curgă termenul prevăzut la art. 97 alin. (2) din Constituția României, Republicată.

(2) Alegerile au loc într-o singură zi, care este numai duminică.

CAPITOLUL II

Organizarea și desfășurarea alegerilor

SECȚIUNEA 1

Atribuțiile birourilor electorale

Art. 5. — Biroul Electoral Central are următoarele atribuții:

a) veghează la actualizarea listelor electorale permanente, urmărește respectarea dispozițiilor legale privitoare la alegerea Președintelui României pe întreg teritoriul țării și asigură aplicarea lor uniformă;

b) constată respectarea prevederilor prezentei legi pentru depunerea candidaturilor și înregistrează candidaturile care îndeplinesc aceste condiții; în acest scop poate solicita Ministerului Public verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 9 alin. (3);

c) comunică birourilor electorale de circumscripție candidaturile înregistrate și le face cunoscute prin presă;

d) rezolvă întâmpinările la propria activitate și contestațiile trimise de birourile electorale de circumscripție; soluțiile date sunt definitive;

e) centralizează rezultatele alegerilor, constată candidatul ales și prezintă Curții Constituționale documentația necesară validării mandatului de Președinte al României;

f) îndeplinește orice alte obligații ce îi revin potrivit prezentei legi.

Art. 6. — Birourile electorale de circumscripție au următoarele atribuții:

a) fac publicațiile și afișările prevăzute de lege, în termen de 5 zile de la primirea comunicării privind candidaturile înregistrate la Biroul Electoral Central;

b) rezolvă întâmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare;

c) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare buletinele de vot, ștampilele de control și ștampilele cu mențiunea „Votat“;

d) centralizează rezultatul alegerilor pentru circumscripția electorală și înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale cuprinzând aceste rezultate, precum și întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare;

e) îndeplinesc orice alte obligații prevăzute de lege în sarcina lor.

Art. 7. — Birourile electorale ale secțiilor de votare îndeplinesc, în mod corespunzător, atribuțiile ce le revin, potrivit legii, pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului.

Art. 8. — Birourile electorale lucrează și iau hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

SECȚIUNEA a 2-a

Candidaturile

Art. 9. — (1) Propunerile de candidați pentru alegerea Președintelui României se depun la Biroul Electoral Central, cel mai târziu cu 30 de zile înainte de data alegerilor.

(2) Propunerile se fac în scris și vor fi primite numai dacă:

a) sunt semnate de conducerea partidului sau a alianței politice ori de conducerea acestora, care au propus candidatul sau, după caz, de candidatul independent;

b) cuprind prenumele și numele, locul și data nașterii, starea civilă, domiciliul, studiile, ocupația și profesia candidatului și precizarea că îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a candida;

c) sunt însoțite de declarația de acceptare a candidaturii, scrisă, semnată și datată de candidat, de declarația de avere, de o declarație autentică, pe propria răspundere, potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenența ca agent ori colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, precum și de lista sau listele susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători.

(3) Lista susținătorilor este un act public, sub sancțiunea prevăzută de art. 292 din Codul penal. Lista sau listele susținătorilor trebuie să cuprindă data alegerilor, prenumele și numele candidatului, precum și prenumele și numele, data nașterii, adresa, denumirea, seria și numărul actului de identitate și semnătura alegătorilor care susțin candidatura. În finalul listei persoana care a întocmit-o este obligată să facă o declarație pe propria răspundere prin care să ateste veridicitatea semnăturilor susținătorilor. Modelul listei susținătorilor și al declarației pe propria răspundere sunt prevăzute în anexa nr. 1.

(4) Propunerea de candidatură se depune și se înregistrează la Biroul Electoral Central în 4 exemplare, un exemplar original și 3 copii. Exemplarul original și o copie

se păstrează la Biroul Electoral Central, un altul se înaintează la Curtea Constituțională, iar al patrulea, certificat de președintele Biroului Electoral Central, se restituie depunătorului.

Art. 10. — Nu pot candida persoanele care, la data depunerii candidaturii, nu îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 37 din Constituția României, republicată, pentru a fi alese sau care au fost alese anterior, de două ori, ca Președinte al României.

Art. 11. — (1) Biroul Electoral Central aduce la cunoștință publică, prin presă, și afișează, la sediul său, propunerile de candidați pe care le-a primit, în termen de 24 de ore de la înregistrare.

(2) Până la 20 de zile înainte de data alegerilor candidatul, partidele politice, alianțele politice și cetățenii pot contesta înregistrarea sau neînregistrarea candidaturii. Contestația se depune la Biroul Electoral Central, care o înaintează împreună cu dosarul candidaturii, în termen de 24 de ore, spre soluționare, Curtii Constituționale.

(3) Curtea Constituțională soluționează contestația în termen de 48 de ore de la înregistrare. Soluția este definitivă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) A doua zi după expirarea termenului de soluționare a contestațiilor, prevăzut la alin. (3), Biroul Electoral Central comunică birourilor electorale de circumscripție candidaturile definitive înregistrate, în ordinea în care au fost depuse.

SECȚIUNEA a 3-a

Buletinele de vot

Art. 12. — (1) Buletinele de vot se tipăresc potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 2.

(2) Dimensiunile buletinului de vot se stabilesc de Biroul Electoral Central, ținând seama de numărul candidaților și de spațiul necesar pentru imprimarea lor, și se transmit birourilor electorale de circumscripție o dată cu comunicarea candidaturilor.

(3) Imprimarea buletinelor de vot se asigură de birourile electorale de circumscripție prin intermediul prefectilor, cu respectarea prevederilor legale referitoare la imprimarea buletinelor de vot pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, care se aplică în mod corespunzător. Prefecții răspund ca toate buletinele de vot necesare să fie imprimate cu cel puțin 3 zile înainte de data alegerilor.

(4) Înscrierea candidaților pe buletinul de vot se face în ordinea depunerii candidaturilor.

Art. 13. — (1) Semnele electorale se declară la Biroul Electoral Central o dată cu depunerea candidaturii.

(2) Dacă alegerile pentru Președintele României au loc concomitent cu cele pentru Camera Deputaților și Senat, se vor utiliza numai semnele electorale stabilite în cadrul alegerilor pentru cele două Camere. Dacă alegerile pentru Președintele României au loc la o dată diferită, se vor utiliza numai semnele electorale stabilite în cadrul ultimelor alegeri pentru Camera Deputaților și Senat. În cazul partidelor politice sau al alianțelor politice care nu au participat la aceste alegeri, se aplică prevederile legii pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, referitoare la semnele electorale și la denumiri.

Art. 14. — Prevederile legale pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, referitoare la ștampilele secțiilor

de votare și la predarea, distribuirea și afișarea buletinelor de vot sau la eliberarea unor buletine vizate și anulate, se aplică și pentru alegerile privind Președintele României.

SECȚIUNEA a 4-a

Campania electorală și desfășurarea alegerilor

Art. 15. — (1) Campania electorală și desfășurarea alegerilor pentru Președintele României se fac potrivit dispozițiilor legale privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, cu excepțiile prevăzute în prezenta secțiune.

(2) Președintele în funcție poate participa la campania prezidențială a partidului politic sau a alianței politice care l-a propus sau îi susține candidatura, potrivit art. 9.

Art. 16. — (1) Pentru candidații la alegerea Președintelui României, accesul la serviciile publice de radio și televiziune este egal și gratuit.

(2) Orarul pentru campania electorală și repartizarea timpilor de antenă pentru accesul egal și gratuit al candidaților la serviciile publice de radio și televiziune se fac, după încheierea perioadei de depunere a candidaturilor, de birourile permanente reunite ale celor două Camere ale Parlamentului, împreună cu reprezentanții serviciilor publice de radio și televiziune și cu participarea candidaților.

(3) Dacă alegerile pentru Președintele României au loc concomitent cu cele pentru Camera Deputaților și Senat, se vor avea în vedere și orarul și repartizarea timpilor de antenă pentru campania electorală privind alegerea celor două Camere.

Art. 17. — Împotriva soluției date de biroul electoral de circumscripție la plângerile ce îi sunt adresate cu privire la împiedicarea unui partid sau a unei alianțe politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală, contestațiile se soluționează de Curtea Constituțională, în termen de 3 zile de la sesizare.

Art. 18. — (1) Dacă alegerile pentru Președintele României au loc concomitent cu cele pentru Camera Deputaților și Senat, persoanele acreditate să asiste la efectuarea operațiunilor electorale pentru alegerea deputaților și senatorilor pot asista și la efectuarea celor pentru alegerea Președintelui României.

(2) În cazul în care alegerile pentru Președintele României au loc la o dată diferită, acreditarea pentru a asista la operațiunile electorale a delegaților presei, cinematografului, radioului și televiziunii, române sau străine, a organizațiilor neguvernamentale care au ca principal obiect de activitate apărarea drepturilor fundamentale ale omului ori a observatorilor externi care solicită aceasta se face de către Biroul Electoral Central.

(3) În situația prevăzută la alin. (2) partidele și alianțele politice care au propus candidați vor putea desemna câte un singur delegat, pentru fiecare secție de votare și birou electoral de circumscripție, care să asiste la efectuarea operațiunilor electorale. Desemnarea se face prin comunicarea prenumelui, numelui și domiciliului reprezentantului, sub semnătura conducerii partidului sau a alianței politice. Dacă mai multe partide sau alianțe politice au propus același candidat, ele pot desemna numai un reprezentant comun.

Art. 19. — (1) Alegătorul va vota aplicând ștampila cu mențiunea „Votat“ înăuntrul patruleterului care cuprinde prenumele și numele candidatului pe care îl votează.

(2) Dacă alegerile pentru Președintele României au loc concomitent cu cele pentru Camera Deputaților și Senat, după exprimarea votului se va aplica ștampila cu mențiunea „Votat“ pe cartea de alegător pe un singur număr de scrutin.

(3) Dacă alegerile pentru Președintele României au loc la o dată diferită de cele pentru Camera Deputaților și Senat, după exprimarea votului ștampila se aplică pe cartea de alegător la numărul de scrutin adus la cunoștință publică de Guvern o dată cu data votării.

(4) La al doilea tur de scrutin ștampila se aplică la numărul de scrutin care urmează.

CAPITOLUL III

Stabilirea rezultatului alegerilor

Art. 20. — (1) Operațiunile electorale pentru constatarea rezultatelor votării la secțiile de votare, contestațiile și întâmpinările cu privire la operațiunile de votare și de deschidere a urnelor se fac cu respectarea prevederilor legale privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului.

(2) Rezultatul votării la secția de votare se consemnează într-un tabel.

(3) Candidații la alegerile pentru Parlament din partea partidelor politice care au propus și candidați pentru alegerea Președintelui României au dreptul să întocmească și ei un tabel. Dacă alegerile pentru cele două Camere și pentru Președintele României nu au loc concomitent, acest drept revine delegaților partidelor politice care au propus candidații în alegerile pentru Președintele României.

(4) Tabelele vor cuprinde voturile nule, prenumele și numele candidaților și voturile valabil exprimate pentru fiecare candidat.

Art. 21. — (1) După deschiderea urnelor și numărarea voturilor, președintele biroului secției de votare încheie un proces-verbal în 3 exemplare, care va cuprinde:

a) numărul alegătorilor, potrivit listelor electorale permanente;

b) numărul alegătorilor care s-au prezentat la urne; defalcarea acestui număr în funcție de alegătorii de pe lista permanentă și de pe cea specială;

c) numărul total al voturilor valabil exprimate;

d) numărul voturilor nule;

e) numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare candidat;

f) expunerea pe scurt a întâmpinărilor și contestațiilor și a modului lor de soluționare, precum și a contestațiilor înaintate spre soluționare biroului electoral de circumscripție;

g) numărul total al buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate.

(2) Procesele-verbale se semnează de președinte și de membrii biroului. Un exemplar al procesului-verbal se afișează la loc vizibil, la sediul biroului electoral al secției de votare.

(3) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare li se eliberează, la cerere, o copie certificată de către toți cei care au semnat originalul; cererea trebuie formulată înainte de întocmirea procesului-verbal.

(4) Lipsa semnăturii unor membri ai biroului secției de votare nu influențează asupra valabilității procesului-verbal. Președintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

(5) Procesele-verbale, împreună cu toate contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale secției de votare, precum și cu buletinele de vot nule și cele contestate vor alcătui un dosar, care, sigilat și ștampilat, va fi înaintat biroului electoral de circumscripție, de președintele biroului electoral al secției de votare și membrii biroului, cu pază militară, în cel mult 24 de ore.

(6) În termen de 24 de ore de la primirea dosarului, biroul electoral de circumscripție va trimite unul dintre exemplarele procesului-verbal la tribunalul în a cărui rază teritorială este circumscripția electorală; candidații sau partidele și alianțele politice care i-au propus pot obține copii legalizate de pe acest exemplar.

Art. 22. — (1) După primirea proceselor-verbale de la toate birourile electorale ale secțiilor de votare și după soluționarea contestațiilor și întâmpinărilor primite, biroul electoral de circumscripție încheie un proces-verbal care va cuprinde:

a) numărul alegătorilor din circumscripția electorală, potrivit listelor electorale permanente;

b) numărul total al alegătorilor ce s-au prezentat la urne; defalcarea acestui număr de pe listele permanente și de pe cele speciale;

c) numărul total al voturilor valabil exprimate;

d) numărul voturilor nule;

e) numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare candidat în cadrul circumscripției electorale;

f) expunerea pe scurt a întâmpinărilor, contestațiilor și hotărârilor luate de biroul electoral de circumscripție;

g) numărul total al buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate.

(2) Prevederile art. 21 alin. (2) și (4) se aplică în mod corespunzător.

(3) Procesul-verbal, împreună cu întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare, formând un dosar, încheiat, sigilat și semnat de membrii biroului electoral, se înaintează cu pază militară la Biroul Electoral Central, în cel mult 48 de ore de la primirea ultimului proces-verbal al birourilor electorale ale secțiilor de votare.

Art. 23. — (1) Biroul Electoral Central rezolvă întâmpinările și contestațiile depuse, deciziile date fiind definitive, după care încheie un proces-verbal care cuprinde:

a) numărul total al alegătorilor, potrivit listelor electorale ale localităților unde își au domiciliul aceștia;

b) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne;

c) numărul total al voturilor nule;

d) numărul total al voturilor valabil exprimate, pe întreaga țară, pentru fiecare candidat și constatarea îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 81 din Constituția României, republicată; în situația în care aceste condiții nu sunt întrunite, prenumele și numele candidaților care vor participa la al doilea tur de scrutin;

e) centralizarea rezultatelor celui de-al doilea tur, potrivit prevederilor lit. a)–d), care se aplică în mod corespunzător, prenumele și numele candidatului a cărui alegere a fost constatată;

f) modul de soluționare a contestațiilor și întâmpinărilor primite.

(2) Prevederile art. 21 alin. (2) și (4) se aplică în mod corespunzător.

(3) Procesul-verbal, pentru fiecare tur de scrutin, împreună cu dosarele birourilor electorale de circumscripție, primite potrivit art. 22 alin. (3), se înaintează cu pază militară la Curtea Constituțională, în termen de 24 de ore de la înregistrarea ultimului dosar.

Art. 24. — (1) Curtea Constituțională anulează alegerile în cazul în care votarea și stabilirea rezultatelor au avut loc prin fraudă de natură să modifice atribuirea mandatului sau, după caz, ordinea candidaților care pot participa la al doilea tur de scrutin. În această situație Curtea va dispune repetarea turului de scrutin în a doua duminică de la data anulării alegerilor.

(2) Cererea de anulare a alegerilor se poate face de partidele și candidații care au participat la alegeri, în termen de cel mult 3 zile de la închiderea votării; cererea trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază.

(3) Cererea poate fi admisă numai dacă cel care a sesizat nu este implicat în producerea fraudei.

(4) Soluționarea cererii de către Curtea Constituțională se face până la data prevăzută de lege pentru aducerea la cunoștință publică a rezultatului alegerilor.

Art. 25. — (1) Curtea Constituțională publică rezultatul alegerilor în presă și în Monitorul Oficial al României, Partea I, pentru fiecare tur de scrutin și validează rezultatul alegerilor pentru președintele ales.

(2) Actul de validare se întocmește în 3 exemplare, dintre care unul rămâne la Curtea Constituțională, unul se prezintă Parlamentului pentru depunerea jurământului prevăzut la art. 82 alin. (2) din Constituția României, republicată, iar al treilea se înmânează candidatului ales.

Art. 26. — (1) Al doilea tur de scrutin are loc în condițiile prevăzute la art. 81 alin. (3) din Constituția României, republicată, la două săptămâni de la primul tur de scrutin, în aceleași secții de votare și circumscripții electorale, sub conducerea operațiunilor electorale de către aceleași birouri electorale și pe baza acelorași liste de alegători de la primul tur.

(2) În al doilea tur de scrutin participă primii 2 candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi, valabil exprimate pe întreaga țară la primul tur. Confirmarea acestui număr se face de Curtea Constituțională în termen de 24 de ore de la primirea proceselor-verbale prevăzute

la art. 23 alin. (3), prin aducerea la cunoștință publică a prenumelui și numelui celor doi candidați care vor participa la cel de-al doilea tur de scrutin și a zilei votării stabilite potrivit alin. (1).

(3) Campania electorală pentru al doilea tur de scrutin începe de la data când s-a adus la cunoștință publică ziua votării.

(4) În termen de două zile de la deschiderea campaniei electorale se vor stabili orarul pentru desfășurarea acesteia la serviciile publice de radio și televiziune și repartizarea timpilor de antenă, potrivit art. 16 care se aplică în mod corespunzător.

(5) Persoanele acreditate să asiste la efectuarea operațiunilor electorale la primul tur de scrutin sunt de drept acreditate să asiste la efectuarea acestor operațiuni și la al doilea tur de scrutin.

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 27. — Sancțiunile contravenționale și pedepsele, prevăzute de lege pentru încălcarea dispozițiilor legale privind alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, se aplică și în ceea ce privește încălcarea dispozițiilor legale corespunzătoare privind alegerea Președintelui României.

Art. 28. — Prevederile legale pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, referitoare la suportarea cheltuielilor electorale, taxa de timbru, oficiile electorale, sprijinirea de către Guvern a activității birourilor electorale și a oficiilor electorale, materialele utilizate în procesul electoral, actul de identitate și cartea de alegător, precum și la judecarea de către instanțe a întâmpinărilor, a contestațiilor și a oricăror alte cereri se aplică și în ceea ce privește alegerile pentru Președintele României.

Art. 29. — Anexele nr. 1 și 2*) fac parte integrantă din prezenta lege.

Art. 30. — (1) Alegerile din anul 2004 pentru Președintele României vor avea loc o dată cu cele pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului.

(2) Data alegerilor și durata campaniei electorale din anul 2004 pentru Președintele României se stabilesc prin lege.

Art. 31. — La data intrării în vigoare a prezentei legi Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 16 iulie 1992, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 20 septembrie 2004.
Nr. 370.

*) Anexele nr. 1 și 2 sunt reproduse în facsimil.

Denumirea partidului politic sau alianței politice (ori mențiunea „Candidat independent”, după caz)
Semnul electoral al partidului politic sau alianței politice

LISTA SUSȚINĂTORILOR pentru alegerea Președintelui României

— ..... (data alegerilor) —

Candidatul ..... (prenume și nume)

Nr. crt.	Prenume	Nume	Data nașterii	Adresa	Act de identitate			Semnătura *)
					Denumire	Seria	Numărul	
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								

DECLARAȚIE

Subsemnatul ..... (prenume și nume), domiciliat în .....,
născut la data de ....., în comuna/orașul/municipiul ....., județul ....., posesor al C.I. (B.I.) seria ..... nr. ...., declar pe propria răspundere că toate datele și semnăturile cuprinse în prezenta listă, care are un număr de ..... poziții, corespund realității.

Data,

Localitatea,

Semnătura,

*) Lista este act public și se află sub incidența art. 292 din Codul penal. Este interzisă semnarea mai multor liste.

MODELUL BULETINULUI DE VOT PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI

Fila 1

<p style="font-size: 1.2em; margin: 0;">ROMÂNIA</p> <p style="font-size: 1.5em; margin: 10px 0 0 0;">P</p> <p style="text-align: center; margin: 20px 0 0 0;">BULETIN DE VOT</p> <p style="text-align: center; margin: 0 0 0 0;">PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI</p> <p style="text-align: center; margin: 10px 0 0 0;">*)</p> <p style="margin: 0 0 0 0;">Circumscripția electorală nr. ....</p>

Filele 2, 3...

<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)	
1)	2)								
3)									
1)	2)								
3)									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)	
1)	2)								
3)									
1)	2)								
3)									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">1)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">2)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">3)</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"></td> </tr> </table>	1)	2)	3)	
1)	2)								
3)									
1)	2)								
3)									

*) Se trece data alegerilor

1) Se trece denumirea completă a partidului politic sau alianței politice ori mențiunea „Candidat independent”.

2) Se trece semnul electoral; între denumirea partidului politic sau alianței politice și semnul electoral trebuie să se păstreze distanța de 3 litere.

3) Se trec prenumele și numele candidatului.

NOTĂ:

Se imprimă atâtea patrulete câți candidați sunt, în ordinea depunerii candidaturilor.

Hârtia pentru buletinele de vot va fi de culoare albă și suficient de groasă pentru a nu se distinge pe verso numele imprimat și votul dat.

Pe paginile buletinului de vot se vor imprima patrulete în număr suficient pentru a cuprinde toate candidaturile, în afară de ultima pagină, care va rămâne albă pentru ștampila de control.

Toate numele, prenumele și cuvintele ce se înscriu în interiorul patruletelor se vor tipări cu litera corp 10 verzal drepte.

Paginile buletinului de vot, inclusiv ultima pagină care va rămâne albă, vor fi numerotate.

Pe teritoriul unei circumscripții electorale se va folosi tuș pentru ștampile, de aceeași culoare.

Semnul electoral se va imprima într-un spațiu grafic de 2,5 cm x 2,5 cm.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T
privind promulgarea Legii
pentru alegerea Președintelui României

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (3) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru alegerea Președintelui României și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 16 septembrie 2004.
 Nr. 707.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E
pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic general pentru organizarea și desfășurarea alegerii Camerei Deputaților și Senatului.

(2) Camera Deputaților și Senatul se aleg prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, în condițiile prezentei legi.

Art. 2. — Alegătorul are dreptul la un vot pentru alegerea Camerei Deputaților și la un vot pentru alegerea Senatului.

Art. 3. — (1) Deputații și senatorii se aleg în circumscripții electorale pe bază de scrutin de listă, potrivit principiului reprezentării proporționale, precum și pe bază de candidaturi independente.

(2) Norma de reprezentare pentru alegerea Camerei Deputaților este de un deputat la 70.000 de locuitori.

(3) Norma de reprezentare pentru alegerea Senatului este de un senator la 160.000 de locuitori.

(4) Numărul deputaților și al senatorilor ce sunt aleși se determină prin raportarea numărului de locuitori al fiecărei circumscripții electorale la normele de reprezentare prevăzute la alin. (2) și (3), la care se adaugă un loc de deputat sau de senator pentru ceea ce depășește jumătatea normei de reprezentare, fără ca numărul deputaților să fie mai mic de 4, iar cel al senatorilor mai mic de 2.

(5) Numărul locuitorilor care se ia în calcul, potrivit alin. (4), este cel de la data de 1 iulie a anului precedent desfășurării alegerilor, publicat în Anuarul statistic al României. În situația în care, cu cel puțin 5 luni înainte de data alegerilor, are loc un recensământ general al populației, numărul locuitorilor care se ia în calcul este cel rezultat în urma recensământului, publicat de Institutul Național de Statistică.

(6) Delimitarea teritorială și numerotarea circumscripțiilor electorale, precum și numărul de mandate de deputat și de senator pentru fiecare circumscripție electorală sunt prevăzute în anexa nr. 1*).

Art. 4. — (1) În sensul prezentei legi, prin *minoritate națională* se înțelege acea etnie care este reprezentată în Consiliul Minorităților Naționale.

(2) Organizațiile cetățenilor aparținând unei minorități naționale definite potrivit alin. (1), legal constituite, care nu au obținut în alegeri cel puțin un mandat de deputat sau de senator au dreptul, împreună, potrivit art. 62 alin. (2) din Constituția României, republicată, la un mandat de deputat, dacă au obținut, pe întreaga țară, un număr de voturi egal cu cel puțin 10% din numărul mediu de voturi valabil exprimate pe țară pentru alegerea unui deputat.

(3) Pot depune candidaturi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Parlament.

(4) Pot depune candidaturi și alte organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale definite potrivit alin. (1), legal constituite, care prezintă Biroului Electoral

*) Anexa nr. 1 este reprodusă în facsimil.

Central, în termen de 3 zile de la constituirea acestuia, o listă de membri cuprinzând un număr de cel puțin 15% din numărul total al cetățenilor care, la ultimul recensământ, s-au declarat ca aparținând minorității respective.

(5) Dacă numărul membrilor necesari pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (4) este mai mare de 25.000 de persoane, lista membrilor trebuie să cuprindă cel puțin 25.000 de persoane domiciliat în cel puțin 15 dintre județele țării și în municipiul București, dar nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe și pentru municipiul București.

(6) Lista membrilor se întocmește pe localități și pe județe și trebuie să cuprindă: denumirea organizației, numele și prenumele membrilor, data nașterii, domiciliul, denumirea, seria și numărul actului de identitate, semnăturile acestora, precum și numele și prenumele persoanei care a întocmit-o. Persoana care a întocmit lista este obligată ca, împreună cu aceasta, să depună o declarație pe propria răspundere, prin care să ateste veridicitatea semnăturii membrilor, precum și faptul că lista a fost întocmită în vederea participării la alegerile parlamentare din anul respectiv.

(7) În sensul prezentei legi, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, prevăzute la alin. (3) și (4), le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice.

(8) Beneficiază de prevederile alin. (2) și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care au participat la alegeri pe o listă comună a două sau mai multe organizații; în acest caz, dacă nici un candidat de pe lista comună nu a fost ales, se atribuie pentru toate organizațiile care au propus lista un mandat de deputat, cu respectarea prevederilor alin. (2).

(9) Prevederile alin. (2) nu se aplică organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care a participat la alegeri pe listă comună cu un partid politic, alianță politică sau alianță electorală ori atât pe liste comune, cât și pe liste exclusiv proprii.

(10) Mandatul de deputat atribuit potrivit alin. (2) se acordă peste numărul total de deputați rezultat din norma de reprezentare.

(11) Organizațiile prevăzute la alin. (3) și (4) pot participa la alegeri și pot depune liste de candidați numai sub denumirea și cu semnul electoral ale respectivei organizații.

(12) Prin derogare de la prevederile art. 5 alin. (8), organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot depune aceeași listă de candidați pentru Camera Deputaților în mai multe circumscripții electorale.

Art. 5. — (1) Candidaturile pentru Camera Deputaților și Senat se propun pe liste separate de candidați numai de partide politice și alianțe politice, constituite potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003, precum și de alianțe electorale constituite în condițiile prezentei legi.

(2) Listele de candidați pentru alegerea deputaților și senatorilor trebuie întocmite astfel încât să asigure reprezentarea ambelor sexe.

(3) Numărul de candidați de pe fiecare listă poate fi mai mare decât numărul mandatelor rezultate din norma de reprezentare cu doi până la un sfert din aceste mandate; fracțiunile se întregesc la cifra 1, indiferent de mărimea acestora.

(4) În aceeași circumscripție electorală, un partid politic, o alianță politică sau o alianță electorală poate propune, pentru fiecare dintre Camerele Parlamentului, numai o singură listă de candidați. Partidele politice din alianțele

politice sau alianțele electorale pot participa la alegeri numai pe listele alianței. Un partid nu poate face parte decât dintr-o singură alianță politică sau alianță electorală.

(5) Listele de candidați trebuie să cuprindă, în cazul alianțelor politice și alianțelor electorale, și apartenența politică a candidaților.

(6) Candidatul independent poate participa la alegeri individual dacă este susținut de cel puțin 5% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente ale localităților situate în circumscripția electorală în care candidează. Nu se admit candidaturi independente pe listele de candidați depuse de partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale. Nu se admit nici liste de candidați independenți.

(7) Președintele României, în funcție la data alegerii Camerei Deputaților și Senatului, dacă se află în ultimele 3 luni ale mandatului, poate candida ca independent pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru obținerea unui mandat de deputat sau senator. În cazul în care este ales deputat sau senator, Președintele României este obligat ca, după validare, să opteze între calitatea de deputat sau senator și aceea de președinte.

(8) O persoană poate candida fie pentru un mandat de deputat, fie pentru un mandat de senator și numai într-o singură circumscripție electorală.

(9) Candidaturile pe mai multe liste de candidați sau atât pe liste, cât și ca independent sunt nule de drept. Nulitatea se constată prin hotărâre a biroului electoral al circumscripției electorale sau, după caz, a Biroului Electoral Central.

(10) Organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot opta să depună aceeași listă de candidați pentru Camera Deputaților în mai multe circumscripții electorale.

Art. 6. — (1) Partidele politice și alianțele politice se pot asocia între ele numai la nivel național, pe bază de protocol, constituind o alianță electorală, în scopul participării la alegerea Camerei Deputaților și a Senatului. Un partid politic sau o alianță politică nu poate face parte decât dintr-o singură alianță electorală. Alianța electorală care a participat la alegerile anterioare sub o denumire o poate păstra numai dacă nu și-a schimbat componența inițială. De asemenea, denumirea respectivă nu poate fi utilizată de o altă alianță.

(2) Protocolul de constituire a alianței electorale se depune la Biroul Electoral Central în termen de 48 de ore de la înființarea acestuia.

(3) Biroul Electoral Central se pronunță în ședință publică asupra admiterii sau respingerii protocolului de constituire a alianței electorale, în termen de 24 de ore de la depunerea acestuia.

(4) Hotărârea Biroului Electoral Central de admitere a protocolului de constituire a alianței electorale poate fi contestată de orice persoană fizică sau juridică interesată la Înalta Curte de Casație și Justiție, în termen de 24 de ore de la pronunțare.

(5) Hotărârea Biroului Electoral Central de respingere a protocolului de constituire a alianței electorale poate fi contestată de semnatarul protocolului la Înalta Curte de Casație și Justiție, în termen de 24 de ore de la pronunțare.

(6) Înalta Curte de Casație și Justiție se pronunță asupra contestațiilor prevăzute la alin. (4) și (5) în termen de 24 de ore, prin hotărâre definitivă și irevocabilă.

(7) Celelalte prevederi ale prezentei legi referitoare la alianțele politice se aplică în mod corespunzător și alianțelor electorale.

Art. 7. — (1) Data alegerilor se stabilește și se aduce la cunoștință publică de către Guvern cu cel puțin 45 de zile înainte de ziua votării și până la împlinirea a 5 zile de la data la care începe să curgă termenul prevăzut la art. 63 alin. (2) din Constituția României, republicată.

(2) Alegerile au loc într-o singură zi, care poate fi numai duminica.

(3) Numărul de ordine al scrutinului din cartea de alegător se stabilește și se aduce la cunoștință publică de Guvern o dată cu data alegerilor și este același pe întreg cuprinsul țării.

(4) Aducerea la cunoștință publică a datei alegerilor se face prin Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și prin presa scrisă și audiovizuală.

CAPITOLUL II

Listele electorale și cărțile de alegător

SECȚIUNEA 1

Listele electorale

Art. 8. — Listele electorale cuprind cetățenii cu drept de vot. Ele sunt permanente sau speciale.

Art. 9. — (1) Listele electorale permanente se întocmesc pe localități și cuprind toți cetățenii cu drept de vot care domiciliază în localitatea pentru care au fost întocmite.

(2) Listele electorale permanente se întocmesc și se actualizează de primarul unității administrativ-teritoriale, împreună cu serviciile de evidență informatizată a persoanei din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

(3) Listele electorale permanente se întocmesc pentru comune, pe sate și, după caz, pe străzi, dacă acestea au denumiri, iar pentru orașe, municipii și subdiviziuni administrativ-teritoriale ale municipiilor, pe străzi, în ordine alfabetică.

(4) Listele electorale permanente trebuie să cuprindă, în ordinea numărului imobilelor în care locuiesc alegătorii, numele și prenumele, codul numeric personal, domiciliul, denumirea, numărul și seria actului de identitate, precum și numărul circumscripției electorale.

(5) Listele electorale permanente se întocmesc în două exemplare originale și se semnează de primar și de șeful serviciului de evidență informatizată a persoanei. Un exemplar se predă spre păstrare secretarului unității administrativ-teritoriale, iar celălalt se predă judecătoriei în a cărei rază teritorială se află localitatea pentru care a fost întocmit. Listele electorale permanente se păstrează în registre speciale cu file detașabile.

Art. 10. — (1) Primarul, împreună cu serviciile de evidență informatizată a persoanei, actualizează listele electorale permanente, întocmite conform art. 9, anual, până la data de 1 martie și comunică judecătoriei, în cel mult 15 zile, actualizările operate în liste. În anul în care au loc alegeri, actualizarea listelor se face în cel mult 15 zile de la data stabilirii zilei votării.

(2) Persoanele decedate se radiază din lista electorală permanentă de către primarul unității administrativ-teritoriale în care au avut ultimul domiciliu. Radierea se va face pe baza comunicării efectuate de serviciul de evidență informatizată a persoanei la care s-a înregistrat decesul, în termen de 24 de ore de la înregistrarea acestuia.

(3) Persoanele care și-au pierdut cetățenia română se radiază din lista electorală permanentă, pe baza comunicării făcute primarului de către Ministerul Justiției.

(4) Persoanele care și-au pierdut drepturile electorale se radiază din lista electorală permanentă, în temeiul comunicării făcute primarului de către instanța de judecată, în termen de 5 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești.

Art. 11. — (1) Fiecare alegător este înscris într-o singură lista electorală permanentă.

(2) Înscrierea în listele electorale permanente este obligatorie. O dată cu schimbarea domiciliului, autoritatea competentă să efectueze schimbarea este obligată ca, din oficiu, să comunice primarului datele necesare înscrierii cetățeanului în lista electorală de la noul domiciliu și pentru radierea corespunzătoare din lista electorală a localității vechiului domiciliu.

Art. 12. — Listele electorale speciale se întocmesc în cazurile prevăzute de prezenta lege și cuprind numele și prenumele, domiciliul, denumirea, seria și numărul actului de identitate ale alegătorului. Listele se semnează de președintele biroului electoral al secției de votare unde au fost întocmite. Listele trebuie scrise lizibil și vor avea completate toate datele prevăzute în prezentul articol.

Art. 13. — (1) Alegătorii au dreptul să verifice înscrierea în listele electorale permanente. În acest scop, primarii sunt obligați să pună la dispoziția alegătorilor, spre consultare, listele electorale permanente și să organizeze acțiuni de informare și îndrumare a alegătorilor pentru efectuarea verificărilor necesare. Întâmpinările împotriva omisiunilor, înscrierilor greșite și oricăror alte erori din liste se fac în scris și se depun la primar, care este obligat să se pronunțe, în scris, în cel mult 3 zile de la înregistrarea întâmpinării.

(2) Împotriva soluției date de primar se poate face contestație, în termen de 5 zile de la comunicare. Contestația se soluționează în termen de cel mult 10 zile de la înregistrare de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază alegătorul.

(3) În cazul alegătorilor înscrisi în listele electorale speciale, întâmpinările se soluționează, de îndată, de președintele biroului electoral al secției de votare, iar contestațiile de către judecătoria în a cărei rază teritorială se află biroul electoral al secției de votare care a întocmit lista. Judecarea se face de îndată. Hotărârea judecătorească este definitivă și irevocabilă și se comunică biroului electoral al secției de votare imediat după pronunțare.

(4) Întâmpinările formulate cu privire la listele speciale din străinătate se soluționează de către biroul electoral al secției de votare, iar contestațiile de către șeful misiunii diplomatice din țara respectivă sau de locțiitorul acestuia. Hotărârea este definitivă.

Art. 14. — (1) Primarii, împreună cu serviciile de evidență informatizată a persoanei, execută copii de pe listele electorale permanente, care cuprind alegătorii din fiecare secție de votare. Copiile de pe listele electorale permanente se predau de către primar, pe bază de proces-verbal, președintelui biroului electoral al fiecărei secții de votare, cu 3 zile înainte de data alegerilor. Un exemplar este pus la dispoziție alegătorilor pentru consultare, iar celălalt este utilizat în ziua alegerilor. Un exemplar al copiei se păstrează de către primar.

(2) Orice neconcordanță dintre lista electorală permanentă și copia întocmită potrivit alin. (1) se soluționează de primar, de îndată, pe baza datelor cuprinse în lista electorală permanentă.

(3) Orice modificare intervenită în lista electorală permanentă, după predarea copiei la biroul electoral al secției de votare, se comunică acestuia de către primar, de îndată.

(4) Copiile de pe listele electorale permanente se semnează de primar, de secretarul unității administrativ-teritoriale și de șeful serviciului de evidență informatizată a persoanei.

(5) Copiile întocmite potrivit alin. (1) cuprind: numele și prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul, denumirea, seria și numărul actului de identitate, numărul circumscripției electorale, numărul secției de votare, precum și o rubrică destinată semnăturii alegătorului.

Art. 15. — În termen de cel mult 10 zile de la stabilirea datei alegerilor, potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) și (2), primarul este obligat să pună la dispoziție partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, la cererea și pe cheltuiala acestora, copii de pe listele electorale permanente.

Art. 16. — Modelul listei electorale permanente și cel al listei electorale speciale se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.

SECȚIUNEA a 2-a

Cărțile de alegător

Art. 17. — (1) Exercițarea dreptului de vot se face pe baza cărții de alegător, eliberată în condițiile prezentei legi. Cetățenii români aflați în străinătate pot vota și fără carte de alegător, pe baza pașaportului diplomatic, de serviciu, simplu sau consular, pe care se aplică ștampila cu mențiunea *Votat* de către președintele biroului electoral al secției de votare, cu precizarea zilei și a lunii în care a avut loc scrutinul.

(2) Forma, conținutul, modul de eliberare și de utilizare a cărții de alegător, precum și cheltuielile de tipărire și distribuire a acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Administrației și Internelor și Autorității Electorale Permanente.

(3) Un alegător nu poate primi și deține decât o singură carte de alegător.

Art. 18. — (1) Cărțile de alegător sunt permanente și valabile pentru toate consultările electorale cu caracter național, potrivit numărului de scrutine prevăzut în cuprinsul lor. Cărțile de alegător se eliberează cetățenilor înscrși în listele electorale permanente ale localității în care domiciliază.

(2) Cartea de alegător se păstrează și se folosește numai de către titular. Cartea de alegător nu poate fi reținută decât în cazul unei anchete penale efectuate în legătură cu organizarea și desfășurarea alegerilor.

Art. 19. — (1) Cartea de alegător se întocmește de Ministerul Administrației și Internelor, prin serviciile de evidență informatizată a persoanei la care este arondată localitatea în care își are domiciliul alegătorul.

(2) Eliberarea cărții de alegător se face pe baza actului de identitate, numai titularului și sub semnătura acestuia, de către Ministerul Administrației și Internelor, prin serviciile de evidență informatizată a persoanei.

(3) După actualizarea listelor electorale permanente, potrivit art. 10 alin. (1), întocmirea și eliberarea cărților de alegător pentru cetățenii care au împlinit vârsta de 18 ani până la 1 martie sau care împlinesc această vârstă până în ziua alegerilor inclusiv se fac potrivit prevederilor alin. (1) și (2).

(4) Întâmpinările privind întocmirea sau eliberarea cărților de alegător se soluționează de serviciul de evidență informatizată a persoanei, care este obligat să se pronunțe în cel mult 3 zile de la înregistrarea acestora.

(5) Împotriva soluției date de serviciul de evidență informatizată a persoanei se poate face contestație la judecătoria în termen de 24 de ore de la comunicare, prevederile art. 13 alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.

(6) Evidența cărților de alegător se asigură de Ministerul Administrației și Internelor, prin serviciile de evidență informatizată a persoanei.

Art. 20. — (1) În cazul pierderii sau distrugerii cărții de alegător se poate elibera un duplicat de către serviciile de evidență informatizată a persoanei din cadrul Ministerului Administrației și Internelor. Eliberarea duplicatului se menționează în lista electorală permanentă.

(2) Eliberarea duplicatului se face la cererea titularului și pe răspunderea acestuia. Originalul declarat pierdut sau distrus este nul de drept.

CAPITOLUL III

Secțiile de votare

Art. 21. — Secțiile de votare se organizează după cum urmează:

a) în localitățile urbane, câte o secție de votare la 1.000—2.000 de locuitori;

b) în comune, câte o secție de votare la 500—2.000 de locuitori; se organizează secții de votare, de regulă, în fiecare sat; pot fi organizate secții de votare și în satele sau în grupurile de sate cu populație de până la 500 de locuitori.

Art. 22. — (1) Se pot organiza secții de votare pe lângă unitățile militare, precum și în spitale, maternități, sanatorii, case de invalizi, centre de îngrijire, asistență și recuperare a persoanelor adulte cu handicap și cămine de bătrâni, în care se află cel puțin 25 de cetățeni cu drept de vot.

(2) Se pot organiza secții de votare și în stațiile de cale ferată, în autogări, în porturi și aeroporturi, pentru alegătorii care, în ziua alegerilor, se află în timpul efectuării unei călătorii.

(3) Pentru studenții de la cursurile de zi și pentru elevii cu drept de vot care nu domiciliază în localitatea în care urmează studiile se organizează câte o secție de votare pe lângă căminele de studenți sau de elevi, pentru 250—1.000 de alegători.

(4) La secțiile de votare organizate pe lângă unitățile militare votează numai militarii în termen ai acestor unități, iar la cele pentru studenți și elevi, numai studenții și elevii din unitățile de învățământ arondate.

Art. 23. — (1) Pe lângă misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României se organizează câte o secție de votare pentru alegătorii membri ai reprezentanței diplomatice și familiile lor, precum și pentru cetățenii români din țară sau străinătate aflați în țările respective în ziua alegerilor. Secțiile de votare prevăzute de prezentul alineat aparțin de circumscripția electorală a municipiului București.

(2) Pe navele sub pavilion românesc, aflate în navigație în ziua alegerilor, precum și pe platformele marine se organizează secții de votare care fac parte din circumscripția electorală a locului unde este înregistrată nava, respectiv din circumscripția electorală unde este înregistrată platforma.

(3) Sediile secțiilor de votare prevăzute la alin. (1) se organizează și se dotează prin grija Ministerului Afacerilor Externe. În acest scop, Ministerul Finanțelor Publice alocă fondurile necesare.

Art. 24. — Alegătorii votează atât pentru Camera Deputaților, cât și pentru Senat, la aceeași secție de votare.

Art. 25. — (1) Delimitarea secțiilor de votare se stabilește de primarii comunelor, orașelor, municipiilor sau ai subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor prin dispoziție și se comunică prefectului în termen de 5 zile de la stabilirea datei alegerilor.

(2) Prefecții sunt obligați ca în termen de 10 zile de la stabilirea datei alegerilor să facă numerotarea secțiilor de votare de pe raza județului și să aducă la cunoștință publică delimitarea și numerotarea fiecărei secții de votare, prin publicații în care se indică și locul de desfășurare a votării.

(3) Secțiile de votare dintr-o circumscripție electorală se numerotează, indiferent de localități, începând cu municipiul reședință de județ și continuând cu cele din celelalte municipii, orașe, comune, în ordinea alfabetică a fiecărei categorii; în municipiile cu subdiviziuni administrativ-teritoriale, numerotarea se face cu respectarea ordinii cronologice a subdiviziunilor, prevăzută de lege.

(4) Primarii și secretarii comunelor, orașelor, municipiilor și ai subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor sunt obligați să asigure toate datele, informațiile și sprijinul necesar pentru îndeplinirea de către prefecți a obligațiilor prevăzute la alin. (2).

(5) Secțiile de votare prevăzute la art. 22 și 23 se stabilesc după cum urmează:

a) de prefect, împreună cu comandantul garnizoanei, în cazul secțiilor de votare de pe lângă unitățile militare;

b) de primar, împreună cu conducătorii instituțiilor de învățământ, în cazul studenților de la cursurile de zi și al elevilor cu drept de vot;

c) de primar, împreună cu conducătorii instituțiilor de sănătate și ocrotire socială prevăzute la art. 22 alin. (1);

d) de Ministerul Afacerilor Externe, în cazul secțiilor de votare prevăzute la art. 23 alin. (1);

e) de prefect, împreună cu Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în cazul secțiilor de votare prevăzute la art. 22 alin. (2);

f) de prefect, împreună cu comandantul porturilor de înregistrare a navelor în cazul secțiilor de votare prevăzute la art. 23 alin. (2).

CAPITOLUL IV

Autoritatea Electorală Permanentă și birourile electorale

SECȚIUNEA 1

Autoritatea Electorală Permanentă

Art. 26. — În scopul asigurării condițiilor logistice necesare aplicării întocmai a dispozițiilor legale privitoare la exercitarea dreptului de vot, precum și a condițiilor corespunzătoare pentru buna desfășurare a operațiunilor electorale, funcționează Autoritatea Electorală Permanentă.

Art. 27. — (1) Autoritatea Electorală Permanentă este o instituție administrativă autonomă cu personalitate juridică și cu competență generală, care asigură aplicarea unitară, în intervalul dintre două perioade electorale, a dispozițiilor legale privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter național sau local. Autoritatea Electorală Permanentă urmărește și sprijină dotarea secțiilor

de votare cu logistica necesară, precum și realizarea operațiunilor specifice în intervalul dintre două perioade electorale.

(2) În înțelesul prezentei legi, *perioada electorală* este intervalul de timp care începe la data aducerii la cunoștință publică a zilei alegerilor și se încheie o dată cu comunicarea oficială a rezultatului scrutinului. Perioada electorală cuprinde intervalul de timp dintre data aducerii la cunoștință publică a zilei alegerilor și data începerii campaniei electorale, campania electorală, desfășurarea efectivă a votării, numărarea și centralizarea voturilor, stabilirea rezultatului votării, atribuirea mandatelor și publicarea rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă este condusă de un președinte, cu rang de ministru, ajutat de 2 vicepreședinți cu rang de secretar de stat.

(4) Președintele este numit prin hotărâre adoptată în ședință comună a Camerei Deputaților și Senatului, la propunerea grupurilor parlamentare, dintre personalitățile cu pregătire și experiență în domeniul juridic sau administrativ. Este numit președinte candidatul care întrunește majoritatea voturilor deputaților și senatorilor.

(5) Președintele este ajutat de 2 vicepreședinți cu rang de secretar de stat, unul numit de Președintele României, iar celălalt de primul-ministru.

(6) Președintele și vicepreședinții nu pot fi membri ai unui partid politic.

(7) Mandatul președintelui și mandatele vicepreședinților Autorității Electorale Permanente sunt de câte 8 ani și pot fi reînnoite o singură dată.

(8) Mandatul președintelui sau vicepreședinților încetează în următoarele situații:

a) expirarea mandatului;

b) demisie;

c) revocare;

d) deces.

(9) Președintele și vicepreședinții pot fi revocați din funcție, pentru motive temeinice, de către autoritățile care i-au numit.

(10) Autoritatea Electorală Permanentă, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice, își aprobă proiectul de buget propriu, înaintea dezbaterii bugetului de stat, și îl înaintează Guvernului în vederea includerii lui în bugetul de stat. Includerea cheltuielilor de capital în bugetul propriu se face cu consultarea Guvernului.

(11) Președintele Autorității Electorale Permanente este ordonator principal de credite. În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, președintele emite ordine.

(12) Autoritatea Electorală Permanentă are un secretar general numit de primul-ministru pe bază de concurs, în condițiile legii.

(13) În lipsa președintelui, atribuțiile acestuia sunt îndeplinite de unul dintre vicepreședinți stabilit prin ordin.

Art. 28. — (1) Autoritatea Electorală Permanentă are un aparat propriu de specialitate.

(2) Organizarea și funcționarea aparatului propriu al Autorității Electorale Permanente, numărul de posturi, statutul personalului, atribuțiile acestuia și structura organizatorică se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Autorității Electorale Permanente. Personalul Autorității Electorale Permanente are același statut cu personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului. La organizarea și funcționarea aparatului propriu nu se aplică prevederile art. XVI din titlul III al cărții a II-a din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri

pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă poate avea filiale regionale în fiecare dintre regiunile de dezvoltare. Înființarea filialele regionale, numărul de posturi, atribuțiile și raporturile acestora cu Autoritatea Electorală Permanentă se stabilesc prin regulamentul de organizare și funcționare a acesteia.

(4) Salarizarea personalului din aparatul de specialitate al Autorității Electorale Permanente se face la nivelul prevăzut de lege pentru personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului.

Art. 29. — (1) Autoritatea Electorală Permanentă exercită următoarele atribuții principale în intervalul dintre două perioade electorale:

a) elaborează propuneri privitoare la asigurarea logisticii necesare desfășurării alegerilor, pe care le transmite spre însușire Guvernului și autorităților administrației publice locale, și urmărește modul de îndeplinire a propunerilor;

b) urmărește modul de stabilire a localurilor secțiilor de votare și a sediilor birourilor electorale;

c) urmărește și asigură realizarea din timp a dotărilor specifice secțiilor de votare: urne și cabine tipizate, ștampile, tușiere, recipiente pentru transportul buletinelor de vot și altele asemenea; controlează modul de păstrare a acestora între perioadele electorale;

d) urmărește modul de asigurare a fondurilor necesare realizării eșalonate, din timp, a logisticii necesare desfășurării procesului electoral;

e) elaborează sisteme de protecție a secțiilor de votare, a buletinelor de vot și a celorlalte documente și materiale specifice perioadei electorale;

f) monitorizează și controlează modul de întocmire și actualizare a listelor electorale permanente și de păstrare a registrelor cuprinzând listele electorale permanente, precum și modul de efectuare a comunicărilor prevăzute de lege și de operare a acestora, la timp, în listele electorale;

g) urmărește modul de întocmire și eliberare a cărților de alegător, în concordanță cu listele electorale permanente;

h) urmărește și controlează modul de asigurare a concordanței dintre conținutul listelor electorale permanente existente la primărie și exemplarul aflat la judecătorii;

i) asigură, în limita competențelor sale, aplicarea unitară a dispozițiilor legale referitoare la organizarea alegerilor;

j) elaborează studii și propuneri vizând îmbunătățirea sistemului electoral, pe care le dă publicității și le prezintă autorităților publice, partidelor politice, precum și organizațiilor neguvernamentale interesate;

k) prezintă Parlamentului, în maximum 3 luni de la încheierea alegerilor pentru Camera Deputaților și Senat, pentru Președintele României și pentru autoritățile administrației publice locale sau a unui referendum național, un raport asupra organizării și desfășurării alegerilor, respectiv a referendumului, cuprinzând referiri la participarea la scrutin, modul de desfășurare a acestuia, abaterile și neajunsurile, inclusiv de ordin legislativ, constatate și rezultatul consultării. Raportul se dă publicității sub forma unei Cărți Albe;

l) elaborează materiale și programe de informare și instruire a alegătorilor asupra sistemului electoral românesc și asupra respectării deontologiei electorale și asigură popularizarea acestora;

m) elaborează programe specifice de instruire în materie electorală, pentru primarii și secretarii unităților administrativ-teritoriale, precum și pentru persoanele care

pot deveni membri ai birourilor electorale, organizează desfășurarea acestor programe, împreună cu Institutul Național de Administrație și cu filialele regionale;

n) elaborează programe și stabilește reguli unitare privind exercitarea votului de către persoanele neșuitoare de carte sau cu handicap și asigură popularizarea acestora;

o) elaborează proiectul bugetului propriu, care se aprobă prin legea bugetului de stat;

p) întocmește lista cu personalul de specialitate atestat de Institutul Național de Statistică, care participă la centralizarea, prelucrarea datelor și constatarea rezultatelor alegerilor;

q) sprijină constituirea bazei materiale specifice sistemului informațional la nivel național, necesar stabilirii rezultatelor alegerilor;

r) organizează licitații în vederea selecționării programelor de calculator care urmează a fi utilizate de Biroul Electoral Central pentru centralizarea rezultatelor votării;

s) elaborează și supune Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Administrației și Internelor, calendarul acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale;

ș) elaborează și supune Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Administrației și Internelor, proiectele de hotărâri specifice bunei organizări și desfășurării a alegerilor;

t) elaborează proiecte de acte normative pentru îmbunătățirea și perfecționarea sistemului electoral românesc, pe care le supune Guvernului spre analiză și exercitare a dreptului de inițiativă legislativă;

ț) prezintă Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Administrației și Internelor, proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea cheltuielilor necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor; hotărârea se aprobă în termen de cel mult 5 zile de la aducerea la cunoștință publică a zilei alegerilor;

u) certifică spre neschimbare, cu 10 zile înainte de data alegerilor, programele de calculator selecționate în urma licitației organizate potrivit prevederilor legale în vigoare și le pune la dispoziție partidelor înscrise în competiția electorală, la cererea acestora;

v) ține evidența comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București în care sunt vacante posturile de primar sau în care au fost dizolvate consiliile locale și face propuneri Guvernului pentru stabilirea datei de organizare și desfășurare a noilor alegeri;

x) sprijină organizarea și desfășurarea alegerilor parțiale.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă prezintă Parlamentului anual un raport asupra activității sale.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege.

(4) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Autoritatea Electorală Permanentă adoptă hotărâri și instrucțiuni, care se semnează de președinte și se contrasemnează de vicepreședinți. Hotărârile Autorității Electorale Permanente se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și sunt obligatorii pentru toate organismele și autoritățile cu atribuții electorale.

SECȚIUNEA a 2-a

Birourile electorale

Art. 30. — (1) Pentru organizarea și desfășurarea operațiunilor specifice perioadei electorale se organizează Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscripție și birouri electorale ale secțiilor de votare.

(2) Birourile electorale sunt alcătuite numai din cetățeni cu drept de vot. Candidații în alegeri, soții, rudele și afiii acestora până la gradul al doilea inclusiv nu pot fi membri ai birourilor electorale.

(3) În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, membrii birourilor electorale exercită o funcție ce implică autoritatea de stat. Exercitarea corectă și imparțială a funcției de membru al biroului electoral este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea juridică, civilă sau penală, după caz.

Art. 31. — (1) Biroul Electoral Central este alcătuit din 7 judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente, 16 reprezentanți ai partidelor politice și alianțelor acestora, care participă la alegeri, precum și un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

(2) Desemnarea celor 7 judecători se face de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, în ședință publică, în termen de 5 zile de la stabilirea datei alegerilor, prin tragere la sorți, dintre judecătorii în exercițiu ai Curții. Data desfășurării ședinței publice de tragere la sorți se anunță în scris, de către Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu două zile înainte de ziua desfășurării, partidelor politice parlamentare și se aduce la cunoștință publică prin presa scrisă și audiovizuală. La organizarea și desfășurarea tragerii la sorți au dreptul să participe câte un reprezentant, desemnat ca atare, al partidelor politice parlamentare. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal, semnat de președinte și consultantul șef ai Înaltei Curți de Casație și Justiție. Procesul-verbal constituie actul de investire.

(3) În termen de 24 de ore de la investire, judecătorii desemnați aleg din rândul lor, prin vot secret, președintele Biroului Electoral Central și locțiitorul acestuia. În termen de 24 de ore de la alegerea președintelui Biroului Electoral Central, biroul se completează cu președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente, cu câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare, precum și cu reprezentantul desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților. Completarea Biroului Electoral Central se consemnează într-un proces-verbal care constituie actul de investire. În această organizare Biroul Electoral Central îndeplinește toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentei legi.

(4) În termen de două zile de la rămânerea definitivă a candidaturilor, partidele politice care nu sunt reprezentate în Parlament, alianțele politice și alianțele electorale ale acestora care participă la alegeri comunică, în scris, Biroului Electoral Central, numele și prenumele reprezentanților. Comunicările transmise după acest termen nu se mai iau în considerare.

(5) Desemnarea reprezentanților partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale dintre acestea în Biroul Electoral Central se face în ordinea descrescătoare a numărului listelor de candidați centralizate conform art. 32 alin. (1) lit. d).

(6) Persoanele care au calitatea de reprezentanți ai unui partid politic neparlamentar, alianță politică sau alianță electorală dintre acestea în Biroul Electoral Central se stabilesc în ordinea menționată în comunicarea prevăzută la alin. (4).

(7) În cazul în care la desemnarea reprezentanților partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice sau alianțelor electorale dintre acestea ultimul loc de distribuit revine unor partide sau alianțe care au depus același număr de liste, desemnarea reprezentanților acestora se

face, prin tragere la sorți, de președintele Biroului Electoral Central, în prezența persoanelor delegate de partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale în cauză.

(8) Completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale se face, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (4), de președintele Biroului Electoral Central, în prezența membrilor biroului și a persoanelor delegate de partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care au comunicat reprezentanții. Procesul-verbal întocmit de președinte cu privire la modul de stabilire a reprezentanților constituie actul de atestare a calității acestora de membri în Biroul Electoral Central.

(9) În componența prevăzută la alin. (3) Biroul Electoral Central adoptă, în termen de două zile de la constituire, un regulament de organizare și funcționare, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și este obligatoriu pentru toate birourile electorale.

(10) Aparatul de lucru al Autorității Electorale Permanente sprijină Biroul Electoral Central, împreună cu personal din cadrul altor autorități și instituții publice, în realizarea atribuțiilor ce îi revin și a activităților pe care le desfășoară în perioada electorală.

Art. 32. — (1) Biroul Electoral Central are următoarele atribuții principale:

a) veghează la actualizarea listelor electorale permanente, urmărește aplicarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri pe întregul teritoriu al țării și asigură interpretarea și aplicarea uniformă a acestora;

b) asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a listei cuprinzând denumirea și semnele electorale ale partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale legal constituite, care au dreptul să participe la alegeri și comunică lista tuturor birourilor electorale de circumscripție imediat după constituirea acestora;

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate și contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale de circumscripție; contestațiile se soluționează prin hotărâri care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege;

d) centralizează, pe baza comunicărilor primite de la birourile electorale de circumscripție, numărul de liste complete de candidaturi definitive depuse de către partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale; comunică situația centralizată, în termen de 24 de ore de la întocmire, Comisiei speciale a Camerei Deputaților și Senatului pentru atribuirea timpilor de antenă, precum și Societății Române de Televiziune și Societății Române de Radiodifuziune;

e) primește de la birourile electorale de circumscripție procesele-verbale cuprinzând numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare listă de candidați și constată dacă există partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale care nu au întrunit pragul electoral prevăzut la art. 90 alin. (2); comunică birourilor electorale de circumscripție și dă publicității, în termen de 24 de ore de la constatare lista partidelor politice, alianțelor politice sau alianțele electorale care nu au întrunit pragul electoral;

f) verifică și înregistrează rezultatul alegerilor, însușește pe întreaga țară voturile neutilizate pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care îndeplinește condiția prevăzută la lit. e) și asigură

repartizarea centralizată și desfășurarea pe circumscripții electorale a mandatelor ce li se cuvin;

g) atestă atribuirea unui mandat de deputat organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care a întrunit condițiile prevăzute la art. 4 și eliberează certificatul doveditor deputatului desemnat pe această bază;

h) anulează alegerile dintr-o circumscripție electorală în cazul în care constată că votarea sau stabilirea rezultatului alegerilor a avut loc prin fraude de natură să modifice atribuirea mandatelor și dispune repetarea scrutinului;

i) poate dispune renumărarea voturilor într-o secție de votare sau refacerea centralizării voturilor și rezultatului alegerilor dintr-o circumscripție electorală, în situația în care constată, pe baza probelor administrate, că au fost comise erori sau au fost înregistrate neconcordanțe între datele înregistrate în procesele-verbale;

j) transmite Autorității Electorale Permanente, după publicarea rezultatelor alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I, materialele necesare redactării Cărții Albe a alegerilor.

(2) Biroul Electoral Central îndeplinește orice alte atribuții ce îi revin potrivit legii.

(3) Prin *listă completă de candidaturi definitive* se înțelege lista care cuprinde numărul maxim de candidați, stabilit potrivit art. 5 alin. (2).

(4) În cazul în care pentru soluționarea unei contestații sunt necesare verificări de fapt, acestea se efectuează în prezența unui judecător din Biroul Electoral Central. Asemenea verificări nu se pot face în ziua alegerilor.

(5) Cererea de anulare a alegerilor dintr-o circumscripție electorală pentru fraudă electorală se poate face numai de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și candidații independenți care au participat la alegeri. Cererea se depune la Biroul Electoral Central în termen de cel mult 48 de ore de la încheierea votării, sub sancțiunea decăderii. Cererea trebuie temeinic motivată și însoțită de dovezile pe care se întemeiază. Lipsa probelor atrage respingerea cererii. Cererea poate fi admisă numai dacă cel care a sesizat nu este implicat în producerea fraudei și numai dacă se stabilește că aceasta a fost de natură să modifice atribuirea mandatelor. Prevederile alin. (4) se aplică în mod corespunzător. Soluționarea cererii de anulare a alegerilor de către Biroul Electoral Central se poate face numai până la data publicării rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(6) Prin *fraudă electorală* se înțelege orice acțiune ilegală care are loc înaintea, în timpul sau după încheierea votării ori în timpul numărării voturilor și încheierii proceselor-verbale și care are ca rezultat denaturarea voinței alegătorilor și crearea de avantaje concretizate prin voturi și mandate în plus pentru un partid, o alianță politică, o alianță electorală sau un candidat independent.

(7) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit prevederilor prezentei legi, Biroul Electoral Central adoptă hotărâri care se aduc la cunoștință în ședință publică și prin orice mijloc de publicitate. Hotărârile Biroului Electoral Central sunt obligatorii pentru toate autoritățile, instituțiile publice, birourile electorale, precum și pentru toate organismele cu atribuții în materie electorală, de la data aducerii la cunoștință în ședință publică.

(8) Hotărârile Biroului Electoral Central prin care se dau interpretări unor prevederi ale prezentei legi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(9) Biroul Electoral Central își încetează activitatea după publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a rezultatului alegerilor, potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 33. — (1) Biroul electoral de circumscripție se constituie din 3 judecători și din cel mult 10 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale ce participă la alegeri în circumscripția electorală în care funcționează biroul electoral.

(2) Desemnarea judecătorilor se face în ședință publică, în termen de cel mult 5 zile de la stabilirea datei alegerilor, de către președintele tribunalului, prin tragere la sorți, dintre judecătorii în exercițiu ai acestuia. Data ședinței se aduce la cunoștință publică, prin presă, de președintele tribunalului, cu cel puțin 24 de ore înainte. Tragerea la sorți se face pe funcții: președinte și locțiitor și se consemnează într-un proces-verbal, semnat de președintele tribunalului, care constituie actul de investire. Biroul electoral de circumscripție astfel constituit îndeplinește toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentei legi, urmând a fi completat cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale care participă la alegeri.

(3) În termen de două zile de la data rămânerii definitive a candidaturilor, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale comunică, în scris, birourilor electorale de circumscripție, numele și prenumele reprezentanților lor. Comunicările transmise după acest termen nu se mai iau în considerare.

(4) Desemnarea reprezentanților partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale în biroul electoral de circumscripție se face în ordinea descrescătoare a ponderii numărului de candidaturi definitive ale fiecărui partid politic, alianță politică sau alianță electorală în numărul total al candidaturilor definitive din circumscripția respectivă, cumulat pentru Senat și Camera Deputaților.

(5) Completarea biroului electoral cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale se face în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (3). În cazul în care mai multe partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale au depus același număr de candidați, desemnarea reprezentanților se face prin tragere la sorți de către președintele biroului electoral de circumscripție, în prezența delegaților partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale în cauză.

Art. 34. — (1) Birourile electorale de circumscripție au următoarele atribuții principale:

a) veghează la organizarea, din timp, a secțiilor de votare, urmăresc și asigură aplicarea unitară și respectarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri de către toate autoritățile, instituțiile și organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul județului;

b) înregistrează candidaturile depuse și constată rămânerea definitivă a acestora;

c) fac publicațiile și afișările prevăzute de lege cu privire la listele de candidați și candidaturile independente;

d) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, oficiilor electorale, din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin hotărâri care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum și pentru autoritățile și instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezenta lege;

e) distribuie, împreună cu primarii, birourilor electorale ale secțiilor de votare buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea *Votat*. Biroul electoral de circumscripție al municipiului București distribuie aceste materiale oficiilor electorale;

f) totalizează rezultatul alegerilor de la secțiile de votare și comunică Biroului Electoral Central procesul-verbal

cuprinzând numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare listă de candidați și candidați independenți. Biroul electoral de circumscripție al municipiului București totalizează rezultatul alegerilor transmis de la oficiile electorale și comunică Biroului Electoral Central procesul-verbal cuprinzând numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare listă de candidați și candidați independenți;

g) constată rezultatul alegerilor pentru circumscripția electorală și eliberează deputaților sau, după caz, senatorilor certificatul doveditor al alegerii, pe baza constatării Biroului Electoral Central cu privire la partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale care întrunesc pragul electoral prevăzut la art. 90 alin. (2); predau tribunalului, pe bază de proces-verbal, buletinele de vot nule și cele contestate, primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare;

h) înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor, precum și întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare, iar în municipiul București, de la oficiile electorale;

i) comunică Biroului Electoral Central numărul de liste complete de candidaturi definitive ale fiecărui partid politic, alianță politică, alianță electorală și organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, în termen de 24 de ore de la rămânerea definitivă a candidaturilor.

(2) Birourile electorale de circumscripție îndeplinesc orice alte atribuții ce le revin potrivit legii.

(3) Hotărârile biroului electoral se aduc la cunoștință în ședință publică.

(4) Dacă constată neconcordanțe între datele conținute de procesele-verbale primite de la secțiile de votare, biroul electoral de circumscripție solicită președintelui biroului electoral al secției de votare respective și membrilor acestuia, care l-au însoțit, să facă corecturile necesare, pe care să le ateste prin semnătură și aplicarea ștampilei secției de votare.

Art. 35. — (1) Oficiile electorale se organizează la nivelul sectoarelor municipiului București și sunt alcătuite dintr-un președinte, un locțiitor al acestuia și din cel mult 7 membri, reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în municipiul București.

(2) Președintele și locțiitorul acestuia sunt magistrați desemnați de președintele Tribunalului București cu cel mult 15 zile înainte de data alegerilor, prin tragere la sorți, dintre judecătorii în exercițiu ai judecătoriei sectorului. Prevederile art. 37 alin. (6), (7), (8), (9), (10) și (11) se aplică în mod corespunzător. Data desfășurării ședinței publice de tragere la sorți se anunță în scris partidelor politice parlamentare, cu două zile înainte de ziua desfășurării, de către președintele Tribunalului București. La organizarea și desfășurarea tragerii la sorți are dreptul să participe câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare.

Art. 36. — Oficiile electorale ale sectoarelor municipiului București au următoarele atribuții:

a) primesc buletinele de vot, ștampilele de control și ștampilele cu mențiunea *Votat* de la biroul electoral de circumscripție al municipiului București și le distribuie, împreună cu primarii de sector, birourilor electorale ale secțiilor de votare din sector;

b) totalizează rezultatul alegerilor de la secțiile de votare și comunică biroului electoral de circumscripție al municipiului București procesul-verbal cuprinzând numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare listă de candidați și pentru fiecare candidat independent;

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare;

d) înaintează biroului electoral de circumscripție procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor, precum și întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare.

Art. 37. — (1) Birourile electorale ale secțiilor de votare sunt alcătuite dintr-un președinte, un locțiitor al acestuia și cel mult 7 membri.

(2) Președintele și locțiitorul acestuia sunt, de regulă, magistrați sau alți juriști, care nu fac parte din nici un partid politic. Președintele și locțiitorul sunt desemnați de președintele tribunalului, cu cel mult 10 zile înainte de data alegerilor, prin tragere la sorți. Lista magistraților de pe care se face tragerea la sorți se întocmește de către președintele tribunalului, iar cea a celorlalți juriști, de către prefect, împreună cu președintele tribunalului și câte un reprezentant din partea fiecărui partid politic parlamentar.

(3) În cazul în care numărul juriștilor este insuficient, lista este completată de către prefect cu alte persoane care se bucură de prestigiu în fața locuitorilor și care nu fac parte din nici un partid politic.

(4) Lista propusă de prefect cuprinde un număr de persoane mai mare cu 10% decât cel necesar. Persoanele din cuprinsul listei care nu sunt desemnate președinți sau locțiitori ai acestora rămân la dispoziția președintelui tribunalului pentru înlocuirea în cazuri deosebite a titularilor. Lista conține: numele, prenumele, domiciliul, telefoanele și semnăturile de acceptare ale persoanelor propuse.

(5) Gruparea în listă a persoanelor, în vederea tragerii la sorți, se face avându-se în vedere necesitatea ca locuințele acestora să fie cât mai aproape de sediul biroului electoral al secției de votare.

(6) Birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie pe data desemnării membrilor acestora.

(7) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare provin din câte un reprezentant al partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și al organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, în ordinea descrescătoare a numărului de candidaturi definitive, cumulată pentru Senat și Camera Deputaților, depuse în circumscripția electorală respectivă.

(8) În vederea desemnării membrilor birourilor electorale ale secțiilor de votare, președintele biroului electoral de circumscripție comunică președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare, în termen de 24 de ore de la desemnarea acestora potrivit alin. (2), numărul de candidaturi definitive ale fiecărui partid politic, alianță politică și alianță electorală. Partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale sunt obligate să comunice președintelui biroului electoral al secției de votare, în același termen, numele și prenumele reprezentantului lor în biroul electoral. Un partid politic, alianță politică sau o alianță electorală poate avea într-un birou electoral de secție de votare cel mult 3 reprezentanți.

(9) Dacă două sau mai multe partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale au același număr de candidați, reprezentanții lor fac parte din biroul electoral al secției de votare în limita locurilor neocupate de reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, aflate, potrivit alin. (7), într-o situație mai favorabilă; dacă prin aplicarea acestei prevederi nu este posibil ca toți reprezentanții să fie incluși în componența biroului electoral al secției de votare,

președintele acestuia procedează la tragerea la sorți, cu respectarea prevederilor art. 33 alin. (5), care se aplică în mod corespunzător.

(10) În cazul în care partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale nu și-au desemnat reprezentanții sau numărul reprezentanților este insuficient, completarea birourilor electorale ale secțiilor de votare se face de președintele tribunalului de pe lista prevăzută la alin. (4), prin tragere la sorți. Dacă este cazul, lista va fi completată cu alte persoane care îndeplinesc cerințele legii. Dacă biroul nu poate fi completat cu numărul stabilit de lege, acesta poate funcționa cu numărul de membri desemnați, dar nu mai puțin de 3.

(11) Desemnarea membrilor biroului electoral al secției de votare se face de președintele acestuia, pe baza comunicărilor prevăzute la alin. (8) sau, după caz, a prevederilor alin. (9), printr-un proces-verbal cuprinzând modul de stabilire a reprezentanților, care constituie actul de atestare a calității acestora de membri în biroul electoral al secției de votare; întocmirea procesului-verbal se face în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (8), în prezența reprezentanților partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale interesate, dacă și-au trimis, în acest scop, câte un delegat.

Art. 38. — Birourile electorale ale secțiilor de votare au următoarele atribuții:

a) primesc copiile de pe listele electorale permanente comunicate potrivit art. 14 alin. (1), iar de la birourile electorale de circumscripție, buletinele de vot pentru alegătorii care urmează să voteze la secția de votare, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea *Votat*. În municipiul București buletinele de vot, ștampila de control și ștampilele cu mențiunea *Votat* le primesc de la oficiile electorale;

b) conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare și în jurul acestuia;

c) numără voturile și consemnează rezultatele votării;

d) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

e) înaintează birourilor electorale de circumscripție sau, după caz, oficiilor electorale procesele-verbale cuprinzând rezultatul votării, împreună cu contestațiile depuse și cu materialele la care acestea se referă;

f) predau, cu proces-verbal, judecătoriei în a cărei rază teritorială își au sediul, buletinele de vot întrebuintate și necontestate, precum și cele anulate, listele electorale utilizate, ștampilele și celelalte materiale necesare votării; listele electorale speciale de la secțiile de votare constituite pe lângă unitățile militare se predau comandantului unității, pe bază de proces-verbal;

g) în cazul secțiilor de votare din străinătate, materialele prevăzute la lit. f) se predau misiunii diplomatice din țara respectivă, care le trimite Judecătoriei Sectorului 1 al Municipiului București.

Art. 39. — (1) Birourile și oficiile electorale lucrează în prezența majorității membrilor lor și iau hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

(2) În caz de egalitate de voturi, votul președintelui este hotărâtor.

Art. 40. — (1) Reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale în birourile electorale nu pot primi și nu pot exercita alte însărcinări în afara celor prevăzute de prezenta lege.

(2) Pentru motive întemeiate, apreciate de la caz la caz, reprezentanții partidelor politice în birourile electorale pot fi înlocuiți, la cererea celor care i-au propus, cu

aprobarea biroului electoral ierarhic superior, până în preziua votării, iar în caz de deces, îmbolnăviri sau accidente, chiar și în ziua alegerilor.

Art. 41. — (1) Partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care participă la alegeri, precum și candidații independenți pot contesta modul de formare și componența birourilor și oficiilor electorale în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de constituire sau, după caz, de completare a acestora.

(2) Contestațiile prevăzute la alin.(1) se soluționează de biroul electoral de circumscripție, dacă privesc biroul electoral al secției de votare, de Biroul Electoral Central, dacă privesc biroul electoral de circumscripție, sau de Înalta Curte de Casație și Justiție, dacă privesc Biroul Electoral Central, în termen de cel mult două zile de la înregistrare. Hotărârea este definitivă și irevocabilă. În municipiul București contestațiile se soluționează de oficiul electoral, dacă privesc biroul electoral al secției de votare, și de biroul electoral de circumscripție, dacă privesc oficiile electorale.

Art. 42. — (1) Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate se constituie dintr-un președinte, desemnat de șeful misiunii diplomatice, și din 2 membri stabiliți de președintele Biroului Electoral Central, prin tragere la sorți, dintr-o listă întocmită de Ministerul Afacerilor Externe cu consultarea partidelor politice parlamentare. Gruparea în listă, în vederea tragerii la sorți, se face avându-se în vedere ca persoanele în cauză să aibă domiciliul sau să locuiască în localitatea în care se organizează secția respectivă sau cât mai aproape de aceasta.

(2) Președintele biroului electoral al secțiilor de votare organizate în condițiile art. 23 alin. (2) este locțiitorul comandantului navei. Comandantul navei stabilește, prin tragere la sorți, 2 membri ai biroului.

Art. 43. — Desemnarea președinților birourilor electorale și a locțiitorilor acestora, precum și a membrilor se consemnează într-un proces-verbal care constituie actul de învestire.

CAPITOLUL V

Candidaturile

Art. 44. — (1) Propunerile de candidați se fac pe circumscripții electorale și se depun la birourile electorale de circumscripție cel mai târziu cu 30 de zile înainte de data alegerilor.

(2) Propunerile de candidați se fac în scris, în 4 exemplare, de către partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care participă la alegeri, sub semnătura conducerii acestora sau a persoanelor desemnate pentru a le semna, iar în cazul candidaților independenți, pe baza listei susținătorilor.

(3) Lista susținătorilor trebuie să cuprindă data alegerilor, numele și prenumele candidatului, numele și prenumele, data nașterii, adresa, denumirea, seria și numărul actului de identitate și semnătura susținătorilor, precum și persoana care a întocmit lista.

(4) Lista susținătorilor constituie un act public, cu toate consecințele prevăzute de lege.

(5) Susținătorii pot fi numai cetățeni cu drept de vot.

(6) Un susținător poate sprijini numai câte un singur candidat pentru Camera Deputaților și pentru Senat.

(7) Adeziunile susținătorilor se dau pe propria răspundere a acestora.

(8) Lista de candidați trebuie să cuprindă numele, prenumele, inițiala tatălui, domiciliul, locul și data nașterii, ocupația și profesia candidatului. Lista trebuie însoțită de

declarația olografă de acceptare a candidaturii, precum și de declarația de avere, în două exemplare, completate și semnate de candidat, de o declarație pe propria răspundere, potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor de securitate ca poliție politică.

(9) Declarația de acceptare cuprinde numele, prenumele, apartenența politică, profesia și ocupația candidatului, consimțământul expres al acestuia de a candida, precum și precizarea că întrunește condițiile prevăzute de lege pentru a candida.

Art. 45. — (1) Nu pot candida persoanele care, la data depunerii candidaturii, nu îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 37 din Constituția României, republicată, pentru a fi alese.

(2) Prefecții și subprefecții care își depun candidatura pentru un mandat de deputat sau de senator sunt suspendați de drept din funcție de la data depunerii candidaturii până la comunicarea oficială a rezultatului alegerilor. Pe această perioadă Guvernul desemnează un prefect sau, după caz, un subprefect interimar. Prefecții și subprefecții nu pot participa la desfășurarea acțiunilor de campanie electorală. În sensul prezentului alineat, acțiunile de campanie electorală sunt cele prevăzute de art. 55 alin. (2).

Art. 46. — (1) Biroul electoral de circumscripție examinează respectarea condițiilor legale pentru ca o persoană să poată candida și înregistrează candidaturile care îndeplinesc aceste condiții. Candidaturile care nu îndeplinesc condițiile legale sunt respinse prin hotărâre.

(2) Două exemplare ale propunerii de candidatură se păstrează la biroul electoral de circumscripție. Celelalte două exemplare, certificate de biroul electoral de circumscripție prin semnătura președintelui acestuia și prin aplicarea ștampilei, se restituie depunătorului; unul dintre exemplarele restituite depunătorului se înregistrează de către acesta la tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală pentru care se depune candidatura. Unul dintre exemplarele declarației de avere se păstrează la biroul electoral de circumscripție, iar celălalt se transmite Senatului sau Camerei Deputaților, după caz, și se publică pe paginile de Internet ale acestora.

Art. 47. — (1) Până la împlinirea a 20 de zile înainte de data alegerilor, cetățenii, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale pot contesta candidaturile.

(2) În acest scop, în termen de 24 de ore de la înregistrarea candidaturii, unul dintre exemplarele listei de candidaturi se afișează de biroul electoral de circumscripție la sediul său.

(3) Contestațiile privind înregistrarea sau respingerea candidaturilor se soluționează de tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală, în cel mult două zile de la primirea contestației. Hotărârea nu se comunică.

(4) Împotriva hotărârii se poate face recurs, în termen de 24 de ore de la pronunțare, la curtea de apel. Recursul se soluționează în termen de două zile de la înregistrare. Hotărârea este definitivă și irevocabilă.

(5) Contestațiile privind înregistrarea sau respingerea candidaturilor cuprind numele și prenumele, adresa și calitatea contestatorului, numele și prenumele candidatului, expunerea temeiurilor contestației, data și semnătura contestatorului și indicarea, dacă este cazul, a persoanei desemnate să îl reprezinte.

(6) Contestația și cererea de recurs se depun la instanța competentă, sub sancțiunea nulității.

(7) După expirarea termenelor prevăzute la alin. (1), la care se adaugă, dacă este cazul, termenele prevăzute la

alin. (3) și (4), birourile electorale de circumscripție constată, pe bază de proces-verbal, rămânerea definitivă a candidaturilor, afișează, la sediul lor, candidaturile definitive și dispun imprimarea buletinelor de vot.

CAPITOLUL VI

Buletinele de vot, semnele electorale și ștampilele necesare votării

Art. 48. — Buletinele de vot se tipăresc și ștampilele necesare votării se realizează cu respectarea modelelor prevăzute în anexa nr. 2*).

Art. 49. — (1) Dimensiunile buletinului de vot se stabilesc de biroul electoral de circumscripție, ținând seama de numărul listelor de candidați și al candidaților independenți și de spațiul necesar pentru imprimarea lor.

(2) Hârtia pentru buletinul de vot trebuie să fie de culoare albă și suficient de groasă pentru a nu se distinge pe verso numele imprimat și votul dat.

(3) Pe paginile interioare ale buletinului de vot, începând cu pagina 2, se imprimă patrulete în număr suficient pentru a cuprinde toate listele de candidați, respectiv toți candidații independenți, în afară de ultima pagină, care rămâne albă, pentru aplicarea ștampilei de control a secției de votare; paginile buletinului de vot se numerotează.

(4) Buletinele de vot se capsează.

(5) Patruletele se imprimă paralel între ele, câte două coloane pe aceeași pagină. Patruletele se numerotează, începând cu primul patruleter al coloanei din stânga, care are numărul de ordine 1, și continuând cu primul patruleter al coloanei din dreapta, care are numărul de ordine 2, numerotarea continuând până la ultimul patruleter.

(6) În unghiul din partea stângă sus a fiecărui patruleter se imprimă denumirea completă, corespunzătoare celei stabilite prin hotărârea de înregistrare a partidului politic, alianței politice, alianței electorale sau a organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri ori, după caz, mențiunea „Candidat independent”, iar în unghiul din partea dreaptă sus se imprimă semnul electoral.

(7) În patruleterele fiecărui buletin de vot se imprimă listele de candidați; candidații se identifică pe listă prin nume, prenume și, în cazul alianțelor, prin apartenența politică și se trec în ordinea stabilită de partidul politic, alianța politică sau alianța electorală care a depus lista.

(8) Pentru stabilirea numărului de ordine de pe buletinele de vot care cuprind liste de candidați și candidați independenți, se procedează astfel:

a) în prima etapă, listele depuse de partidele politice parlamentare, alianțele politice și alianțele electorale dintre acestea se înscriu în patruleterele buletinului de vot în ordinea rezultată din tragerea la sorți efectuată de președintele Biroului Electoral Central; prima listă extrasă din urnă se imprimă în patruleterul cu numărul de ordine 1; a doua listă extrasă din urnă se imprimă în patruleterul cu numărul de ordine 2. Imprimarea continuă până la epuizarea tuturor listelor;

b) în etapa a doua, listele depuse de partidele politice care nu sunt reprezentate în Parlament, alianțele politice și alianțele electorale dintre acestea, precum și de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale legal constituite se imprimă în următoarele patruletere ale buletinului de vot, în ordinea rezultată din tragerea la sorți efectuată de președintele biroului electoral de circumscripție.

(9) Ordinea stabilită potrivit alin. (8) lit. a) este valabilă pentru toate circumscripțiile electorale și se comunică de către Biroul Electoral Central birourilor electorale de

*) Anexa nr. 2 este reprodusă în facsimil.

circumscripție în termen de 24 de ore de la efectuarea tragerii la sorți.

(10) Tragerea la sorți prevăzută la alin. (8) se face în prezența reprezentanților partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale care depun liste de candidați.

(11) Pentru fiecare candidat independent se imprimă un patruater distinct, în partea finală a buletinului de vot, în ordinea înregistrării candidaturilor la circumscripțiile electorale.

Art. 50. — (1) Semnele electorale se stabilesc de către fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală ori candidat independent și se comunică Biroului Electoral Central în termen de 3 zile de la constituirea acestuia.

(2) Semnele electorale comunicate Biroului Electoral Central trebuie să se deosebească clar de cele anterior înregistrate, fiind interzisă utilizarea acelorași simboluri grafice, oricare ar fi figura geometrică în care sunt încadrate. Partidele și alianțele politice pot folosi, ca semn electoral, semnul permanent declarat la înscrierea la Tribunalul București.

(3) Semnele electorale nu pot fi contrare ordinii de drept și bunelor moravuri și nu pot reproduce sau combina simbolurile naționale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaționale ori ale cultelor religioase. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza semnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică.

(4) Semnele electorale folosite la alegerile anterioare nu pot fi utilizate de alte partide politice, alianțe politice, alianțe electorale ori de candidați independenți decât cu consimțământul scris al celor cărora le-au aparținut, respectiv al partidelor care au alcătuit alianța inițială.

(5) În cazul în care același semn electoral este solicitat de mai multe partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale ori de candidați independenți, atribuirea se face în beneficiul partidului politic, alianței politice, alianței electorale sau candidatului independent care a înregistrat primul respectivul semn, iar în caz de imposibilitate de stabilire a priorității, prin tragere la sorți, efectuată de președintele Biroului Electoral Central, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1).

(6) Contestațiile privind înregistrarea semnelor electorale se depun în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1) sau, după caz, la alin. (5) și se soluționează de către Înalta Curte de Casație și Justiție în cel mult două zile de la înregistrare. Hotărârea nu se comunică părților. Hotărârea este definitivă și irevocabilă și se comunică de îndată Biroului Electoral Central.

(7) Biroul Electoral Central asigură aducerea la cunoștință publică a semnelor electorale, prin publicarea acestora în Monitorul Oficial al României, Partea I, a doua zi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1) sau, după caz, după rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești, precum și comunicarea acestora către birourile electorale de circumscripție în vederea imprimării lor pe buletinele de vot.

Art. 51. — Alianța politică sau alianța electorală care a participat la alegerile anterioare sub o denumire o poate păstra numai dacă nu și-a schimbat componența inițială. Denumirea respectivă nu poate fi utilizată de o altă alianță.

Art. 52. — (1) Pentru întreaga circumscripție electorală buletinele de vot se imprimă cu litere de aceeași mărime și aceleași caractere și cu aceeași cerneală, în atâtea exemplare câți alegători sunt în circumscripție, cu un supliment de 10%.

(2) Imprimarea buletinelor de vot se asigură de birourile electorale de circumscripție, prin grija prefectilor. Prefecții răspund ca toate buletinele de vot necesare să fie imprimate cu cel puțin 5 zile înainte de data alegerilor.

(3) Prin grija prefectilor, un exemplar al primului tiraj pentru fiecare tip de buletin de vot, din fiecare circumscripție electorală, trebuie prezentat membrilor biroului electoral de circumscripție. La prezentarea buletinului de vot sunt invitați și delegați ai partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale care nu au reprezentanți în biroul electoral. Operațiunea de prezentare a buletinului de vot se consemnează într-un proces-verbal care se semnează de toate persoanele prezente. Eventualele obiecții se formulează pe loc. Obiecțiile ulterioare nu se iau în considerare. Membrii birourilor electorale și delegații împuterniciți au dreptul să solicite prefectului retipărirea buletinelor de vot dacă numele candidaților, semnul electoral sau denumirea partidelor politice, a alianțelor politice sau a alianțelor electorale este incorect imprimată sau nu este vizibilă.

Art. 53. — (1) Buletinele de vot se preiau de către prefect, împreună cu președintele biroului electoral de circumscripție, pe bază de proces-verbal, și se păstrează în încăperi speciale, încuiate și sigilate. Buletinele de vot se predau președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare, pe bază de proces-verbal, cel mai târziu în preziua alegerilor. În municipiul București președintele biroului electoral de circumscripție distribuie, cu cel puțin două zile înainte de data alegerilor, buletinele de vot președinților oficiilor electorale, care le predau președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare în ziua premergătoare datei alegerilor. Predarea și distribuirea buletinelor se fac în pachete sigilate de câte 100 de bucăți, pe bază de proces-verbal.

(2) Câte două exemplare din buletinele de vot, vizate și anulate de președintele biroului electoral de circumscripție, se afișează în preziua alegerilor la sediul judecătoriilor, precum și la sediul fiecărei secții de votare.

Art. 54. — La cererea scrisă a partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale sau a candidaților independenți care participă la alegeri, biroul electoral de circumscripție eliberează, pentru fiecare, câte două buletine de vot, vizate și anulate.

CAPITOLUL VII

Campania electorală

Art. 55. — (1) Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de data desfășurării alegerilor și se încheie în ziua de sâmbătă care precedă data alegerilor, la ora 7,00.

(2) În campania electorală candidații, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale, precum și cetățenii au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără o discriminare, prin mitinguri, adunări, marșuri, precum și prin intermediul presei scrise și audiovizuale. Organizarea mitingurilor, adunărilor și marșurilor se poate face numai cu autorizările prevăzute de lege.

(3) Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni ordinii de drept.

(4) Este interzis orice procedeu de publicitate comercială prin intermediul presei scrise și audiovizuale în scop de propagandă electorală.

(5) Este interzisă organizarea acțiunilor de campanie electorală de natura celor prevăzute la alin. (2) în unitățile militare și de învățământ.

(6) În timpul campaniei electorale se asigură candidaților, în mod nediscriminatoriu, spații corespunzătoare pentru a se întâlni cu alegătorii. Spațiile pot fi amplasate la sediul primăriei, în case de cultură, cămine culturale și cinematografe și se asigură pe bază de înțelegere cu privire la cheltuielile de întreținere. Se pot folosi pentru întâlnirile cu alegătorii spații din școli și universități, în afara programului de învățământ.

Art. 56. — (1) Campania electorală prin serviciile de programe audiovizuale, publice și private, trebuie să servească următoarelor interese generale:

a) ale electoratului, de a primi informații corecte, astfel încât să își poată exercita dreptul la vot în cunoștință de cauză;

b) ale partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale și candidaților de a se face cunoscuți și de a-și prezenta platformele, programele politice și ofertele electorale;

c) ale radiodifuzorilor, de a-și exercita drepturile și responsabilitățile care decurg din profesiunea de jurnalist.

(2) Radiodifuzorii publici și privați sunt obligați să asigure, în cadrul serviciilor de programe audiovizuale, desfășurarea unei campanii electorale echitabile, echilibrate și corecte pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și pentru candidații independenți.

Art. 57. — (1) În timpul campaniei electorale informațiile privind sistemul electoral, tehnica votării, calendarul campaniei electorale, programele politice, opiniile și mesajele cu conținut electoral trebuie să fie prezentate exclusiv în următoarele tipuri de emisiuni:

a) emisiuni informative — în care pot fi difuzate informații privind sistemul electoral, tehnica votării și activitățile de campanie ale candidaților; în acest scop durata programată a emisiunii informative poate fi mărită cu cel mult 15 minute;

b) emisiuni electorale — în care candidații își pot prezenta programele politice și activitățile de campanie electorală;

c) dezbateri electorale — în care candidații, jurnaliștii, analiștii și alți invitați pun în discuție programele electorale și temele de interes public.

(2) Posturile private de radio și televiziune, inclusiv de televiziune prin cablu, pot organiza, în cadrul propriei grile de programe, emisiuni de tipul celor prevăzute la alin. (1). Accesul reprezentanților și candidaților partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și al candidaților independenți la aceste tipuri de emisiuni este gratuit.

(3) În interiorul emisiunilor prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) pot fi difuzate spoturi electorale de maximum 30 de secunde, care îndeamnă electoratul să voteze un candidat sau o listă de candidați.

(4) În interiorul emisiunilor prevăzute la alin. (1) lit. b) și c) poate fi difuzat numai o singură dată câte un spot electoral pentru fiecare candidat sau reprezentant al partidului politic, alianței politice, alianței electorale sau pentru candidatul independent prezent în emisiune, cu respectarea art. 56 alin. (1) lit. a) și b). Dacă un partid politic, alianță politică sau alianță electorală are mai mulți candidați sau reprezentanți în emisiunea respectivă, se poate difuza o singură dată un singur spot pentru partidul sau alianța respectivă.

(5) Emisiunile prevăzute la alin. (1) nu pot fi considerate publicitate electorală.

Art. 58. — (1) În cadrul campaniei electorale accesul partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale, precum și al candidaților independenți la serviciile publice de radiodifuziune și de televiziune, inclusiv la cele ale studiourilor teritoriale ale acestora, este garantat și gratuit în condițiile prevăzute de lege.

(2) În termen de 3 zile de la aducerea la cunoștință a datei alegerilor, partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale sunt obligate să solicite conducerii serviciilor publice de radiodifuziune și de televiziune acordarea timpilor de antenă. Solicitățile peste acest termen nu se iau în considerare.

(3) Repartizarea timpilor de antenă se stabilește de o comisie parlamentară specială, constituită cu cel puțin 10 zile înainte de data începerii campaniei electorale. Comisia funcționează până la încheierea campaniei electorale.

(4) Din comisia specială prevăzută la alin. (3) fac parte în mod obligatoriu reprezentanți ai partidelor politice parlamentare sau ai alianțelor politice ori ai alianțelor electorale ale acestora, un reprezentant al grupului parlamentar al minorităților naționale, președintele Consiliului Național al Audiovizualului, președintele Societății Române de Radiodifuziune și președintele Societății Române de Televiziune.

(5) Numărul de locuri convenit fiecărui partid politic, fiecărei alianțe politice sau alianțe electorale în comisia prevăzută la alin. (3) se stabilește de birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului în ședință comună, fiind proporțional cu numărul cumulat de deputați și senatori deținut de fiecare partid. După definitivarea componenței comisiei speciale, conducerile partidelor politice parlamentare sau ale alianțelor politice parlamentare vor comunica Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune numele și prenumele persoanelor desemnate să facă parte din aceasta.

Art. 59. — (1) Până la rămânerea definitivă a candidaturilor, partidele politice parlamentare, alianțele politice sau alianțele electorale ale acestora, precum și organizațiile reprezentate în Parlament ale cetățenilor aparținând minorităților naționale primesc timpi de antenă proporțional cu ponderea în Parlament.

(2) În termen de 48 de ore de la constituire, comisia parlamentară specială comunică Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune proporția timpilor de antenă, calculată potrivit alin. (1).

(3) Biroul Electoral Central comunică comisiei parlamentare speciale numărul de liste complete de candidaturi definitive ale fiecărui partid politic, fiecărei alianțe politice sau alianțe electorale în termen de 24 de ore de la transmiterea acestora de către birourile electorale de circumscripție, conform art. 34 alin. (1) lit. i).

(4) După comunicarea de către Biroul Electoral Central a numărului de liste complete de candidaturi definitive, conform alin. (3), comisia parlamentară specială calculează proporția timpilor de antenă ce trebuie acordați de Societatea Română de Radiodifuziune, Societatea Română de Televiziune și de studiourile teritoriale ale acestora partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale, în funcție de numărul de liste complete de candidaturi definitive, cumulate pentru Camera Deputaților și Senat.

(5) Partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale ale acestora care nu au liste complete de candidaturi definitive în minimum 50% din circumscripțiile electorale nu primesc timpi de antenă.

(6) Fac excepție de la prevederile alin. (5) organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care au acces

la serviciile publice teritoriale și naționale de radiodifuziune și de televiziune, dacă participă în alegeri cu liste de candidați în circumscripțiile electorale din județe arondate acestor servicii.

(7) Candidații independenți își pot exercita dreptul la timp de antenă o singură dată, între 5 minute și o oră, în mod egal, în funcție de orarul stabilit de conducerea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune și de numărul lor.

Art. 60. — Posturile private de televiziune și de radiodifuziune care au în cadrul grilei de programe emisiuni conform art. 57 alin. (1) repartizează timpii de antenă partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale dintre acestea, precum și candidaților independenți astfel:

a) 75% din timpii de antenă se repartizează partidelor politice parlamentare, alianțelor politice sau alianțelor electorale ale acestora, proporțional cu ponderea în Parlament;

b) 25% din timpii de antenă se repartizează partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice sau alianțelor electorale ale acestora care au depus liste de candidați în circumscripția electorală în care se află postul privat de televiziune sau de radiodifuziune;

c) candidații independenți își pot exercita dreptul la timp de antenă o singură dată, între 5 minute și o oră, în mod egal, în cadrul procentului de 25%, în funcție de orarul stabilit de conducerea postului privat de televiziune sau radiodifuziune, având în vedere numărul lor.

Art. 61. — (1) În perioada campaniei electorale candidații și reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau candidații independenți aflați în competiție au acces la posturile publice și private de radiodifuziune și televiziune, inclusiv la cele prin cablu, numai la emisiunile și dezbaterile electorale, în condițiile art. 57, 58 și 59, în fiecare din zilele de luni, marți, miercuri, joi și vineri.

(2) Emisiunile transmise în cadrul timpului de emisie acordat fiecărui partid politic, fiecărei alianțe politice și alianțe electorale, candidaților independenți și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale se realizează în direct sau se înregistrează, în proporțiile stabilite de aceștia.

(3) În cadrul emisiunilor care au caracter electoral este interzisă combinarea de culori, semne grafice sau sunete care să evoce simbolurile naționale ale României sau ale altui stat.

(4) În perioada campaniei electorale candidații și reprezentanții partidelor politice aflate în competiție nu pot fi producători, realizatori sau moderatori ai emisiunilor realizate de radiodifuzorii publici și privați.

(5) Este interzisă contractarea de timpii de antenă, în scopuri publicitare, pentru și în favoarea participanților la campania electorală sau cedarea timpilor de antenă candidaților, de către societățile comerciale cu capital public sau privat, instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale sau persoanele fizice.

Art. 62. — (1) Radiodifuzorii publici și privați au obligația de a asigura, prin măsuri tehnice și redacționale, reflectarea campaniei electorale în mod echitabil, echilibrat și imparțial.

(2) Emisiunile informative se supun obligației de obiectivitate, echitate și de informare corectă a publicului.

(3) Candidații care dețin funcții publice pot apărea în emisiunile informative numai în probleme legate de exercitarea funcției lor.

(4) În cazul în care în emisiunile informative se prezintă fapte sau evenimente speciale de interes public, pe lângă

punctul de vedere al autorităților trebuie prezentat și un punct de vedere opus.

Art. 63. — (1) Emisiunile și dezbaterile electorale trebuie să asigure tuturor candidaților condiții egale în ceea ce privește libertatea de exprimare, pluralismul opiniilor și echidistanța.

(2) În cadrul emisiunilor electorale candidații au următoarele obligații:

a) să nu pună în pericol ordinea constituțională, ordinea publică, siguranța persoanelor și a bunurilor;

b) să nu facă afirmații care pot aduce atingere demnității umane sau moralei publice;

c) să probeze acuzațiile cu incidență penală sau morală aduse unui alt candidat;

d) să nu incite la ură sau discriminare pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau etnie.

Art. 64. — Realizatorii și moderatorii emisiunilor și dezbaterilor electorale au următoarele obligații:

a) să fie imparțiali;

b) să asigure un echilibru necesar desfășurării emisiunii, oferind fiecărui candidat participant la discuții posibilitatea de prezentare a opiniilor sale;

c) să formuleze clar întrebările, fără a fi tendențioase sau părtinitoare;

d) să asigure menținerea dezbaterii în sfera de interes a campaniei electorale și a tematicii stabilite;

e) să intervină atunci când, prin comportamente sau exprimări, invitații încalcă dispozițiile art. 63 alin. (2); în cazul în care invitații nu se conformează solicitărilor, moderatorul poate decide întreruperea microfonului acestuia sau oprirea emisiunii, după caz.

Art. 65. — (1) În cazul prezentării de sondaje de opinie cu conținut electoral, acestea trebuie însoțite de următoarele informații:

a) denumirea instituției care a realizat sondajul;

b) data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul și metodologia utilizată;

c) dimensiunea eșantionului și marja maximă de eroare;

d) cine a solicitat și cine a plătit efectuarea sondajului.

(2) Televotul sau anchetele făcute pe stradă, în rândul electoratului, nu trebuie să fie prezentate ca reprezentative pentru opinia publică sau pentru un anumit grup social ori etnic.

Art. 66. — Cu 48 de ore înainte de ziua votării sunt interzise:

a) prezentarea de sondaje de opinie sau difuzarea de emisiuni electorale;

b) invitarea sau prezentarea candidaților în programe, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 68 alin. (4);

c) comentarii privind campania electorală.

Art. 67. — În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieșirea de la urne, înainte de închiderea votării.

Art. 68. — (1) Candidații și partidele politice ale căror drepturi sau interese legitime au fost lezate prin prezentarea în cadrul unui program electoral a unor fapte neadevărate beneficiază de drept la replică.

(2) Candidații și partidele politice ale căror drepturi sau interese legitime au fost lezate prin prezentarea în cadrul unui program electoral a unor informații inexacte beneficiază de drept la rectificare.

(3) Radiodifuzorii au următoarele obligații privind dreptul la replică și rectificare:

a) să decidă acordarea sau neacordarea dreptului solicitat în cel mult 24 de ore de la primirea unei solicitări formulate în scris; în situația în care solicitarea se referă la

o emisiune difuzată în ultima zi de campanie electorală, decizia trebuie luată în cel mult 12 ore de la primirea solicitării;

b) să comunice solicitantului, în termenele prevăzute la lit. a), telefonic și/sau în scris, decizia luată; în cazul neacordării dreptului solicitat, motivele trebuie să fie comunicate solicitantului și Consiliului Național al Audiovizualului;

c) să difuzeze, în cazul în care decide acordarea dreptului solicitat, rectificarea sau replica în cel mult 48 de ore de la primirea solicitării; în situația în care emisiunea care face obiectul sesizării a fost difuzată în ultima zi de campanie electorală, rectificarea sau replica se difuzează în preziua votării;

d) să difuzeze, în cazul în care Consiliul Național al Audiovizualului dă câștig de cauză solicitantului, replica sau rectificarea în termenul și în condițiile comunicate radiodifuzorului.

(4) În preziua votării radiodifuzorii trebuie să prevadă în program, imediat după emisiunea informativă de seară, un spațiu de emisie pentru difuzarea rectificărilor și a replicilor ca urmare a sesizărilor care se referă la emisiunile difuzate în ultima zi de campanie.

Art. 69. — (1) Radiodifuzorii trebuie să asigure înregistrarea emisiunilor destinate campaniei electorale în condițiile stabilite de Consiliul Național al Audiovizualului.

(2) Înregistrările emisiunilor destinate campaniei electorale trebuie să fie ținute la dispoziția Consiliului Național al Audiovizualului, pe durata campaniei electorale și timp de 30 de zile după comunicarea oficială a rezultatelor.

Art. 70. — (1) Nerespectarea dispozițiilor art. 57—69 atrage aplicarea sancțiunilor prevăzute de Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Faptele se constată și sancțiunile se aplică de către Consiliul Național al Audiovizualului, care se autosesizează sau poate fi sesizat de către cei interesați.

Art. 71. — (1) Primarii sunt obligați ca, până la începerea campaniei electorale, să stabilească locuri speciale pentru afișaj electoral, ținând seama de numărul partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale care declară că depun liste de candidați și al persoanelor care declară că sunt candidați în alegeri ca independenți.

(2) Primarii trebuie să asigure ca locurile speciale de afișaj să fie situate în piețe, pe străzi și în alte locuri publice frecventate de cetățeni, fără stânjenirea circulației pe drumurile publice și a celorlalte activități din localitățile respective. În prealabil, primarii sunt obligați să asigure înlăturarea oricăror afișe, înscrisuri și însemne rămase de la campaniile electorale precedente.

(3) Utilizarea locurilor de afișaj electoral este permisă numai pentru partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și candidații independenți care participă la alegeri.

(4) Este interzisă utilizarea de către un partid politic, alianță politică, alianță electorală ori candidat independent a locurilor speciale de afișaj electoral astfel încât să împiedice folosirea acestora de către un alt partid politic, alianță politică, alianță electorală ori candidat independent.

(5) Afișajul electoral în alte locuri decât cele stabilite potrivit alin. (1) este permis numai cu acordul proprietarilor, administratorilor sau, după caz, al deținătorilor.

(6) Pe un panou electoral instalat în locurile stabilite potrivit alin. (1) fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală ori candidat independent poate aplica un singur afiș electoral, în spațiul care i-a fost destinat.

(7) Un afiș electoral amplasat în locurile prevăzute la alin. (1) nu poate depăși dimensiunile de 500 mm o latură și 300 mm cealaltă latură, iar cel prin care se convoacă o reuniune electorală, 400 mm o latură și 250 mm cealaltă latură.

(8) Sunt interzise afișele electorale care combină culorile astfel încât să evoce drapelul României, al altui stat sau al unei organizații internaționale. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza semnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică.

(9) Sunt interzise afișele electorale care prin conținutul lor aduc acuzații cu caracter calomnios la adresa autorităților publice, partidelor politice sau candidaților în alegeri.

(10) Organele de ordine publică sunt obligate să asigure integritatea panourilor și a afișelor electorale.

Art. 72. — (1) Birourile electorale de circumscripție veghează la corectă desfășurare a campaniei electorale în circumscripția în care funcționează, soluționând, prin hotărâre, plângerile ce le sunt adresate cu privire la încălcarea de către candidați, partide politice, alianțe politice, alianțe electorale sau de către persoanele cărora le este interzis să participe la acțiuni de campanie electorală a prevederilor legale sau deontologiei electorale, precum și la împiedicarea unui partid politic, unei alianțe politice, alianțe electorale ori candidat independent de a-și desfășura campania electorală. Prevederile art. 63 se aplică în mod corespunzător.

(2) Dacă biroul electoral de circumscripție consideră, cu ocazia soluționării plângerii, că este necesară luarea unor măsuri administrative sau aplicarea unor sancțiuni contravenționale ori penale, sesizează autoritățile competente.

(3) Împotriva soluției date de biroul electoral de circumscripție se poate face contestație care se soluționează de Biroul Electoral Central, prin hotărâre. Hotărârea Biroului Electoral Central este definitivă.

(4) Soluționarea plângerilor și a contestațiilor se face în termen de cel mult 3 zile de la înregistrare, iar hotărârile se publică în presă și se afișează, în mod vizibil, la sediul biroului electoral care le-a emis.

CAPITOLUL VIII

Desfășurarea votării

Art. 73. — (1) Fiecare secție de votare trebuie să dispună de un număr suficient de cabine, urne și ștampile, proporțional cu numărul alegătorilor înscrisi în copiile de pe listele electorale permanente sau cu numărul estimat al alegătorilor care se vor prezenta la secțiile de votare speciale.

(2) Cabinele și urnele trebuie amplasate în aceeași încăpere în care își desfășoară activitatea președintele biroului electoral al secției de votare și membrii acestuia. Cabinele, urnele, ștampilele și celelalte materiale necesare biroului electoral al secției de votare se asigură de către primarii comunelor, orașelor, municipiilor și ai subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor, împreună cu prefectii.

(3) Ștampilele și celelalte materiale necesare se predau președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare pe bază de proces-verbal, de către primarii și președinții birourilor electorale de circumscripție sau, după caz, ai oficiilor electorale, cu cel puțin o zi înainte de data alegerilor. După preluarea buletinelor de vot și a

ștampilelor, președintele secției de votare asigură păstrarea acestora în deplină siguranță.

(4) Formularele și celelalte imprimare necesare votării se predau biroului electoral al secției de votare pe bază de borderou de predare-primire, cuprinzând felul și numărul de exemplare din fiecare imprimat.

(5) Președintele biroului electoral al secției de votare, împreună cu membrii acestuia, trebuie să fie prezent la sediul secției de votare în ajunul zilei alegerilor, la ora 18,00, fiind obligat să dispună măsurile necesare pentru asigurarea ordinii și corectitudinii operațiunilor de votare.

(6) Președintele dispune fixarea posturilor de pază în jurul localului de vot.

Art. 74. — (1) În ziua alegerilor, la ora 6,00, președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, verifică urnele, existența listelor electorale, a formularelor listelor electorale speciale, a buletinelor de vot și a ștampilelor, după care închide și sigilează urnele, aplicând ștampila de control a secției de votare.

(2) Președintele este obligat să asigure aplicarea ștampilei de control a secției de votare pe buletinele de vot, pe ultima pagină a acestora.

Art. 75. — (1) Președintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile legale necesare pentru ca operațiunile de votare să se desfășoare în condiții de ordine și de corectitudine.

(2) Puterile lui, în această privință, se întind și în afara localului de votare, în curtea acestuia, în intrările în curte, în jurul localului de vot, precum și pe străzi și în piețe publice, până la o distanță de 500 de metri.

(3) În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați, de observatori și de delegații acreditați, nici o altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.

(4) Acreditarea delegaților din partea presei scrise și audiovizuale românești, precum și a observatorilor interni ai organizațiilor neguvernamentale care au ca obiect principal de activitate apărarea valorilor democrației și a drepturilor omului se face de către birourile electorale de circumscripție, pe baza solicitărilor nominale adresate în scris cu cel puțin 48 de ore înainte de data votării de către conducerile redacțiilor presei scrise și ale radiodifuzorilor, precum și ale organizațiilor neguvernamentale respective.

(5) Persoanele desemnate ca observatori interni nu pot fi membri ai unui partid politic. Acreditarea se face pentru o singură secție de votare. Biroul electoral de circumscripție poate acredita la o secție de votare numai un observator intern, pe baza declarației scrise a acestuia de a respecta întocmai condițiile acreditării. Declarația se dă pe proprie răspundere și constituie act public, cu toate consecințele prevăzute de lege. Condițiile acreditării se trec în actul de acreditare; dacă există mai multe solicitări nominale pentru aceeași secție de votare, acreditarea se face prin tragere la sorți.

(6) Acreditarea delegaților din partea presei scrise și audiovizuale străine, precum și a observatorilor din partea unor organisme și instituții europene și internaționale se face de către Biroul Electoral Central, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe.

(7) Încălcarea condițiilor de acreditare, precum și a dispozițiilor prezentei legi atrage încetarea acreditării. Acreditarea poate fi retrasă numai de către biroul electoral de circumscripție sau, după caz, de Biroul Electoral

Central, la solicitarea președintelui biroului electoral al secției de votare.

(8) Delegații și observatorii acreditați pot asista la operațiunile electorale, inclusiv la numărarea voturilor și la întocmirea proceselor-verbale, numai dacă prezintă actul de acreditare. Ei nu pot interveni în nici un mod în organizarea și desfășurarea alegerilor, având doar dreptul de a sesiza președintele biroului electoral al secției de votare în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă pentru sau împotriva unui partid politic, alianță politică, alianță electorală ori candidat sau încercarea de a influența opțiunea alegătorului, precum și încălcarea în orice mod a actului de acreditare atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral al secției de votare, care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare.

(9) Pentru menținerea ordinii, președintele biroului electoral al secției de votare are la dispoziție mijloacele de ordine necesare, asigurate de prefecti, împreună cu Ministerul Administrației și Internelor.

(10) Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale și persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală.

Art. 76. — Votarea începe la ora 7,00 și se încheie la ora 21,00.

Art. 77. — (1) Alegătorii pot vota la secția de votare unde își au domiciliul și unde sunt înscrși în copia de pe lista electorală permanentă, respectiv la secțiile de votare organizate potrivit art. 22 și 23. Alegătorii care votează la secțiile organizate potrivit art. 22 și 23 se înscriu în liste electorale speciale, prin grija președintelui biroului electoral al secției de votare.

(2) Alegătorii care în ziua votării se află într-o altă localitate decât aceea în care sunt înscrși în listele electorale permanente pot să își exercite dreptul de vot la orice secție de votare, urmând a fi înscrși în lista electorală specială, prin grija președintelui biroului electoral al secției de votare.

(3) În listele speciale sunt trecuți și alegătorii care se prezintă la vot și fac dovada cu actul de identitate că domiciliază în zona arondată secției de votare respective, însă au fost omși din lista electorală permanentă sau din copia existentă la secția de votare.

(4) Prevederile alin. (2) se aplică și cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, care în ziua votării se află în țară și care votează pe baza pașaportului.

Art. 78. — (1) Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare alegător trebuie să prezinte cartea de alegător și actul de identitate biroului electoral al secției de votare, care, după verificarea înscrierii în copia de pe lista electorală permanentă sau, după caz, înscrierea în lista electorală specială prevăzută la art. 77, îi încredințează buletinele de vot și ștampila cu mențiunea *Votat*, pe baza semnăturii în lista electorală.

(2) Dacă alegătorul, din motive constatate de către președintele biroului secției de votare, nu poate semna în lista electorală, se face mențiunea în listă, cu confirmarea, pe bază de semnătură, a unui membru al biroului electoral.

(3) Alegătorii votează separat în cabine închise, aplicând ștampila care poartă mențiunea *Votat* înăuntrul patruleterului care cuprinde lista de candidați sau prenumele și numele candidatului independent pe care îl votează.

(4) Ștampila cu mențiunea *Votat* trebuie astfel dimensionată încât să fie mai mică decât patruleterul.

(5) După ce au votat, alegătorii îndoiește buletinele, astfel încât pagina albă, care poartă ștampila de control, să rămână în afară, și le introduc în urnă, având grijă să nu se deschidă.

(6) Îndoirea greșită a buletinului nu atrage nulitatea acestuia.

(7) În cazul în care buletinul se deschide din eroare, la cererea alegătorului acesta se anulează și se dă, o singură dată, un nou buletin, făcându-se mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal al operațiunilor de votare.

(8) Ștampila încredințată pentru votare se restituie președintelui sau altui membru al biroului, după care acesta o aplică pe cartea de alegător, în patruleterul corespunzător numărului de scrutin stabilit de Guvern, în care se menționează și data scrutinului.

(9) Președintele poate lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

Art. 79. — Președintele și loțiitorul acestuia, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, precum și persoanele însărcinate cu menținerea ordinii votează la secția la care își desfășoară activitatea. Aceștia sunt trecuți de către președintele biroului electoral al secției de votare în lista specială prevăzută la art. 77 și sunt radiați din copia de pe lista electorală permanentă, existentă la secția de votare în a cărei rază domiciliază, la solicitarea președintelui biroului electoral al secției de votare la care își desfășoară activitatea.

Art. 80. — (1) Candidații și alegătorii au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se stabilește de către președinte prin orice mijloace legale.

(2) În cazul în care contestația este întemeiată, președintele îl oprește de la votare pe alegătorul contestat, consemnează faptul într-un proces-verbal și sesizează această situație organelor de poliție.

Art. 81. — (1) Președintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice, cu aprobarea președintelui biroului electoral de circumscripție.

(2) Suspendarea nu poate depăși o oră și trebuie anunțată prin afișare la ușa localului de vot cu cel puțin o oră înainte. Durata totală a suspendărilor nu poate depăși 2 ore.

(3) În timpul suspendării, urnele, ștampilele, buletinele de vot și celelalte documente și materiale ale biroului electoral rămân sub pază permanentă. Pe durata suspendării votării, urnele și ștampilele cu mențiunea *Votat* se sigilează.

(4) Membrii biroului nu pot fi obligați să părăsească în același timp biroul. Persoanele care, în baza art. 75 alin. (3), asistă la votare pot rămâne pe durata suspendării, la cererea lor, în sala de votare.

Art. 82. — (1) Prezența oricărei persoane în cabinele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

(2) Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de președintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de vot un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul observatorilor, membrii biroului electoral al secției de votare sau al candidaților.

Art. 83. — (1) Pentru alegătorii netransportabili, din cauză de boală sau invaliditate, președintele biroului electoral al secției de votare poate aproba, la cererea scrisă personal de aceștia sau de conducătorul instituției sanitare ori de ocrotire socială în care cei în cauză sunt

internați și în care nu se organizează secții de votare speciale, ca o echipă formată din cel puțin doi membri ai biroului electoral să se deplaseze cu o urnă specială și cu materialul necesar votării — ștampilă cu mențiunea *Votat* și buletine de vot — la locul unde se află alegătorul în cauză, pentru a se efectua votarea. În cadrul unei secții de votare se utilizează o singură urnă specială. Urna specială poate fi transportată numai de membrii biroului electoral al secției de votare. Urna specială poate fi solicitată numai de la secția de votare în a cărei rază se află domiciliul solicitantului sau sediul instituției de ocrotire socială.

(2) Persoanele care votează potrivit alin. (1) sunt înscrise în lista electorală specială de către membrii biroului electoral al secției de votare, care se deplasează cu urna specială.

Art. 84. — La ora 21.00 președintele biroului electoral al secției de votare declară votarea încheiată și dispune închiderea secției de votare. Persoanelor existente la orele 21.00 în localul secției de votare li se permite să-și exercite dreptul de vot.

CAPITOLUL IX

Stabilirea rezultatelor obținute în alegeri

SECȚIUNEA 1

Constatarea rezultatelor votării la secțiile de votare

Art. 85. — (1) După încheierea votării, președintele biroului electoral al secției de votare efectuează, în prezența membrilor biroului și, după caz, a candidaților și a persoanelor acreditate să asiste la votare, inventarierea ștampilelor cu mențiunea *Votat*, precum și numărarea și anularea buletinelor de vot neîntrebuintate, verificarea sigiliilor de pe urnele de votare, iar după încheierea acestor operațiuni, deschiderea urnelor. La numărarea voturilor și consemnarea rezultatelor pot asista, ca delegați, reprezentanți ai tuturor partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale care au participat la alegeri, dar care nu au reprezentanți în biroul electoral al secției de votare și sunt mandatați în acest sens de conducerea organizațiilor județene ale acestora. Cu privire la operațiunile prevăzute de prezentul alineat se încheie un proces-verbal.

(2) După inventariere, ștampilele cu mențiunea *Votat* se păstrează sub sigiliu. În cazul în care există pachete cu buletine de vot intacte, mențiunea „anulat” se aplică o singură dată pe pachetul respectiv.

(3) La deschiderea fiecărui buletin președintele citește cu voce tare lista de candidați care a fost votată sau, după caz, numele și prenumele candidatului independent votat și arată buletinul de vot celor prezenți. Buletinele de vot deschise se grupează pe partide politice, alianțe politice și alianțe electorale, precum și pe candidați independenți, se numără și se leagă separat.

(4) Sunt nule buletinele de vot pe care nu a fost aplicată ștampila de control a secției de votare, buletinele de alt model decât cel legal aprobat, buletinele pe care nu a fost aplicată ștampila *Votat* sau la care ștampila este aplicată pe mai multe patruletere. Votul este valabil în cazul în care, deși ștampila aplicată a depășit limitele patruleterului, opțiunea alegătorului este evidentă.

(5) Buletinele de vot nule nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

(6) Rezultatul votării pentru Camera Deputaților și pentru Senat se consemnează în câte un tabel separat. Tabelele

se întocmesc de câte un membru al biroului electoral al secției de votare, desemnat de președinte. Dacă la consemnarea rezultatelor sunt prezenți și candidați, aceștia au dreptul să întocmească și ei un tabel pentru fiecare dintre Camerele Parlamentului.

(7) În tabelele prevăzute la alin. (6) se înscriu voturile nule, listele de candidați sau prenumele și numele candidaților independenți și voturile valabil exprimate pentru fiecare.

Art. 86. — (1) După deschiderea urnelor și numărarea voturilor, președintele biroului electoral al secției de votare încheie, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, câte un proces-verbal, în 3 exemplare, care cuprinde:

a) numărul total al alegătorilor înscriși în copia de pe lista electorală permanentă și în listele electorale speciale, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copia de pe lista electorală permanentă;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

b) numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale existente la secția de votare, care s-au prezentat la urne, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copia de pe lista electorală permanentă;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

c) numărul total al voturilor valabil exprimate;

d) numărul voturilor nule;

e) numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare listă de candidați sau de fiecare candidat independent;

f) expunerea, pe scurt, a întâmpinărilor formulate și a modului de soluționare a acestora, precum și a contestațiilor înaintate biroului electoral de circumscripție;

g) starea sigiliilor de pe urne, la încheierea votării;

h) numărul buletinelor de vot primite;

i) numărul buletinelor de vot neîntrebuițate și anulate.

(2) Procesele-verbale se semnează de președinte, de locțiitorul acestuia și de membrii biroului electoral al secției de votare și poartă ștampila de control. Semnarea se face în dreptul numelui și prenumelui și, după caz, a apartenenței politice, respectiv după indicarea denumirii abreviate a partidului pe care îl reprezintă.

(3) Lipsa semnăturilor unor membri ai biroului nu are influență asupra valabilității procesului-verbal și a alegerilor. Președintele menționează motivele care au împiedicat semnarea.

(4) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare li se eliberează, la cerere, de către președintele biroului electoral, o copie de pe fiecare proces-verbal. Cererea trebuie formulată în scris, înainte de întocmirea procesului-verbal.

Art. 87. — (1) În timpul operațiunilor de votare, de deschidere a urnelor, de numărare a voturilor și de încheiere a procesului-verbal se pot face întâmpinări scrise cu privire la aceste operațiuni.

(2) Biroul electoral al secției de votare hotărăște, de îndată, asupra întâmpinărilor formulate.

(3) Împotriva soluției date cu ocazia rezolvării întâmpinării se pot formula contestații în scris. Contestațiile se prezintă președintelui biroului electoral al secției de votare, care eliberează depunătorului o dovadă de primire. Contestațiile se înaintează biroului electoral de circumscripție.

Art. 88. — (1) Pentru Camera Deputaților și pentru Senat se întocmește câte un dosar care cuprinde

procesele-verbale și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale secției, precum și buletinele nule și pe cele contestate. Dosarele, sigilate și ștampilate, se înaintează biroului electoral de circumscripție sau, după caz, oficiului electoral de către președintele biroului electoral al secției de votare. Președintele este însoțit de cel puțin doi membri ai biroului, stabiliți prin tragere la sorți, și de pază militară. Înaintarea dosarelor se face în termen de cel mult 24 de ore de la închiderea secției de votare. Dosarele se predau pe bază de proces-verbal.

(2) În termen de 24 de ore de la primirea dosarului, biroul electoral de circumscripție trimite unul dintre exemplarele procesului-verbal la tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală; partidele și formațiunile politice, precum și candidații independenți pot obține copii legalizate de pe acest exemplar.

Art. 89. — După primirea proceselor-verbale cuprinzând rezultatul numărării voturilor în secții, oficiul electoral al sectorului încheie, conform art. 86, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, câte un proces-verbal cuprinzând totalul voturilor valabil exprimate pentru fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală și candidat independent, pe care îl înaintează în termen de 24 de ore Biroului Electoral de Circumscripție al Municipiului București, împreună cu dosarele primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare.

SECȚIUNEA a 2-a

Stabilirea rezultatelor votării la circumscripțiile electorale

Art. 90. — (1) După primirea dosarelor prevăzute la art. 88, respectiv a proceselor-verbale și dosarelor prevăzute la art. 89, biroul electoral de circumscripție încheie, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, câte un proces-verbal cuprinzând totalizarea voturilor valabil exprimate pentru fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală și candidat independent, pe care îl înaintează în termen de 24 de ore la Biroul Electoral Central.

(2) După primirea proceselor-verbale încheiate de către birourile electorale ale circumscripțiilor, potrivit alin. (1), Biroul Electoral Central stabilește partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care îndeplinesc pragul electoral, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat. Pragul electoral reprezintă numărul minim necesar de voturi valabil exprimate pentru reprezentarea parlamentară, calculat după cum urmează:

a) 5% din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, pentru toate partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale;

b) în cazul alianțelor politice și alianțelor electorale, la pragul de 5% prevăzut la lit. a) se adaugă, pentru al doilea membru al alianței, 3% din voturile valabil exprimate pe întreaga țară și, pentru fiecare membru al alianței, începând cu al treilea, câte un singur procent din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, fără a se putea depăși 10% din aceste voturi.

(3) După primirea de la Biroul Electoral Central a constatării cu privire la partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care întrunesc și care nu întrunesc pragul electoral, biroul electoral de circumscripție procedează la atribuirea, potrivit art. 91, a mandatelor de deputat, respectiv de senator.

(4) La lucrările efectuate de biroul electoral de circumscripție au dreptul să asiste candidații și persoanele acreditate.

Art. 91. — (1) Atribuirea de mandate se face avându-se în vedere numai partidele politice, alianțele politice și

alianțele electorale care au întrunit pragul electoral prevăzut la art. 90 alin. (2), în mod distinct pentru Camera Deputaților și pentru Senat, precum și candidații independenți.

(2) Repartizarea și atribuirea mandatelor de deputat și de senator se fac în două etape: la nivelul fiecărei circumscripții electorale și la nivel de țară.

(3) La nivelul circumscripției electorale, biroul electoral stabilește, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, coeficientul electoral al circumscripției, prin împărțirea numărului total de voturi valabil exprimate pentru toate listele de candidați ale partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale ce întrunesc condiția prevăzută la alin. (1) și pentru candidații independenți la numărul de deputați, respectiv de senatori, ce urmează să fie aleși în acea circumscripție; fiecărei liste *i* se repartizează atâtea mandate de câte ori coeficientul electoral al circumscripției electorale se include în voturile valabil exprimate pentru acea listă; atribuirea mandatelor se face de biroul electoral de circumscripție în ordinea înscrierii candidaților pe listă; pentru candidații independenți se atribuie fiecăruia câte un mandat, dacă a obținut un număr de voturi valabil exprimate cel puțin egal cu coeficientul electoral pentru deputați sau pentru senatori, după caz. Voturile rămase, adică cele neutilizate sau inferioare coeficientului electoral, obținute de listele de candidați ale partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale ce întrunesc condiția prevăzută la alin. (1), precum și mandatele ce nu au putut fi atribuite de biroul electoral de circumscripție se comunică de acesta Biroului Electoral Central, pentru a fi repartizate centralizat.

(4) Biroul Electoral Central însumează, pe întreaga țară, separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, voturile neutilizate și pe cele inferioare coeficientului electoral de circumscripție din toate circumscripțiile electorale, pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care întrunește condiția prevăzută la alin. (1); numărul voturilor astfel obținute de fiecare partid politic, alianță politică și alianță electorală se împarte la 1, 2, 3, 4 etc., făcându-se atâtea operații de împărțire câte mandate nu au putut fi atribuite la nivelul circumscripțiilor electorale; căturile rezultate din împărțire, indiferent de lista din care provin, se clasifică în ordine descrescătoare, până la concurența numărului de mandate neatribuite; cel mai mic dintre aceste cături constituie coeficientul electoral pe țară, pentru deputați și, separat, pentru senatori; fiecărui partid politic, alianță politică sau alianță electorală *i* se repartizează atâtea mandate de deputați sau, după caz, de senatori de câte ori coeficientul electoral pe țară se cuprinde în numărul total al voturilor valabil exprimate pentru partidul politic, alianța politică sau alianța electorală respectivă, rezultat din însumarea pe țară a voturilor neutilizate și a celor inferioare coeficientului electoral de circumscripție.

(5) Desfășurarea mandatelor repartizate pe circumscripții electorale se face de Biroul Electoral Central, după cum urmează:

a) pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală, cărora le-au revenit mandate potrivit alin. (4), se împarte numărul voturilor neutilizate și al celor inferioare coeficientului electoral de circumscripție, din fiecare circumscripție electorală, la numărul total al voturilor valabil exprimate pentru acel partid politic, alianță politică sau alianță electorală avut în vedere la repartizarea mandatelor pe țară.

Rezultatul astfel obținut pentru fiecare circumscripție se înmulțește cu numărul de mandate convenite partidului, alianței politice sau alianței electorale. Datele obținute se

ordonează descrescător la nivelul țării și separat descrescător în cadrul fiecărei circumscripții.

Pentru fiecare circumscripție se iau în calcul primele partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale, în limita mandatelor ce au rămas de repartizat în circumscripția respectivă. Ultimul număr din această operațiune reprezintă repartitorul acelei circumscripții.

În continuare, se procedează la repartizarea mandatelor pe circumscripții în ordinea partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, precum și a circumscripțiilor din lista ordonată pe țară, astfel: primul număr din lista ordonată pe țară se împarte la repartitorul circumscripției de la care provine, rezultând numărul de mandate ce-i revin în circumscripția respectivă. În continuare, se procedează identic cu numerele următoare din lista ordonată pe țară.

În situația în care s-a epuizat numărul de mandate convenite unui partid politic, unei alianțe politice sau unei alianțe electorale ori dintr-o circumscripție electorală, operațiunea se continuă fără acestea.

Dacă numărul din lista ordonată pe țară este mai mic decât repartitorul de circumscripție, se acordă un mandat;

b) în cazul în care nu este posibilă acordarea mandatelor în ordinea ce rezultă din aplicarea prevederilor de la lit. a), Biroul Electoral Central are în vedere circumscripția electorală în care partidul politic, alianța politică sau alianța electorală are cel mai mare număr de candidați sau un candidat, cărora nu li s-au atribuit mandate, iar dacă și astfel au rămas mandate neindividualizate pe circumscripții, circumscripția electorală în care partidul, formațiunea politică sau alianța respectivă are cele mai multe voturi neutilizate ori cele mai multe voturi inferioare coeficientului electoral de circumscripție;

c) dacă după aplicarea prevederilor de la lit. a) și b) au mai rămas mandate nedesfășurate pe circumscripții, Biroul Electoral Central le stabilește pe baza acordului partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale cărora li se cuvin aceste mandate, potrivit alin. (4), iar în lipsa unui acord, prin tragere la sorți, în termen de 24 de ore de la încheierea operațiunilor anterioare.

(6) Mandatele desfășurate pe listele de candidați, potrivit alin. (5), se atribuie candidaților de biroul electoral de circumscripție, în ordinea înscrierii acestora pe listă.

(7) Biroul electoral de circumscripție eliberează certificatul doveditor al alegerii deputaților și senatorilor cărora li s-au atribuit mandate, în termen de 24 de ore de la încheierea fiecărei operațiuni de atribuire.

(8) În cazul în care organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale optează pentru depunerea aceleiași liste de candidați în mai multe circumscripții electorale, conform art. 5 alin. (10), mandatul de deputat atribuit în baza art. 4 alin. (12) revine, în ordinea înscrierii, candidaților aflați pe lista care a însumat cele mai multe voturi valabil exprimate.

(9) Mandatul prevăzut la alin. (8) este atribuit circumscripției electorale în care lista de candidați depusă în baza art. 5 alin. (10) a câștigat cele mai multe voturi valabil exprimate.

(10) Candidații înscriși în liste, care nu au fost aleși, sunt declarați supleanți ai listelor respective. În caz de vacanță a mandatelor de deputați sau de senatori aleși pe liste de candidați, supleanții ocupă locurile devenite vacante, în ordinea în care sunt înscriși în liste, dacă până la data validării, pentru ocuparea locurilor vacante, partidele sau formațiunile politice pe listele cărora au candidat supleanții confirmă în scris că aparțin acestora.

Art. 92. — (1) Biroul electoral de circumscripție încheie, separat, câte un proces-verbal pentru Camera Deputaților și pentru Senat privind toate operațiunile electorale, centralizarea voturilor, constatarea rezultatului alegerilor și atribuirea mandatelor.

(2) Procesul-verbal cuprinde:

a) numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente și în listele electorale speciale, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

b) numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale, care s-au prezentat la urne, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

c) numărul total al voturilor valabil exprimate;

d) numărul voturilor nule;

e) numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare listă de candidați sau de fiecare candidat independent;

f) numărul buletinelor de vot primite de secțiile de votare;

g) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate;

h) modul de atribuire a mandatelor, potrivit art. 91, prenumele și numele candidaților aleși, precum și, după caz, partidul politic, alianța politică sau alianța electorală care i-a propus;

i) mandatele ce nu au putut fi atribuite la nivelul circumscripției electorale, precum și voturile valabil exprimate ce urmează a fi însumate, potrivit art. 91, pe întreaga țară;

j) expunerea, pe scurt, a întâmpinărilor, contestațiilor și hotărârilor luate de biroul electoral de circumscripție.

(3) Procesul-verbal, împreună cu întâmpinările, contestațiile și procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare și de la oficiile electorale, după caz, formând un dosar, încheiat, sigilat, ștampilat și semnat de membrii biroului electoral, se înaintează, cu pază militară, la Biroul Electoral Central în termen de cel mult 48 de ore de la primirea comunicării Biroului Electoral Central referitoare la desfășurarea, pe circumscripții electorale, a mandatelor repartizate centralizat pe țară.

(4) Buletinele de vot nule trebuie păstrate în deplină siguranță, ambalate, sigilate și etichetate, pe fiecare secție de votare, la birourile electorale de circumscripție, până la validarea rezultatelor alegerilor.

Art. 93. — (1) Biroul Electoral Central rezolvă întâmpinările și contestațiile depuse, după care încheie câte un proces-verbal separat pentru Camera Deputaților și pentru Senat, cuprinzând, pe întreaga țară:

a) numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente și în listele electorale speciale, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

b) numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale, care s-au prezentat la urne, din care:

— numărul total al alegătorilor înscriși în copiile de pe listele electorale permanente;

— numărul total al alegătorilor înscriși în listele electorale speciale;

c) numărul total al voturilor valabil exprimate;

d) numărul voturilor nule;

e) numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare listă de candidați sau de fiecare candidat independent;

f) numărul buletinelor de vot primite de secțiile de votare;

g) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate și anulate;

h) constatarea cu privire la modul de aplicare de către birourile electorale de circumscripție a prevederilor art. 91 alin. (3);

i) repartizarea pe țară a mandatelor potrivit art. 91 alin. (4) și desfășurarea acestora pe circumscripții electorale potrivit alin. (5) al aceluiași articol;

j) organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, care, deși au participat la alegeri, nu au obținut nici un mandat de deputat sau de senator; totalizarea voturilor valabil exprimate pentru listele fiecăreia dintre aceste organizații și constatarea organizațiilor cărora li se cuvine câte un mandat de deputat potrivit art. 4; numele și prenumele primului candidat de pe lista organizației îndreptățite la un mandat de deputat, care a întrunit cel mai mare număr de voturi; în cazul în care listele organizației au obținut un număr egal de voturi, desemnarea se face prin tragere la sorți;

k) modul de soluționare a contestațiilor și întâmpinărilor primite.

(2) Procesele-verbale se semnează de către președinte, de locțiitorul acestuia și de ceilalți membri ai Biroului Electoral Central, în prezența cărora au fost întocmite, și se înaintează Camerei Deputaților și Senatului, în vederea validării alegerilor, împreună cu dosarele întocmite de birourile electorale de circumscripție. Lipsa semnăturii unor membri ai birourilor nu are influență asupra valabilității procesului-verbal și a alegerilor. Președintele menționează motivele care au împiedicat semnarea.

(3) Programul utilizat pentru repartizarea centralizată a mandatelor și desfășurarea acestora pe circumscripții electorale se aprobă de Biroul Electoral Central și constituie anexă la procesul-verbal ce se înaintează pentru validarea mandatelor.

Art. 94. — Biroul Electoral Central publică rezultatele alegerilor în presă și în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen util, pentru respectarea prevederilor art. 63 alin. (3) din Constituția României, republicată.

CAPITOLUL X

Alegerile parțiale

Art. 95. — (1) În cazul anulării alegerilor într-o circumscripție electorală, potrivit art. 32 alin. (1) lit. h), precum și în cazul în care mandatul de deputat sau de senator devenit vacant nu poate fi ocupat de supleant, se organizează alegeri parțiale.

(2) Nu se organizează alegeri dacă vacanța unui mandat de deputat sau de senator s-a ivit în ultimele 12 luni anterioare expirării mandatului Camerei Deputaților și Senatului, prevăzut de art. 63 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Art. 96. — (1) Dacă alegerile parțiale au loc ca urmare a anulării alegerilor dintr-o circumscripție electorală, acestea se organizează și se desfășoară pe baza aceluiași copii de pe listele electorale permanente, a aceluiași candidaturi, de către aceleași birouri electorale și, după caz, officii electorale și la aceleași secții de votare, în a 3-a duminică după anularea alegerilor inițiale.

(2) Candidații vinovați de fraudă nu mai pot participa la noul scrutin.

(3) Alegerile parțiale organizate în caz de vacanță a unui mandat de deputat sau de senator au loc în condițiile aplicării corespunzătoare a prezentei legi, în cel mult 3 luni de la sesizarea Guvernului de către președintele Camerei Deputaților sau, după caz, de către președintele Senatului, cu privire la întrunirea condițiilor prevăzute la art. 95.

(4) În cazul în care alegerile parțiale prevăzute la alin. (3) se organizează într-o singură circumscripție electorală, nu se mai constituie Biroul Electoral Central, atribuțiile acestuia urmând a fi îndeplinite de biroul electoral de circumscripție.

(5) La alegerile parțiale participă numai alegătorii de pe listele electorale permanente ale localităților din cadrul circumscripției electorale unde se organizează alegerile.

CAPITOLUL XI

Contravenții și infracțiuni

Art. 97. — Constituie contravenții următoarele fapte:

a) înscrierea, cu bună-știință, a unui alegător în mai multe liste electorale ale localității de domiciliu, înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot, semnarea listei de susținători cu încălcarea dispozițiilor art. 44 alin. (3)–(7);

b) încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 5 alin. (2);

c) încălcarea dispozițiilor referitoare la afișarea listelor de candidați și a candidaturilor independente sau la folosirea semnelor electorale;

d) păstrarea registrelor cu listele electorale permanente în condiții necorespunzătoare;

e) neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege și neoperarea acestora în listele electorale permanente;

f) efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate;

g) necomunicarea către judecătorii a modificărilor operate în exemplarul listei electorale permanente existente la primărie;

h) refuzul nejustificat de eliberare, la cererea scrisă a celui interesat, a cărții de alegător;

i) neluarea de către organizatori a măsurilor necesare desfășurării normale a adunărilor electorale, precum și distribuirea și consumarea de băuturi alcoolice în timpul acestor adunări;

j) distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice alt mod a listelor electorale, a platformelor-program afișate sau a oricăror alte afișe ori anunțuri de propagandă electorală tipărite;

k) afișarea mijloacelor de propagandă electorală în alte locuri decât cele permise sau cu încălcarea prevederilor prezentei legi;

l) acceptarea de către un cetățean a înscrierii sale pe mai multe liste de candidați, precum și acceptarea de a candida atât pe o listă, cât și ca independent;

m) neaducerea la cunoștință publică de către membrii birourilor electorale de circumscripție a propunerilor de candidaturi;

n) refuzul de a permite accesul în localul de vot al candidaților sau al persoanelor acreditate să asiste la desfășurarea operațiunilor electorale;

o) refuzul de a se conforma dispozițiilor președintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot și în împrejurimi;

p) refuzul nejustificat de a-l înscrie pe alegător în lista specială sau de a-i înmâna buletinul de vot și ștampila de votare alegătorului care a semnat în lista electorală, înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă

cartea de alegător și actul de identitate ori care refuză să semneze pentru primirea acestora în lista electorală în care este înscris;

q) întocmirea de către birourile electorale ale secțiilor de votare a proceselor-verbale cu încălcarea dispozițiilor prezentei legi;

r) continuarea propagandei electorale după încheierea campaniei electorale, precum și sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor, la sediul secțiilor de votare sau în perimetrul prevăzut la art. 75 alin. (2), să voteze sau să nu voteze un anumit partid, o anumită alianță politică, alianță electorală sau un candidat independent;

s) purtarea, pe durata votării, de către membrii birourilor secțiilor de votare sau de către persoanele acreditate, de ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală;

ș) absența nejustificată a președintelui, a loctiitorului acestuia sau a membrilor birourilor electorale, stabiliți potrivit prevederilor prezentei legi, de la activitatea acestora;

t) refuzul președintelui biroului electoral sau al loctiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi;

ț) neaplicarea pe cartea de alegător sau, după caz, pe actul de identitate a ștampilei cu mențiunea *Votat*, precum și reținerea cărții de alegător, fără motive întemeiate, de către membrii biroului electoral al secției de votare; reținerea unei cărți de alegător de către o persoană neautorizată, precum și încredințarea de către titular a cărții de alegător unei alte persoane;

u) neaplicarea, de către birourile electorale ale secțiilor de votare, de către autoritățile și instituțiile publice la care se referă, a hotărârilor birourilor electorale de circumscripție;

v) neaplicarea, de către birourile electorale de circumscripție și de secțiile de votare, precum și de către autoritățile și instituțiile publice la care se referă, a hotărârilor adoptate de Biroul Electoral Central.

Art. 98. — Contravențiile prevăzute la art. 97 lit. j), k) și n) se sancționează cu amendă de la 3.000.000 lei la 5.000.000 lei, cele prevăzute la lit. d), e), f) și g), cu amendă de la 5.000.000 lei la 7.000.000 lei, cele prevăzute la lit. l), m), q), r), s), ș), t) și ț), cu amendă de la 7.000.000 lei la 10.000.000 lei, cele prevăzute la lit. a), b), c), h), i), o) și p), cu amendă de la 11.000.000 lei la 15.000.000 lei și cele prevăzute la lit. u) și v), cu amendă de la 20.000.000 lei la 50.000.000 lei.

Art. 99. — (1) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 97 și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 98 se fac de către:

a) polițiști, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. i), j), k), n), o), p), r) și ț);

b) primari și împuterniciții acestora, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. f) și j);

c) președintele biroului electoral de circumscripție, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. a), b), l), j), q), r), s), ș) și u);

d) președintele Biroului Electoral Central, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. c), l) și v);

e) președintele biroului electoral, în cazul săvârșirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori președintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârșirii contravențiilor de către președinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către loctiitorii acestora, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. r), s), ș), t) și ț);

f) împrumutării președintelui Autorității Electorale Permanente, pentru faptele prevăzute la art. 97 lit. a), d), e), f), g), h) și r).

(2) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la art. 98, agentul constatat fiind menționat despre această posibilitate în procesul-verbal.

(3) Contravențiile prevăzute la art. 97 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările ulterioare.

Art. 100. — (1) Împiedicarea prin orice mijloace a liberului exercițiu al dreptului de a alege sau de a fi ales constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Înscrierea, cu știință, în copia de pe lista electorală permanentă a unor persoane care nu sunt înscrise în lista electorală permanentă constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(3) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 101. — (1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului de către membrii biroului electoral al secției de votare ori de către alte persoane constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 102. — (1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani, bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze o anumită listă de candidați ori un anumit candidat, precum și primirea acestora de către alegător, în același scop, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a fost săvârșită de un observator intern, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Tentativa se pedepsește.

(4) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) bunurile cu valoare simbolică, inscripționate cu însemnele partidului respectiv.

Art. 103. — (1) Fapta unei persoane de a vota fără a avea drept de vot ori de a vota de două sau mai multe ori în ziua alegerilor constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 104. — (1) Utilizarea unei cărți de alegător nule sau a unei cărți de alegător false ori a unui buletin de vot fals, introducerea în urnă a unui număr suplimentar de buletine decât cele la care are dreptul un alegător sau falsificarea prin orice mijloace a documentelor de la birourile electorale constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 105. — (1) Atacul prin orice mijloace asupra localului secției de votare, furtul urnei sau al documentelor electorale constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 106. — (1) Deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării, precum și transportarea urnei speciale în alte condiții decât cele prevăzute la art. 83 constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 107. — (1) Încredințarea urnei speciale altor persoane decât membrilor biroului electoral al secției de votare ori transportarea de către o persoană a urnei speciale fără a face parte din biroul electoral al secției de votare constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 108. — (1) Introducerea în uz și folosirea unui program de calculator cu vicii aparente sau ascunse, care alterează înregistrarea rezultatelor obținute în secțiile de votare, totalizează cu erori sau duce la repartizarea mandatelor în afara prevederilor legii, constituie infracțiuni și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează introducerea de date, informații sau proceduri care duc la alterarea sistemului informațional național.

(3) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1) și (2) se pedepsește.

Art. 109. — Pentru infracțiunile prevăzute în prezenta lege, acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

Art. 110. — Bunurile destinate sau folosite la săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 97 lit. l) și s) sau a infracțiunilor prevăzute la art. 102 și 104 ori rezultate din comiterea acestora se confiscă.

CAPITOLUL XII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 111. — (1) Cheltuielile pentru efectuarea operațiunilor electorale se suportă de la bugetul de stat.

(2) Sediul și dotarea Biroului Electoral Central se asigură de Guvern, ale birourilor electorale de circumscripție, de către prefecți și de președinții consiliilor județene, respectiv de primarul general al municipiului București, iar ale oficiilor electorale, precum și ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, de către primar, împreună cu prefecții.

(3) Actele întocmite în exercitarea drepturilor electorale prevăzute în prezenta lege sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 112. — (1) Guvernul asigură, pentru sprijinirea activității birourilor electorale, statisticienii necesari, iar Ministerul Administrației și Internelor, împreună cu Autoritatea Electorală Permanentă, personalul tehnic auxiliar necesar.

(2) Pe perioada cât funcționează birourile și oficiile electorale, membrii acestora, statisticienii și personalul tehnic auxiliar se consideră detașați și primesc o indemnizație stabilită prin hotărâre a Guvernului. Președinții birourilor electorale, locțiitorii acestora și membrii primesc indemnizația de la data încheierii proceselor-verbale de investire, prevăzute la art. 43.

Art. 113. — (1) Judecarea de către instanțe a întâmpinărilor, contestațiilor sau a oricăror alte cereri prevăzute de prezenta lege se face potrivit regulilor stabilite de lege pentru ordonanța președințială, cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Împotriva hotărârilor definitive, pronunțate de instanțele judecătorești potrivit prezentei legi, nu există cale de atac.

Art. 114. — (1) Termenele pe zile, prevăzute de prezenta lege, se calculează din ziua când încep să curgă, care este luată în calcul, până inclusiv în ziua când se împlinesc, chiar dacă acestea nu sunt zile lucrătoare.

(2) Pe întreaga perioadă a alegerilor, birourile electorale și instanțele judecătorești trebuie să asigure permanența activității în vederea exercitării de către cetățeni a

drepturilor electorale. În ziua alegerilor, instanțele de judecată asigură permanența activității.

Art. 115. — (1) Persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale nu participă la vot și nu sunt avute în vedere la stabilirea numărului total al alegătorilor.

(2) Pentru persoanele deținute în baza unui mandat de arestare preventivă se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 83 privind urna specială, cererea urmând a fi scrisă personal de către solicitant. Cererea poate fi adresată numai secției de votare în a cărei rază teritorială se află locul de deținere.

Art. 116. — (1) Prefecții verifică corecta îndeplinire de către primari a obligațiilor ce le revin potrivit prezentei legi și, în cazul constatării unor fraude sau încălcări ale unor prevederi legale, sesizează organele în drept.

(2) În cazul în care prefecții constată că un alegător nu a fost înscris în listele electorale sau nu a fost radiat, potrivit legii, ori că birourile electorale de circumscripție, oficiile electorale ori birourile electorale ale secțiilor de votare nu s-au constituit legal, formulează întâmpinări și contestații, care se soluționează potrivit prevederilor prezentei legi.

Art. 117. — (1) Prin *act de identitate*, în sensul prezentei legi, se înțelege cartea de identitate, cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate ori pașaportul diplomatic, de serviciu, consular sau simplu, iar în cazul militarilor în termen și al elevilor din școlile militare, carnetul de serviciu militar.

(2) Pașaportul simplu poate fi folosit pentru exercitarea dreptului de vot numai de către cetățenii români aflați în străinătate sau de către cetățenii români domiciliați în străinătate. Cetățenii români cu domiciliul în România care votează în străinătate în baza pașaportului simplu completează o declarație pe propria răspundere că nu și-au exercitat sau nu își exercită dreptul la vot în aceeași zi pe baza altui act de identitate, astfel cum este definit la alin. (1), sau pe baza cărții de alegător.

Art. 118. — (1) Procesele-verbale predate la Biroul Electoral Central, registrele acestuia, precum și toate documentele și materialele de la Biroul Electoral Central, rezultate în urma procesului electoral pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, se păstrează, în conformitate cu prevederile Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare, în arhiva Înaltei Curți de Casație și Justiție, separat de celelalte documente ale instanței.

(2) Buletinele de vot întrebuițate sau neîntrebuițate, precum și cele nule, procesele-verbale și ștampilele necesare votării, primite de instanțele judecătorești de la birourile electorale de circumscripție sau de la birourile electorale ale secțiilor de votare, sunt păstrate în arhivă, separat de celelalte documente ale instanței, timp de 3 luni

de la data publicării rezultatelor alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) După împlinirea termenului prevăzut la alin. (2), instanțele, cu sprijinul prefecților, predau, în vederea topirii, agenților economici specializați buletinele de vot și celelalte materiale utilizate în procesul votării.

Art. 119. — În termen de 5 zile de la stabilirea datei alegerilor, Guvernul stabilește modelul copiei de pe listele electorale permanente, modelul listei electorale speciale, al listei susținătorilor, al listei membrilor organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și al ștampilei birourilor electorale de circumscripție și a Biroului Electoral Central. De asemenea, Guvernul stabilește, cu cel puțin 20 de zile înainte de data alegerilor, modelul proceselor-verbale pentru consemnarea rezultatului votării și al certificatului doveditor al alegerii deputaților și senatorilor.

Art. 120. — (1) Alegerile din anul 2004 pentru Camera Deputaților și Senat, precum și pentru funcția de Președinte al României au loc la data de 28 noiembrie 2004.

(2) Campania electorală pentru alegerile prevăzute la alin. (1) începe la data de 28 octombrie 2004 și se încheie pe data de 27 noiembrie 2004, ora 7,00.

(3) Prevederile prezentului articol intră în vigoare la data de 11 octombrie 2004, dată de la care încep să curgă termenele care, potrivit prevederilor prezentei legi, se calculează de la stabilirea datei alegerilor.

Art. 121. — (1) La alegerile din anul 2004, dreptul de vot se exercită numai pe baza actului de identitate, astfel cum acesta este definit la art. 117, pe care se aplică ștampila cu mențiunea *Votat* și data scrutinului sau, după caz, un timbru autocolant care cuprinde mențiunea *Votat* și data scrutinului. Neaplicarea ștampilei cu mențiunea *Votat* sau, după caz, a timbrului autocolant pe actul de identitate constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 5.000.000 lei la 7.000.000 lei. Constatarea contravenției și aplicarea amenzi se fac potrivit prevederilor art. 99 alin. (1) lit. a) și e).

(2) Cărțile de alegător eliberate până la data alegerilor parlamentare din anul 2004 nu se utilizează pentru aceste alegeri.

(3) Prevederile prezentei legi referitoare la utilizarea cărților de alegător se aplică începând cu alegerile parlamentare din anul 2008.

(4) Ministerul Administrației și Internelor este obligat să întocmească și să elibereze tuturor cetățenilor cu drept de vot cărțile de alegător, până la data de 31 decembrie 2006.

Art. 122. — Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 16 iulie 1992, cu modificările și completările ulterioare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU

București, 24 septembrie 2004.

Nr. 373.

**Numerotarea, delimitarea teritorială și numărul mandatelor
de deputat și de senator pentru fiecare circumscripție electorală**

Numărul circumscripției electorale	Delimitarea teritorială a circumscripției electorale	Numărul mandatelor de deputat	Numărul mandatelor de senator
Circumscripția electorală nr. 1	județul Alba	6	2
Circumscripția electorală nr. 2	județul Arad	7	3
Circumscripția electorală nr. 3	județul Argeș	9	4
Circumscripția electorală nr. 4	județul Bacău	10	5
Circumscripția electorală nr. 5	județul Bihor	9	4
Circumscripția electorală nr. 6	județul Bistrița-Năsăud	5	2
Circumscripția electorală nr. 7	județul Botoșani	7	3
Circumscripția electorală nr. 8	județul Brașov	9	4
Circumscripția electorală nr. 9	județul Brăila	5	2
Circumscripția electorală nr. 10	județul Buzău	7	3
Circumscripția electorală nr. 11	județul Caraș-Severin	5	2
Circumscripția electorală nr. 12	județul Călărași	5	2
Circumscripția electorală nr. 13	județul Cluj	10	4
Circumscripția electorală nr. 14	județul Constanta	10	4
Circumscripția electorală nr. 15	județul Covasna	4	2
Circumscripția electorală nr. 16	județul Dâmbovița	8	3
Circumscripția electorală nr. 17	județul Dolj	10	5
Circumscripția electorală nr. 18	județul Galați	9	4
Circumscripția electorală nr. 19	județul Giurgiu	4	2
Circumscripția electorală nr. 20	județul Gorj	6	2
Circumscripția electorală nr. 21	județul Harghita	5	2
Circumscripția electorală nr. 22	județul Hunedoara	7	3
Circumscripția electorală nr. 23	județul Ialomița	4	2
Circumscripția electorală nr. 24	județul Iași	12	5
Circumscripția electorală nr. 25	județul Ilfov	4	2
Circumscripția electorală nr. 26	județul Maramureș	7	3
Circumscripția electorală nr. 27	județul Mehedinți	4	2
Circumscripția electorală nr. 28	județul Mureș	8	4
Circumscripția electorală nr. 29	județul Neamț	8	4
Circumscripția electorală nr. 30	județul Olt	7	3
Circumscripția electorală nr. 31	județul Prahova	12	5
Circumscripția electorală nr. 32	județul Satu Mare	5	2
Circumscripția electorală nr. 33	județul Sălaj	4	2
Circumscripția electorală nr. 34	județul Sibiu	6	3
Circumscripția electorală nr. 35	județul Suceava	10	4
Circumscripția electorală nr. 36	județul Teleorman	6	3
Circumscripția electorală nr. 37	județul Timiș	9	4
Circumscripția electorală nr. 38	județul Tulcea	4	2
Circumscripția electorală nr. 39	județul Vaslui	7	3
Circumscripția electorală nr. 40	județul Vâlcea	6	3
Circumscripția electorală nr. 41	județul Vrancea	6	2
Circumscripția electorală nr. 42	municipiul București	28	12
TOTAL		314^{*)}	137

^{*)} La acest număr se adaugă cel mult 18 deputați din partea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu au întrunit în alegeri numărul de voturi pentru a fi reprezentate în Parlament [potrivit art. 4 alin. (2)].

I. MODELUL BULETINULUI DE VOT PENTRU ALEGEREA CAMEREI DEPUTAȚILOR

ROMÂNIA	
D	
BULETIN DE VOT	
PENTRU ALEGEREA CAMEREI DEPUTAȚILOR	
*)	
Circumscripția electorală nr.	
1 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%; height: 100%;"> 1) 2) 3) </div>	2 <div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 100%;"></div>
3 <div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 100%;"></div>	4 <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100%; height: 100%;"> 4) 5) 6) </div>

*) Se trece data alegerilor.

NOTĂ:

- 1) Se scrie denumirea completă a partidului politic, alianței politice sau alianței electorale.
- 2) Se reproduce semnul electoral; între denumirea partidului politic, alianței politice sau alianței electorale și semnul electoral se păstrează o distanță de 3 litere. Semnul electoral se imprimă într-un spațiu grafic de 2,5 cm x 2,5 cm.
- 3) Se trec numele și prenumele candidaților, în ordinea din lista de candidați depusă, iar în cazul alianțelor, apartenența politică abreviată (inițialele partidului politic, alianței politice sau alianței electorale), după care patruleterul se închide.
- 4) Se trece mențiunea „Candidat independent“; pentru fiecare candidat independent se imprimă un patruleter distinct, în partea finală a buletinului, în ordinea înregistrării candidaturilor.
- 5) Se trece semnul electoral.
- 6) Se trec numele și prenumele candidatului independent.

– Numele și prenumele, precum și cuvintele ce se înscriu în interiorul patruleterelor se tipăresc cu litere corp 10 verzal drepte.

– Pe o pagină se pot imprima mai multe patruletere, în funcție de numărul candidaților înscriși în listă

II. MODELUL BULETINULUI DE VOT PENTRU ALEGEREA SENATULUI

<p style="margin: 0;">ROMÂNIA</p> <p style="margin: 0;">S</p> <p style="margin: 0;">BULETIN DE VOT PENTRU ALEGEREA SENATULUI</p> <p style="margin: 0;">*)</p> <p style="margin: 0;">Circumscripția electorală nr. ....</p>	
<p style="margin: 0;">1</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 100px;"> <p style="margin: 0;">1) 2)</p> <p style="margin: 0;">3)</p> </div>	<p style="margin: 0;">2</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 100px;"> </div>
<p style="margin: 0;">3</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 100px;"> </div>	<p style="margin: 0;">4</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; min-height: 100px;"> <p style="margin: 0;">4) 5)</p> <p style="margin: 0;">6)</p> </div>

*) Se trece data alegerilor.

NOTĂ:

- 1) Se scrie denumirea completă a partidului politic, alianței politice sau alianței electorale.
- 2) Se reproduce semnul electoral; între denumirea partidului politic, alianței politice sau alianței electorale și semnul electoral se păstrează o distanță de 3 litere. Semnul electoral se imprimă într-un spațiu grafic de 2,5 cm x 2,5 cm.
- 3) Se trec numele și prenumele candidaților, în ordinea din lista de candidați depusă, iar în cazul alianțelor, apartenența politică abreviată (inițialele partidului politic, alianței politice sau alianței electorale), după care patruleterul se închide.
- 4) Se trece mențiunea „Candidat independent“; pentru fiecare candidat independent se imprimă un patruleter distinct, în partea finală a buletinului, în ordinea înregistrării candidaturilor.
- 5) Se trece semnul electoral.
- 6) Se trec numele și prenumele candidatului independent.

– Numele și prenumele, precum și cuvintele ce se înscriu în interiorul patruleterelor se tipăresc cu litere corp 10 verzal drepte.

– Pe o pagină se pot imprima mai multe patruletere, în funcție de numărul candidaților înscriși în listă.

III. MODELUL ȘTAMPILEI DE CONTROL A SECȚIEI DE VOTARE

*) Se menționează numărul circumscripției electorale și denumirea județului. (De exemplu: „Nr. 40 Vâlcea“)

NOTĂ

- Tușul pentru ștampile trebuie să fie de aceeași culoare pe teritoriul unei circumscripții electorale.
- Ștampilele se confecționează prin grija prefectilor.
- Dimensiunea ștampilei se stabilește de prefect, prin ordin, astfel încât toate datele înscrise să fie lizibile.

IV. MODELUL ȘTAMPILEI „VOTAT“

*) Se trece numărul circumscripției electorale.

NOTĂ

- Tușul pentru ștampile trebuie să fie de aceeași culoare pe teritoriul unei circumscripții electorale.
- Ștampilele se confecționează prin grija prefectilor.
- Dimensiunea ștampilei se stabilește de prefect, prin ordin, astfel încât toate datele înscrise să fie lizibile.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET
privind promulgarea Legii
pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (3) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 24 septembrie 2004.
 Nr. 717.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 294 din 6 iulie 2004

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21
 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor
 asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări
 prin Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 1
 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002**

Ioan Vida	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002, excepție ridicată de Asociația Salariaților (PAS) Comsig — S.A. Sighișoara în Dosarul nr. 6.356/2003 al Tribunalului Mureș.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Face referire la jurisprudența Curții Constituționale, care prin Decizia nr. 165/2003, Decizia nr. 175/2003 și Decizia nr. 465/2003 a statuat că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 ianuarie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 6.356/2003, **Tribunalul Mureș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002.**

Excepția a fost ridicată de Asociația Salariaților (PAS) Comsig — S.A. Sighișoara în dosarul cu numărul de mai sus, având drept obiect constatarea rezoluțiunii contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat de autoarea excepției cu A.P.A.P.S. (în prezent, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului).

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că dispozițiile legale criticate încalcă principiul neretroactivității legii, deoarece reglementează posibilitatea modificării unilaterale a unor raporturi juridice anterioare adoptării textelor incriminate, ceea ce duce la o gravă atingere a stabilității sistemului juridic, legiuitorul neputându-se, de altfel, substitui voinței părților în modificarea unor clauze contractuale.

Tribunalul Mureș opinează că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, deoarece, prin dispozițiile criticate, organul legislativ s-a substituit voinței părților, dându-se posibilitatea modificării unilaterale și discreționare a unui raport juridic născut anterior adoptării acestor dispoziții legale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul României, invocând jurisprudența Curții Constituționale, apreciază că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Avocatul Poporului apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată. Astfel, referitor la critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 21 alin. (1)–(4) din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002, față de dispozițiile art. 15 alin. (2) din Constituția României, Avocatul Poporului consideră că aceasta este neîntemeiată, deoarece textele legale incriminate nu conțin dispoziții cu caracter retroactiv. În acest sens a fost citată Decizia nr. 165/2003, pronunțată de Curtea Constituțională la data de 6 mai 2003.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002, Avocatul Poporului apreciază că verificarea acestor dispoziții intră în competența instanțelor judecătorești de contencios administrativ, iar nu în competența de soluționare a Curții Constituționale. De asemenea, arată că nu intră în competența Curții Constituționale examinarea conformității anumitor acte normative cu diferite dispoziții legale, ci numai concordanța acestora cu principiile și normele constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând Încheierea de sesizare, punctele de vedere al Guvernului și al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 2 februarie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 506/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 26 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002. Deși autorul excepției indică ca fiind neconstituționale dispozițiile art. 1 pct. 1 lit. a) și b) și art. 2 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței

Guvernului nr. 25/2002, din motivarea excepției se observă că de fapt dispozițiile criticate de autor sunt cele ale art. 1.

Textele criticate au următorul conținut:

— Art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002:
„(1) În cazul desființării contractului pe cale convențională sau judiciară Autoritatea va reține de la cumpărător toate sumele achitate de acesta în contul contractului, reprezentând, după caz, avans, rate, dobânzi, penalități achitate cu orice titlu, până la desființarea acestuia.

(1¹) În cazul desființării contractului pe cale convențională sau judiciară, pentru prejudicii cauzate Autorității, cumpărătorul este obligat la plata daunelor-interese constituite din:

a) sumele reprezentând dobânzile și penalitățile datorate pentru ratele scadente și neachitate până la data desființării contractului, precum și penalitățile datorate ca urmare a neîndeplinirii celorlalte obligații contractuale;

b) sumele reprezentând dividendele încasate de cumpărător în perioada de valabilitate a contractului;

c) sumele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1.045/2001 privind recuperarea onorariilor de succes plătite consultanților de către Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului în cadrul Programului pentru Ajustarea Sectorului Privat (PSAL).

(1²) Prevederile alin. (1) și (1¹) se aplică și proceselor în curs de judecată având ca obiect desființarea contractului, începute înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe.

(2) Pentru prejudiciile cauzate societății de către cumpărător, aceasta poate cere instanței judecătorești daune-interese.

(3) Stabilirea prejudiciilor și a întinderii daunelor-interese prevăzute la alin. (2), precum și a celor provocate Autorității se va face, la solicitarea societății/Autorității, pe baza unei expertize întocmite de persoane fizice și/sau juridice abilitate prin lege pentru astfel de operațiuni.

(4) Cheltuielile aferente efectuării expertizei prevăzute la alin. (3) vor fi avansate de societate sau, după caz, de Autoritate și vor fi recuperate de la cumpărător.“

Art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002:

„(1) Dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanță, și ale prezentelor norme metodologice, denumite în continuare norme, se aplică contractelor având ca obiect vânzarea-cumpărarea de acțiuni deținute de stat la societăți comerciale, încheiate de Fondul Proprietății de Stat sau de Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, denumită în continuare Autoritate, și aflate în derulare, pentru efectele produse de aceasta după intrarea în vigoare a ordonanței, și anume:

a) contractelor încheiate anterior intrării în vigoare a ordonanței, în care scadențele obligațiilor asumate sunt anterioare sau ulterioare intrării în vigoare a ordonanței;

b) contractelor încheiate ulterior intrării în vigoare a ordonanței.

(2) Contractele menționate la alin. (1) sunt considerate ca aflate în perioada de derulare până când acestea încetează să mai producă efecte, înțelegându-se prin aceasta stingerea tuturor obligațiilor și valorificarea tuturor drepturilor izvorâte din respectivele contracte, inclusiv până la rămânerea definitivă și irevocabilă a unor hotărâri judecătorești/arbitrale cu privire la litigii născute din neexecutarea sau executarea parțială a contractelor.“

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile art. 15

alin. (2) din Constituția României, articol care după revizuirea Legii fundamentale are următorul conținut:

— Art. 15 alin. (2): „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.*“

De asemenea, autorul excepției consideră că dispozițiile criticate vin în contradicție și cu art. 1 și art. 969 alin. 1 din Codul civil.

1. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate privind dispozițiile art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002, Curtea constată că, potrivit art. 146 lit. d) din Legea fundamentală, poate hotărî numai „*asupra excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial*“. Această dispoziție a fost preluată și de art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel fiind, instanța de judecată, potrivit alin. (6) al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, trebuia să respingă excepția printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională. Pe cale de consecință, Curtea urmează să respingă această excepție ca fiind inadmisibilă.

2. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002, Curtea constată că aceasta a fost adoptată în scopul organizării și desfășurării în condiții unitare a controlului postprivatizare, ce are ca obiect urmărirea modului în care sunt respectate de către cumpărător obligațiile asumate prin contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni deținute de stat la societăți și, după caz, urmărirea evoluției principalilor indicatori economico-financiari ai societăților la care au fost vândute acțiuni ale statului prin contracte aflate în perioada de derulare.

Potrivit dispozițiilor art. 2, așa cum au fost modificate prin Ordonanța Guvernului nr. 40/2003, Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 „*se aplică contractelor având ca obiect vânzarea-cumpărarea de acțiuni deținute de stat la societăți, încheiate de Fondul Proprietății de Stat sau de Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului, denumită în continuare Autoritate, și aflate în derulare, pentru efectele produse de acestea după intrarea ei în vigoare*“, și nu pun în discuție reglementarea inițială sau efectele scurse până la apariția noilor dispoziții.

Referitor la critica privind încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, republicată, Curtea constată că

formula redacțională a textului legal dedus controlului nu conține, în sine, nici o dispoziție cu caracter retroactiv, textul urmând a-și găsi aplicarea exclusiv de la data intrării în vigoare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002, și anume de la data de 2 februarie 2002, data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României. Curtea Constituțională a statuat, de exemplu prin Decizia nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare.

Curtea Constituțională s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002, statuând prin Decizia nr. 165 din 6 mai 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 23 iunie 2003, și prin Decizia nr. 189 din 27 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 7 iunie 2004, că aceste dispoziții de lege sunt constituționale.

În sfârșit, referitor la critica privind neconstituționalitatea dispozițiilor art. 21 prin raportare la dispozițiile art. 1 și art. 969 alin. 1 din Codul civil, Curtea constată că aceasta nu poate fi primită. Prin Decizia nr. 81 din 25 mai 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 8 iulie 1999, Curtea Constituțională a statuat că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins violate, iar nu compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției. Procedându-se altfel s-ar ajunge, inevitabil, la concluzia că, deși fiecare dintre dispozițiile legale este constituțională, numai coexistența lor ar pune în discuție constituționalitatea uneia dintre ele. Rezultă deci că nu ne aflăm în prezența unei chestiuni privind constituționalitatea, ci a unei simple contrarietăți între norme legale din același domeniu, coordonarea legislației în vigoare fiind de competența autorității legiuitoare.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.d), art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 din Normele metodologice de aplicare a Ordonanței Guvernului nr. 25/2002, excepție ridicată de Asociația Salariaților (PAS) Comsig — S.A. Sighișoara în Dosarul nr. 6.356/2003 al Tribunalului Mureș.

2. Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 din Ordonanța Guvernului nr. 25/2002 privind unele măsuri de urmărire a executării obligațiilor asumate prin contractele de privatizare a societăților comerciale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 506/2002, cu modificările și completările ulterioare, excepție ridicată de același autor în același dosar.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 iulie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 299

din 6 iulie 2004

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase,
aliajelor acestora și pietrelor prețioase în România, republicată**

Ioan Vida	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 261/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase în România, excepție ridicată de Hrisanti Petrescu în Dosarul nr. 956/2003 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, avocat Constantin Iordan, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fond.

Reprezentantul autorului solicită admiterea excepției, susținând oral motivele de neconstituționalitate a textelor de lege criticate, expuse în notele scrise depuse la dosar, și criticând totodată punctele de vedere transmise de Guvern și de Avocatul Poporului, pe care le consideră neîntemeiate. Referitor la punctul de vedere transmis de Guvern, arată că excepția nu poate fi considerată inadmisibilă, deoarece introducerea în textul criticat a unui termen de decădere nu echivalează cu abrogarea acestuia.

Reprezentantul Ministerului Public arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2004, dispozițiile acesteia au fost renumerotate, iar textul care formează obiectul excepției a fost cuprins în art. 26 alin. (1), păstrându-se în substanța sa. Solicită respingerea excepției ca neîntemeiată, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 157 din 30 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 10 mai 2004.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 3 iunie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 956/2003, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 34 din Legea nr. 261/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase în România.** Excepția a fost ridicată de Hrisanti Petrescu în dosarul cu numărul de mai sus, având ca obiect soluționarea recursului împotriva unei decizii civile a Tribunalului București — Secția a III-a civilă, prin care s-a respins acțiunea având ca obiect restituirea unor obiecte

din metale prețioase, a căror confiscare este considerată de autor ca fiind abuzivă.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile art. 15 alin. (1) și (2), art. 20, art. 21, art. 41 alin. (1), (2) și (3), art. 42, art. 51 și art. 150 din Constituție, precum și principiile înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului, deoarece dau eficiență reglementărilor abuzive din perioada cuprinsă între anul 1946 și anul 1990.

Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate de autorul excepției.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, arătând că dispozițiile legale a căror neconstituționalitate este invocată sunt cuprinse în art. 34¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000, fiind introduse prin Legea nr. 261/2002 de aprobare a acestei ordonanțe. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 261/2002, a fost modificată și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 24/2003, iar, prin Legea nr. 362/2003 de aprobare a acesteia, dispozițiilor art. 34¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 li s-a dat următorul conținut:

„Persoanele fizice și juridice ale căror obiecte din metale prețioase, aliaje ale acestora și pietre prețioase de natura celor prevăzute la art. 3 au fost preluate abuziv, cu încălcarea reglementărilor în vigoare, după anul 1946 și până în anul 1990, pot solicita restituirea acestora instanțelor de judecată de la domiciliul reclamantului, până la data de 31 decembrie 2003.”

După cum se poate observa dispozițiile cuprinse în alin. (1) al art. 34¹ au avut o aplicare limitată în timp, după data de 31 decembrie 2003 ele devenind inaplicabile. De altfel, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase, aliajelor acestora și pietrelor prețioase în România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 261/2002, cu modificările și completările ulterioare, a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2004, iar dispozițiile criticate nu mai apar în textul acesteia, ele ieșind din vigoare.

Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, *„Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor*

judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei”, excepția de neconstituționalitate ce formează obiectul Dosarului nr. 156 D/2004 al Curții Constituționale este inadmisibilă.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, motivând că nu poate fi reținută critica de neconstituționalitate a art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002, față de art. 44 din Constituție, republicată.

Susținerea autorului excepției că, potrivit art. 31¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002, restabilirea dreptului său de proprietate asupra obiectelor din metale prețioase confiscate este condiționată de efectele unei legi abuzive, nu este întemeiată, deoarece o lege poate fi apreciată numai în funcție de regimul constituțional sub imperiul căruia a fost adoptată, fiind supusă regulii „tempus regit actum”. În acest sens, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 73/1995 și Decizia nr. 136/1998. Pe cale de consecință, chiar dacă modul în care, sub imperiul unor legi anterioare, a luat naștere dreptul de proprietate al statului nu este corespunzător prevederilor actualei Constituții, dreptul subiectiv de proprietate al statului, constituit potrivit reglementărilor legale anterioare, nu este stins ca efect al intrării în vigoare a actualei Legi fundamentale, independent de modificările aduse regimului juridic al proprietății (Decizia Curții Constituționale nr. 73/1995).

Ca urmare, persoanele care se consideră îndreptățite la restituirea obiectelor din metale prețioase nu dețin, în prezent, un drept de proprietate asupra obiectelor intrate în proprietatea statului ca efect al reglementărilor în vigoare după anul 1946 și până în anul 1990, ci doar posibilitatea de a solicita instanței de judecată restabilirea dreptului de proprietate asupra obiectelor din metale prețioase, pe care le-au avut în proprietate. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat că „garantarea constituțională a proprietății private este, în mod necesar, subsecventă existenței unui titlu de proprietate, eliberat cu respectarea dispozițiilor legale, și nu operează în situația unui drept a cărui recunoaștere are caracter aleatoriu, constituind, din punctul de vedere al viitorului titular, aflat în postura de solicitant, doar o eventualitate” (Decizia Curții Constituționale nr. 316/2003).

Critica de neconstituționalitate a art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002, față de art. 21 din Constituție, republicată, nu poate fi reținută. Astfel, prevederile art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002 nu îngrădesc dreptul părților interesate de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor lor legitime, ci reprezintă tocmai o concretizare a principiului fundamental al accesului liber la justiție. Astfel, conform art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002, aprecierea respectării legii aplicabile, în cazurile în care obiectele din metale prețioase au fost preluate de către stat, cu sau fără încălcarea reglementărilor în vigoare după anul 1946 și până în anul 1990, se face de către instanța de judecată.

Nu poate fi reținută nici critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 34¹ alin. 1 din Legea nr. 261/2002, față de dispozițiile art. 46 din Constituție, republicată. Astfel, din conținutul art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002 nu rezultă că acesta ar încălca, sub vreun aspect, dreptul la moștenire. În plus, Legea nr. 261/2002 recunoaște nelimitat drepturile moștenitorilor, drepturi care sunt identice cu cele ale fostului proprietar al obiectelor din metale prețioase, la a cărui succesiune sunt chemați, și nu este prevăzută vreo derogare de la normele de drept comun referitoare la procedura succesorală.

În concluzie prevederile art. 34¹ alin. (1) din Legea nr. 261/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase în România sunt constituționale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, republicată, precum și celor ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, așa cum rezultă din textul criticat, citat în notele scrise ale autorului și Încheierea de sesizare, dispozițiile art. 34¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase în România, în redactarea dată prin Legea nr. 261/2002 pentru aprobarea acestei ordonanțe.

Textul de lege criticat avea următorul conținut:

„Persoanele fizice și juridice ale căror obiecte din metale prețioase de natura celor prevăzute la art. 3 au fost preluate abuziv, cu încălcarea reglementărilor în vigoare, de după anul 1946 și până în anul 1990, pot solicita restituirea acestora instanțelor de judecată de la domiciliul reclamantului, în termen de un an de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanței de urgență.”

Ulterior sesizării Curții Constituționale, prin punctul 2 al articolului unic al Legii nr. 362 din 19 septembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 26 septembrie 2003, titlul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 a fost modificat, dându-i-se următorul cuprins: **„Ordonanță de urgență privind regimul metalelor prețioase, aliajelor acestora și pietrelor prețioase în România”**.

Prin punctul 17 al articolului unic din această lege, art. 34¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 a fost modificat, având următorul conținut:

„Persoanele fizice și juridice ale căror obiecte din metale prețioase, aliaje ale acestora și pietre prețioase de natura celor prevăzute la art. 3 au fost preluate abuziv, cu încălcarea reglementărilor în vigoare, după anul 1946 și până în anul 1990, pot solicita restituirea acestora instanțelor de judecată de la domiciliul reclamantului, până la data de 31 decembrie 2003.”

În urma republicării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 190/2000 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2004, dispozițiile acesteia au fost renumerotate, iar textul care formează obiectul excepției a fost cuprins în art. 26 alin. (1).

În raport cu această evoluție legislativă și având în vedere că dispozițiile legale criticate de autorul excepției s-au păstrat în substanța lor, textul de lege supus controlului va fi cel al art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000, în forma în care acest act normativ a fost republicat la data de 29 ianuarie 2004.

Aceste dispoziții sunt considerate de autorul excepției ca fiind neconstituționale în raport cu prevederile art. 15 alin. (1) și (2), art. 20, art. 21, art. 41 alin. (1), (2) și (3), art. 42, art. 51 și art. 150 din Constituție, încălcând totodată principiile înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului.

După revizuirea Constituției, dispozițiile art. 41 alin. (1), (2) și (3), art. 42, art. 51 și art. 150 din Legea fundamentală, invocate în susținerea excepției, sunt cuprinse în art. 44 alin. (1), (2) și (3), art. 46, art. 1 alin. (5) și art. 154.

Textele constituționale invocate au următorul conținut:

— Art. 15: „(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.“

— Art. 20: „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.“

— Art. 21: „(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna exercitarea acestui drept.

(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.“

— Art. 44: „(1) Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.

(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii pot dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor numai în condițiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană și din alte tratate internaționale la care România este parte, pe bază de reciprocitate, în condițiile prevăzute prin lege organică, precum și prin moștenire legală.

(3) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.“

— Art. 46: „Dreptul la moștenire este garantat.“

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.d) și alin. (3), al art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 privind regimul metalelor prețioase, aliajelor acestora și pietrelor prețioase în România, republicată, excepție ridicată de Hrisanti Petrescu în Dosarul nr. 956/2003 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 iulie 2004.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

— Art. 1 alin. (5): „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.“

— Art. 154: „(1) Legile și toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituții.

(2) Consiliul Legislativ, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a legii sale de organizare, va examina conformitatea legislației cu prezenta Constituție și va face Parlamentului sau, după caz, Guvernului, propuneri corespunzătoare.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 nu aduc atingere art. 44 alin. (1), (2) și (3) din Constituție, republicată, privind dreptul de proprietate privată, dimpotrivă, constituie un caz al aplicării textului constituțional, prin posibilitatea creată persoanelor menționate în dispoziția legală atacată de a obține restituirea bunurilor lor, preluate abuziv de stat. Stabilirea în cuprinsul ordonanței a unui termen de exercitare a acțiunii în restituirea bunurilor preluate abuziv nu constituie o limitare a dreptului de proprietate ci o condiție de exercitare a acțiunii în restituire, pe care legiuitorul a instituit-o în virtutea prerogativelor sale stabilite prin dispoziția constituțională amintită și prin prevederile art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală.

De asemenea, Curtea constată că textul criticat nu conține nici o prevedere prin care să limiteze sau să împiedice accesul la justiție, ci, așa cum s-a arătat, instituie posibilitatea și condițiile în care persoanele fizice și juridice ale căror obiecte de natura celor prevăzute în ordonanță au fost preluate abuziv, cu încălcarea reglementărilor în vigoare, se pot adresa justiției.

Nu poate fi primită nici susținerea privind retroactivitatea textului de lege atacat, dat fiind că, în mod evident, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000 reglementează pentru viitor dreptul foștilor proprietari, persoane fizice sau persoane juridice, de a li se restitui bunurile confiscate abuziv.

În sfârșit, Curtea reține că dispozițiile art. 46 din Constituție, republicată, privind dreptul la moștenire nu sunt încălcate, deoarece, în cuprinsul dispozițiilor supuse controlului de constituționalitate, nu este prevăzută nici o derogare de la normele dreptului comun în materie succesorală.

Textul de lege atacat a mai fost supus controlului de constituționalitate. Prin Decizia nr. 157 din 30 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 10 mai 2004, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 26 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2000, republicată.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 308
din 8 iulie 2004referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 615 alin. 1
din Codul de procedură civilă

Ion Predescu	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Florentina Baltă	— procuror
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 615 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Sorin Ioan Cotfas în Dosarul nr. 6.617/2003 al Judecătorei Târgu Mureș.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fond.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, motivând că principiul publicității se impune a fi respectat și cu privire la procesul de divorț deoarece în cursul acestuia se dispune uneori asupra unor probleme care depășesc cadrul vieții intime, familiale și private, de exemplu problema încredințării copiilor minori.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 24 noiembrie 2003, pronunțată în Dosarul nr. 6.617/2003, **Judecătoria Târgu Mureș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 615 din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost ridicată de Sorin Ioan Cotfas, pârât în dosarul cu numărul de mai sus, având ca obiect desfacerea căsătoriei prin divorț.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dezbaterea în ședință publică a acțiunii în desfacerea căsătoriei, prin specificul probelor administrate, aduce atingere art. 26 din Constituție, republicată, privind viața intimă, familială și privată. Judecarea în ședință publică sau în sala de consiliu ar trebui să fie lăsată la latitudinea părților, singurele îndreptățite să decidă asupra caracterului public sau confidențial pe care înțeleg să-l atribuie soluționării problemelor lor.

Judecătoria Târgu Mureș opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, regula publicității ședinței de judecată în care se soluționează cererea de desfacere a căsătoriei este determinată de caracterul social al căsătoriei și de impactul desfacerii acesteia asupra copiilor minori.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale

Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, motivând că publicitatea ședinței de judecată este, în majoritatea cazurilor, justificată de funcția educativă a procesului, care trebuie să fie echitabil și imparțial, precum și de eventualul interes manifestat de orice altă persoană străină de litigiu. În ceea ce privește procesul de divorț, nu se poate însă afirma fără rezerve că aceleași considerente prevalează în raport cu dreptul părților la ocrotirea vieții lor intime, familiale și private.

Dacă în general în litigiile civile și în cauzele penale statul, prin măsurile legislative adoptate, precum și autoritățile statale, prin aplicarea reglementărilor în vigoare, pot prezuma și pot statua asupra interesului public față de interesul privat, nu același lucru se poate spune despre procesele de divorț. În cadrul acestora aducerea în discuție a detaliilor privind relațiile dintre soți — atitudinea lor reciprocă, aspectele ce țin de viața intimă, de relațiile extraconjugale, de orientările sau apartenența sexuală, de corespondența acestora, de aspecte pecuniare, de convingeri și opțiuni religioase — constituie regula. În virtutea principiului consacrat în art. 26 din Constituție, republicată, și în art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nimeni nu ar trebui să fie obligat să își expună public viața privată și de familie, cu excepția unor motive serios justificate care, într-o societate democratică, să se impună „pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei ori protejarea drepturilor sau libertăților altora“. Astfel de elemente care să justifice atingeri ale drepturilor invocate anterior nu se regăsesc într-un proces de divorț decât foarte rar, așa că nu este justificată ca regulă publicitatea dezbaterilor.

În condițiile în care atât dreptul la viață intimă, familială și privată, cât și publicitatea ședinței de judecată sunt principii constituționale, legea ar trebui să dea prioritate în această materie celui dintâi principiu, adică să dea expresie în mod neechivoc, făcând aplicabilă excepția îngăduită de art. 127 din Constituție, republicată, dreptului soților de a decide dacă doresc sau nu să facă publice aspecte ale vieții lor intime și familiale.

Este adevărat că textul atacat prevede posibilitatea judecării cererii de divorț în camera de consiliu, dar în acest mod nu se pune accentul și nu se valorifică dreptul părților de a decide cu privire la dezbaterea publică a propriilor probleme din viața intimă, familială și privată. De altfel, decizia de a soluționa cauza în sala de consiliu,

constituind o excepție de la principiul publicității ședinței de judecată, trebuie motivată de instanță.

Soluția potrivit căreia în materie de divorț regula să nu fie publicitatea, ci, dimpotrivă, soluționarea cauzei în camera de consiliu corespunde tendințelor actuale manifestate la nivel european, de accentuare a protecției și respectului față de viața intimă, familială și privată. Aceasta se impune cu atât mai mult cu cât, în majoritatea cazurilor, divorțul privește și interesele minorilor, iar în cazul căsătoriilor din care au rezultat copii minori nu este posibil, de lege lata, divorțul prin acordul soților, ca modalitate de protecție a vieții lor intime.

Avocatul Poporului apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Prevederile art. 615 din Codul de procedură civilă instituie regula potrivit căreia cererea de divorț se judecă în ședință publică, dar și excepția de la această regulă, conform căreia instanța poate dispune judecarea cererii de divorț în camera de consiliu, dacă apreciază că prin aceasta s-ar asigura o mai bună judecată sau administrare a probelor. În aprecierea caracterului public sau secret al ședinței de judecată, instanța trebuie să acționeze în cadrul strict stabilit de lege, cadru care nu este în contradicție cu exigențele dreptului la viață intimă, familială și privată al persoanelor fizice. În acest context, textul de lege criticat trebuie coroborat cu dispozițiile art. 121 alin. 2 din Codul de procedură civilă, care permit instanței să dispună ca dezbaterile să se facă în ședință secretă, dacă dezbaterile publice ar putea vătăma ordinea publică sau părțile. În cazul divorțului, trebuie avut în vedere și caracterul social al căsătoriei, deoarece aceasta nu constituie o problemă strict de ordin personal, ci interesează și societatea.

Dispozițiile criticate sunt în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (2) din Constituție, republicată, conform cărora condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege, cu prevederile art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit cărora procedura de judecată și competența instanțelor judecătorești sunt prevăzute numai prin lege, precum și cu prevederile art. 127 din Constituție, republicată, care dispun că ședințele de judecată sunt publice, afară de cazurile prevăzute de lege, deoarece principiul publicității constituie un principiu fundamental al înfăptuirii justiției într-un stat de drept. Mai mult, dispozițiile criticate sunt în concordanță cu art. 6 pct. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră regula judecării cauzei în mod public, dar și cu excepția de la această regulă, justificată printre altele de protecția vieții private a părților la proces.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din

Constituție, republicată, precum și celor ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat de autorul acesteia, îl constituie dispozițiile art. 615 din Codul de procedură civilă. În realitate, așa cum rezultă din notele scrise depuse de autor la instanță, critica de neconstituționalitate se referă exclusiv la dispozițiile alin. 1 al art. 615 din Codul de procedură civilă.

Textul de lege criticat are următorul conținut:

— Art. 615: *„Cererea de divorț se judecă în ședință publică. Instanța va putea să dispună însă judecarea în camera de consiliu, dacă va aprecia că prin aceasta s-ar asigura o mai bună judecare sau administrare a probelor.”*

Aceste dispoziții sunt considerate de autorul excepției ca fiind neconstituționale în raport cu prevederile art. 26 din Constituție, republicată, care au următorul conținut:

— Art. 26: *„(1) Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.*

(2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.”

Examinând excepția, Curtea constată că principiul publicității ședințelor de judecată este înscris atât în art. 6 pct. 1 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și în art. 127 din Constituție, republicată.

Publicitatea este considerată o garanție a corectitudinii și imparțialității judecătorilor, a independenței acestora, contribuind totodată la promovarea încrederii cetățenilor în administrarea justiției.

Legiuitorul român a instituit ca regulă publicitatea ședinței în care se judecă cererea de divorț, în considerarea faptului că transparența actului de justiție este necesară în aceste procese, deoarece problemele care se pot pune, cum ar fi, de exemplu, încredințarea copiilor minori, depășesc cadrul vieții intime a soților, prezentând interes public.

Pe de altă parte, protecția vieții private a părților în procesul de divorț este asigurată prin reglementarea în textul criticat a excepției de la regula publicității, în sensul că instanța va putea să dispună judecarea în camera de consiliu, dacă va aprecia că prin aceasta s-ar asigura o mai bună judecare sau administrare a probelor. În același scop, în art. 121 alin. 2 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a acordat instanței posibilitatea de a dispune ca dezbaterile să se facă în ședință secretă, dacă dezbaterile publice ar putea vătăma ordinea sau moralitatea publică, sau părțile.

De altfel, Curtea s-a mai pronunțat asupra excepției de neconstituționalitate invocate, prin Decizia nr. 56 din 13 octombrie 1993, definitivă prin nerecurare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 1 februarie 1994. Întrucât nu au intervenit elemente noi care să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluția și considerentele cuprinse în decizia menționată își mențin valabilitatea și în cauza de față, astfel încât excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 615 alin. 1 din Codul de procedură civilă urmează a fi respinsă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, republicată, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.d) și alin. (3), al art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 615 alin. 1 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Sorin Ioan Coffas în Dosarul nr. 6.617/2003 al Judecătoriei Târgu Mureș.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 8 iulie 2004.

PREȘEDINTE,
ION PREDESCU

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 339

din 17 septembrie 2004

**asupra sesizării de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (7)
din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului**

Cu Adresa nr. 51/666 din 9 septembrie 2004 secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea privind declanșarea controlului de constituționalitate asupra dispozițiilor art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituție, republicată. Sesizarea a fost formulată, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție, republicată, și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, de către un număr de 51 de deputați, și anume: Paula Maria Ivănescu, Ioan Onisei, Ștefan Marian Popescu-Bejat, Romeo Marius Raicu, Gheorghe Albu, Victor Babiuc, Gheorghe Barbu, Radu Mircea Berceanu, Iulian-Gabriel Bîrsan, Anca Daniela Boagiu, Daniel Marius Bogdan, Vasile Bran, Costică Canacheu, Ion Cîrstoiu, Teodor Cladovan, Valentin Adrian Iliescu, Victor Sorin Lepșa, Mircea Man, Alexandru Mocanu, Ion Mogoș, Nicolae Nan, Vasile Nistor, Ioan Oltean, Mihai Stănișoară, Teodor Crăciun Tuducan, Marin Anton, George Crin Laurențiu Antonescu, Constantin-Gheorghe Avramescu, Viorel-Gheorghe Coifan, Vasile Dănilă, Liviu Iuliu Dragoș, Valeriu Gheorghe, Titu Nicolae Gheorghiof, Puiu Hașotti, Anton Ionescu, Ion Luchian, Cătălin Micula, Vlad-Octavian Moiescu, Monica Octavia Muscă, Gheorghe-Eugen Nicolăescu, Napoleon Pop, Cornel Popa, Călin Constantin Anton Popescu-Tăriceanu, Vasile Predică, Dan Radu Rușanu, Nini Săpunaru, Adrian Emanuil Semcu, Dan Coriolan Simedru, Cornel Știrbeț, Radu Stroe și Sergiu Mihail Tofan.

Din examinarea listelor membrilor grupurilor parlamentare ale Partidului Democrat și ale Partidului Național Liberal, pe care figurează un număr de 54 de deputați, rezultă că acestea nu sunt semnate de domnii Adrian Gurzău și Alexandru Pereș (pozițiile 16 și 25 pe lista Grupului parlamentar al Partidului Democrat) și de domnul Dorin

Grigore Popescu (poziția 18 pe lista Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal), astfel că, în realitate, sesizarea este formulată de 51 de deputați.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 4.590 din 9 septembrie 2004, formând obiectul Dosarului nr. 490A/2004.

Autorii sesizării solicită Curții Constituționale să constate că prevederile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului sunt neconstituționale, întrucât încalcă, „în mod evident și flagrant, litera și spiritul Constituției, dispozițiile art. 80 alin. (2) și ale art. 84 alin. (1) din Legea Supremă”. În susținerea sesizării, autorii acesteia „iau în considerație și art. 37 «Dreptul de a fi ales» din Constituție”.

În legătură cu susținerea că textul de lege criticat ar încălca dispozițiile constituționale ale art. 80 alin. (2), autorii sesizării arată că Președintele României, „chiar așa-zis «independent» [...] candidat pe lista unui partid politic”, nu își poate păstra neutralitatea și echidistanța necesare exercitării misiunii de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate, așa cum stabilește textul din Constituție menționat.

Cu privire la susținerea că art. 5 alin. (7) din legea supusă controlului ar contraveni dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată, în motivarea sesizării se arată că „prezența pe listele unui partid politic a Președintelui României, chiar sub eticheta, ce se vrea acoperitoare, de «independent», nu salvează decât, eventual, aparențele”. Conform susținerilor autorilor sesizării „candidat pe listele unui partid politic, Președintele României va fi implicat partinic, va fi identificat cu partidul pe listele căruia candidează, cu doctrina, programul politic și electoral, cu mesajul și acțiunea politică-publică a acelui partid, cu acțiunile lui de campanie electorală”. Autorii sesizării, coroborând dispozițiile art. 37 din Constituție, republicată, privind „dreptul de a fi ales” cu cele ale art. 16 alin. (3) și

ale art. 40 alin. (3) la care acestea fac trimitere, precum și cu cele ale art. 84 alin. (1), consideră că „rezultă, cu claritate, faptul că, întrucât Președintele României nu se poate asocia, în timpul mandatului, într-un partid politic, lui îi este restrâns — în virtutea acestei funcții — dreptul de a fi ales pe lista unui partid politic“.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

Președintele Senatului consideră că sesizarea formulată este neîntemeiată, deoarece textele constituționale invocate ca fiind încălcate „fie nu au legătură cu materia, fie sunt interpretate eronat“. Se susține, totodată, că din dispozițiile art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată, care stabilesc că, în timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid politic, nu rezultă că acesta nu poate candida ca independent pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru obținerea unui mandat de deputat sau senator. În continuare, se arată că „faptul că Președintele candidează pe listele unui partid politic are doar semnificația însușirii doctrinei aceluia partid sau alianțe politice, fără a fi membru al acestuia, beneficiind, ca toți cetățenii României, de drepturile prevăzute de art. 29 și art. 37 din Constituție“, republicată. Potrivit punctului de vedere prezentat, din coroborarea textelor „se observă cu ușurință că Președintele României în funcție nu este inclus în sfera celor care nu pot candida, respectiv nu există nici o prevedere expresă în acest sens, așa cum există prevăzut în art. 40 alin. (3) din Constituție, republicată, pentru judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică“. În opinia Președintelui Senatului, acceptarea tezei autorilor sesizării „ar însemna că Președintele României este decăzut din exercițiul unui drept fundamental prevăzut de Constituție, și anume dreptul de a fi ales [...]“.

Președintele Camerei Deputaților consideră că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, se arată că art. 5 alin. (7) nu cuprinde „nici o interdicție sau un impediment ori o altfel de reglementare cu privire la exercitarea funcției de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate, de către Președintele României“. Pentru ca Președintele să vegheze la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice și, mai ales, să exercite funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate, funcție prevăzută de art. 80 alin. (2) din Constituție, republicată, se arată de către președintele Camerei Deputaților că „trebuie să fie neutru din punct de vedere politic“. Potrivit punctului de vedere al președintelui Camerei Deputaților, „înscrierea Președintelui pe listele de candidați ale unui partid pe durata campaniei electorale, nu ca membru al aceluia partid, ci ca independent, îi asigură libertatea necesară pentru a fi echidistant în îndeplinirea funcției de mediere, cât și a celorlalte prerogative“. Se consideră, totodată, că „neutralitatea nu trebuie interpretată ca o interdicție pentru persoana în cauză de a se exprima politic după expirarea mandatului și este firesc ca Președintele în funcție să poată fi inclus în perspectivele politice ale țării“. În punctul de vedere prezentat se

consideră că un alt mod de interpretare a textelor „ar însemna o abordare rigidă a Constituției și mai ales o suspendare nejustificată a exercițiului drepturilor electorale pentru un mandat care începe, de fapt, la expirarea mandatului prezidențial“. Se susține, de asemenea, că „adoptarea unei alte soluții ar însemna ca dreptul și justiția electorală să cedeze în fața unor oportunități politice de moment.“

Cât privește susținerile referitoare la încălcarea prevederilor art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată, în punctul de vedere prezentat se arată, în esență, că legea electorală nu stabilește „*expressis verbis*“ că persoana înscrisă pe lista de candidaturi a unui partid politic trebuie să fie membru al aceluia partid“. De asemenea, textul de lege ce face obiectul sesizării „nu cuprinde referiri la asocierea [Președintelui României] la un partid politic, ci permite candidatura, ca independent, a Președintelui pe lista unui partid“, ceea ce „este o chestiune de ordin exclusiv politic, ce privește acordul existent între reprezentanții partidului politic care susțin un candidat independent pe listele partidului respectiv, în detrimentul propriilor membri, pe de o parte, și candidatul independent, pe de altă parte“. Se consideră că este „firesc ca un partid politic să promoveze în Parlament, pe listele sale, personalități cunoscute, fără ca acestea să facă parte formal din partidul respectiv“. În continuare, se apreciază că „o astfel de candidatură nu poate fi încadrată juridic în categoria incompatibilităților“. Justificarea dreptului Președintelui în funcție de a participa la scrutinul parlamentar se întemeiază, în concepția punctului de vedere prezentat, pe aceleași rațiuni care justifică candidatura oricărei persoane, concomitent, atât pentru mandatul prezidențial, cât și pentru cel de parlamentar. „Depunerea candidaturii ca independent pe listele unui partid politic sau ale unei alianțe politice ori electorale nu se poate confunda cu calitatea de membru de partid“, acestea fiind noțiuni distincte, care impun proceduri diferite pentru dobândirea statutului de „candidat independent“ sau de „membru de partid“. Așadar, se apreciază că Președintele României își poate exercita dreptul de a fi ales, „drept garantat de art. 37 din Constituție, republicată, acesta îndeplinind și exigențele statuate la art. 16 alin. (3) din Constituție“, republicată.

În legătură cu susținerile potrivit cărora art. 5 alin. (7) din lege încalcă dispozițiile art. 37 din Constituție, republicată, referitoare la „*Dreptul de a fi ales*“, președintele Camerei Deputaților consideră că „autorii sesizării fac aceeași confuzie între noțiunea de *candidat independent pe lista unui partid politic* și cea de *membru de partid*“. Aceasta, deoarece Președintele României nu este inclus în prevederile constituționale ale art. 40 alin. (3) care stabilesc interdicții privind dreptul de asociere în partide politice judecătorilor Curții Constituționale, avocaților poporului, magistraților, membrilor activi ai armatei, polițiștilor și altor categorii de funcționari publici. Excepțiile fiind de „strictă interpretare“, se apreciază că „nu pot fi coroborate prevederile art. 84 alin. (1) cu cele ale art. 37 și art. 40 alin. (3) din Constituție, republicată, în vederea constatării neconstituționalității art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului [...]“. În plus, se mai arată că nici o dispoziție din Constituție nu stabilește conținutul listelor de candidați, astfel că „pe listele de candidați poate fi inclusă orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute de art. 37 coroborat cu art. 40 alin. (3) din Constituție“, republicată.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că obiecțiile de neconstituționalitate formulate prin sesizarea grupului de deputați sunt neîntemeiate. Astfel, în legătură cu susținerile privind încălcarea dispozițiilor art. 80 alin. (2) din Constituție, republicată, în ipoteza în care Președintele României devine candidat pe listele unui partid politic pentru Camera Deputaților sau pentru Senat, se arată că o atare situație „nu ar împieta asupra îndeplinirii mandatului său constituțional”, deoarece art. 80 alin. (2) din Constituție, republicată, nu vizează „o mediere între partidele politice angajate în lupta electorală”. Guvernul mai susține că, dacă s-ar admite „că prin candidatura pe lista unui partid este afectată îndeplinirea responsabilităților constituționale ale Președintelui, ar trebui să admitem că aceasta ar fi afectată în egală măsură și de o eventuală candidatură independentă a Președintelui, situație pe care autorii sesizării o consideră legală și constituțională”.

În ceea ce privește invocarea încălcării art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată, se apreciază că „prezența Președintelui României pe lista de candidați depusă de un partid politic nu îi conferă calitatea de membru de partid”. Calitatea de membru de partid se dobândește „în urma exprimării voinței în acest sens de către o persoană (prin depunerea unei cereri de adeziune, de exemplu) și a aprobării cererii de către forurile partidului care, potrivit statutului, au această competență”.

În sfârșit, Guvernul consideră că normele constituționale ale art. 37, coroborate cu cele ale art. 40 alin. (3) și ale art. 80 alin. (1), „nu au nici o implicație asupra instituției prezidențiale”. Se susține că art. 80 alin. (1) din Constituție, republicată, în virtutea căruia Președintele României nu poate fi membru al unui partid politic, „nu creează o circumstanțiere în aplicarea prevederilor art. 37, care sunt de strictă interpretare” și care „delimitează sfera persoanelor care au dreptul să fie alese (și, deci, dreptul de a candida), fără nici o referire la modalitatea depunerii candidaturii — pe lista unui partid sau individual”. Guvernul consideră că este aplicabil adagiul „ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus”. Potrivit punctului de vedere exprimat, neinclusiunea Președintelui României între categoriile de persoane prevăzute de art. 40 alin. (3) cărora le este interzisă asocierea în partide politice „denotă faptul că, în situația sa, nu avea de-a face cu o interdicție de asociere în partide politice, ci cu o incompatibilitate între funcția de Președinte al României și calitatea de membru al unui partid politic, ceea ce implică un alt regim juridic aplicabil”.

Guvernul precizează că Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului „este actul normativ care îi permite Președintelui României să candideze pe lista unui partid politic”, arătând că, „dacă ar fi fost în intenția legiuitorului constituuant împiedicarea Președintelui României de a candida în acest fel, interdicția respectivă ar fi trebuit să se regăsească explicit în textul Constituției, printre prevederile care reglementează instituția prezidențială”. Se arată, de asemenea, că, „prin coroborare cu art. 80 alin. (1) din Constituție, republicată, prevederea art. 5 alin. (6) teza a doua din legea în discuție, potrivit căreia nu se admit candidaturi independente pe listele de candidați, ar fi condus la crearea unei interdicții totale pentru Președintele României de a candida pe lista unui partid, interdicție care ar fi excedat prevederilor constituționale referitoare la instituția prezidențială”. Or, art. 5 alin. (7) din lege, potrivit căruia Președintele României poate candida pe lista unui

partid politic, „dacă se află în ultimele 3 luni ale mandatului”, nu face decât să corecteze „acest exces, având totuși grijă ca o eventuală candidatură a Președintelui pentru funcția de senator sau deputat să nu perturbe bunul mers al instituțiilor statului, ținând cont și de decalarea datelor alegerilor pentru Parlament și pentru Președinte, care va surveni ca urmare a duratelor diferite ale mandatului Președintelui și al Parlamentului. Astfel, art. 5 alin. (7) prevede că Președintele României poate candida pe lista unui partid politic dacă se află în ultimele 3 luni ale mandatului”.

CURTEA,

examinând sesizarea depusă de cei 51 de deputați, punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, republicată, precum și celor ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, care au următorul cuprins: „*Președintele României, în funcție la data alegerii Camerei Deputaților și Senatului, dacă se află în ultimele 3 luni ale mandatului, poate candida ca independent pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru obținerea unui mandat de deputat sau senator. În cazul în care este ales deputat sau senator, Președintele României este obligat ca, după validare, să opteze între calitatea de deputat sau senator și aceea de președinte.*”

Dispozițiile constituționale considerate de autorii sesizării ca fiind încălcate prin textul de lege criticat sunt, în ordinea invocării, art. 80 alin. (2), art. 84 alin. (1), precum și art. 37, care au următorul cuprins:

— Art. 80 alin. (2): „*Președintele României veghează la respectarea Constituției și la buna funcționare a autorităților publice. În acest scop, Președintele exercită funcția de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate.*”

— Art. 84 alin. (1): „*În timpul mandatului, Președintele României nu poate fi membru al unui partid și nu poate îndeplini nici o altă funcție publică sau privată.*”

— Art. 37: „*(1) Au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute în articolul 16 alineatul (3), dacă nu le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit articolului 40 alineatul (3).*”

(2) Candidații trebuie să fi împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani pentru a fi aleși în Camera Deputaților sau în organele administrației publice locale, vârsta de cel puțin 33 de ani pentru a fi aleși în Senat și vârsta de cel puțin 35 de ani pentru a fi aleși în funcția de Președinte al României.”

Textele constituționale la care fac trimitere dispozițiile art. 37 din Constituție au următorul cuprins:

— Art. 16 alin. (3): „*Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român*

garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități.”

— Art. 40 alin. (3): „Nu pot face parte din partide politice judecătoria Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică.”

În esență, critica de neconstituționalitate formulată de cei 51 de deputați cu privire la dispozițiile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului constă în susținerea că, în condițiile în care Președintele României poate candida ca independent pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru obținerea unui mandat de deputat sau de senator, „nu-și poate păstra neutralitatea și echidistanța” necesare „pentru a-și îndeplini responsabilitatea constituțională de a media între puterile statului, între acestea și societate”. De asemenea, se susține că în calitate de candidat pe lista unui partid politic, chiar ca „independent”, „Președintele României va fi implicat partinic, va fi identificat cu partidul pe listele căruia candidează, cu doctrina, programul politic și electoral, cu mesajul și acțiunea politică-publică a acelui partid, cu acțiunile lui de campanie electorală”. În același timp, autorii sesizării de neconstituționalitate, coroborând dispozițiile art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată, privind incompatibilitatea dintre funcția de Președinte al României și calitatea de membru al unui partid politic, cu dispozițiile art. 37 alin. (1) și ale art. 40 alin. (3) susțin că Președintelui „îi este restrâns — în virtutea acestei funcții — și dreptul de a fi ales pe lista unui partid politic”.

Examinând textul de lege criticat, prin raportare la dispozițiile din Constituție invocate de autorii sesizării ca fiind încălcate, Curtea Constituțională constată că între acestea nu există nici un fel de incompatibilitate.

Dispozițiile constituționale invocate de autorii excepției nu interzic, nici explicit, nici implicit, posibilitatea ca Președintele României, în funcție la data alegerii Camerei Deputaților și a Senatului, dacă se află în ultimele 3 luni ale mandatului, să candideze ca independent pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru un mandat de deputat sau de senator.

Problema care se pune în cauză este aceea dacă, în condițiile textului de lege criticat, Președintele României are sau nu dreptul de a fi ales, prevăzut de art. 37 din Constituție, republicată.

Una dintre condițiile prevăzute de art. 37 alin. (1) din Constituție, republicată, pentru dreptul fundamental de a fi ales este corelată cu dreptul de asociere. Din coroborarea dispozițiilor art. 37 alin. (1) și ale art. 40 alin. (3) din Constituție, republicată, rezultă în mod clar că dreptul de a fi ales este interzis judecătorilor Curții Constituționale, avocaților poporului, magistraților, membrilor activi ai armatei, polițiștilor și altor categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică, care nu pot face parte din partide politice.

Curtea constată că Președintele României nu este prevăzut între categoriile de cetățeni, stabilite limitativ de cele două texte constituționale, cărora le este interzis dreptul fundamental de a fi ales, deși, pe durata mandatului, nu poate fi membru al unui partid, conform dispozițiilor art. 84 alin. (1) din Constituție, republicată.

În virtutea principiului că excepțiile sunt de strictă interpretare, Curtea nu poate considera că situația prevăzută de art. 84 alin. (1) din Constituție care stabilește

o incompatibilitate politică temporară pentru Președintele României, ar putea, în lipsa unei prevederi constituționale, să aibă consecința interzicerii dreptului de a fi ales pentru Președintele României, în condițiile în care acesta nu devine membru al unui partid politic.

Curtea reține că numai printr-o interpretare forțată — prin adăugare la normele constituționale — situația prevăzută în textul de lege criticat ar putea fi convertită în incompatibilitatea prevăzută de art. 84 alin. (1) și în interdicția dreptului de a fi ales stabilită de art. 37 alin. (1) coroborat cu art. 40 alin. (3) din Constituție, republicată, astfel cum se susține în sesizarea de neconstituționalitate. O asemenea interpretare, care ar disimula o veritabilă creare a unei norme constituționale, contravine principiului supremației Constituției, prevăzut de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, precum și statutului constituțional și legal al Curții, care îi interzice rolul de legislator pozitiv.

În calitatea sa de garant al supremației Constituției, prevăzută de art. 142 alin. (1) din Constituție, republicată, Curții Constituționale îi este interzis, potrivit dispozițiilor art. 2 din legea sa organică, în exercitarea controlului de constituționalitate, să modifice sau să completeze prevederile supuse controlului. Cu atât mai mult, Curții îi este interzis să procedeze, chiar printr-un act necesar de interpretare, la modificarea și completarea dispozițiilor constituționale, operațiuni supuse exclusiv regimului strict reglementat al revizuirii constituționale.

În legătură cu susținerea autorilor sesizării de neconstituționalitate, în sensul că posibilitatea oferită în textul criticat Președintelui României de a candida ca independent pe lista unui partid politic pentru un loc de deputat sau senator ar face ca acesta să nu-și păstreze neutralitatea și echidistanța necesare exercitării funcției de mediere între puterile statului, precum și între stat și societate, Curtea constată că această susținere nu reprezintă un motiv de neconstituționalitate a dispoziției de lege supusă controlului. De altfel, textul invocat al art. 80 alin. (2) din Constituție, republicată, nici nu are conținutul arătat de autorii sesizării, decât parțial, și nu privește relațiile dintre președinte și partidele politice. În realitate, textul se referă numai la rolul ce revine Președintelui României în cadrul statului. Problema modului în care Președintele își exercită acest rol ține de măsura în care Președintele își îndeplinește obligațiile, de etica exercitării mandatului prezidențial, care, în caz că este încălcată grav, atrage răspunderea constituțională a titularului acestui mandat. De altfel, *mutatis mutandis*, problema ridicată de autorii sesizării s-ar putea pune și cu privire la situația în care Președintele României ar candida pentru un al doilea mandat succesiv, astfel cum prevede art. 81 alin. (4) din Constituție, republicată. Cu toate acestea, nici nu se poate concepe să se interzică Președintelui în funcție să candideze pe listele unui partid politic, unei alianțe politice sau alianțe electorale pentru cel de al doilea mandat succesiv, întrucât, astfel, textul respectiv ar deveni inaplicabil, lipsit de conținut.

Pentru considerentele expuse, Curtea Constituțională constată că prevederile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului nu contravin prevederilor Constituției.

La dosarul Curții au fost depuse de către Cabinetul individual de avocatură „Poenu Liliiana”, cu faxul nr. 4.688 din 15 septembrie 2004 și cu adresele nr. 4.716 din 16 septembrie 2004 și nr. 4.737 din 17 septembrie 2004, „Cerere de intervenție accesorie”, iar, de către Liga

Apărării Drepturilor Omului, „Obiecțiuni la proiectul de lege pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului“. Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, republicată, și ale art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, are a se pronunța asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, „*la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două*

Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori“.

Ținând seama de faptul că în cadrul controlului prealabil, abstract, de constituționalitate, dreptul de sesizare aparține numai subiectelor prevăzute de textul constituțional indicat, Curtea reține că cererile respective nu pot fi examinate.

Având în vedere considerentele expuse în prezenta decizie, dispozițiile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituție, republicată, precum și prevederile art. 11 alin. (1) lit. A.a), art. 15 și 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Constată că dispozițiile art. 5 alin. (7) din Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului sunt constituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc în ședința din data de 17 septembrie 2004 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocar, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Kozsokár Gábor, Petre Ninosu, Ion Predescu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent șef,
Gabriela Dragomirescu

P R E Ț U R I L E
publicațiilor legislative pentru anul 2004
— pe suport tradițional —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoarea abonamentului anual				Valoarea abonamentului trimestrial	
		— lei —	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	— lei —
1.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba română	9.875.000	2.468.750	2.715.750	2.987.500	3.286.000	
2.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba română, numere bis*)	1.780.000	—	—	—	—	
3.	Monitorul Oficial, Partea I, în limba maghiară	7.900.000	1.975.000	1.975.000	1.975.000	1.975.000	
4.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	12.500.000	3.125.000	3.125.000	3.125.000	3.125.000	
5.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	2.530.000	632.500	632.500	632.500	632.500	
6.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	10.680.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000	
7.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	9.850.000	2.462.500	2.462.500	2.462.500	2.462.500	
8.	Colecția Legislația României	2.500.000	625.000	687.500	756.500	832.500	
9.	Colecția de hotărâri ale Guvernului și alte acte normative	4.150.000	1.038.000	1.141.500	1.255.500	1.381.500	
10.	Repertoriul actelor normative	625.000	—	—	—	—	
11.	Decizii ale Curții Constituționale	470.000	—	—	—	—	
12.	Ediții trilingve	2.500.000	—	—	—	—	

*) Cu excepția numerelor bis în care se publică acte cu un volum extins și care interesează doar un număr restrâns de utilizatori.

Toate publicațiile Regiei Autonome „Monitorul Oficial“ sunt purtătoare de T.V.A. în cotă de 9%, aceasta fiind inclusă în prețul de abonament.

Pentru siguranța clienților, abonamentele la publicațiile Regiei Autonome „Monitorul Oficial“ se pot efectua prin următorii difuzori:

- ◆ COMPANIA NAȚIONALĂ „POȘTA ROMÂNĂ” — S.A. — prin oficiile sale poștale
- ◆ RODIPET — S.A. — prin toate filialele
- ◆ INTERPRESS SPORT — S.R.L. — București, str. Hristo Botev nr. 6 (telefon/fax: 313.85.07; 313.85.08; 313.85.09)
- ◆ PRESS EXPRES — S.R.L. — Otopeni, str. Flori de Câmp nr. 9 (telefon/fax: 221.05.37; 0745.133.712)
- ◆ M.T. PRESS IMPEX — S.R.L. — București, bd. Basarabia nr. 256 (telefon/fax: 255.48.15; 255.48.16)
- ◆ INFO EUROTRADING — S.A. — București, Splaiul Independenței nr.202A (telefon/fax: 212.73.54)
- ◆ ACTA LEGIS — S.R.L. — București, str. Banul Udrea nr. 10, (telefon/fax: 411.91.79)
- ◆ CURIER PRESS — S.A. — Brașov, str. Traian Grozăvescu nr. 7 (telefon/fax: 0268/47.05.96)
- ◆ MIMPEX — S.R.L. — Hunedoara, str. Ion Creangă nr. 2, bl. 2, ap. 1 (telefon/fax: 0254/71.92.43)
- ◆ CALLIOPE — S.R.L. — Ploiești, str. Candiano Popescu nr. 36 (telefon/fax: 0244/51.40.52, 0244/51.48.01)
- ◆ ASTOR-MED — S.R.L. — Iași, str. Sucidava nr. 2, bl. U2, sc. C, ap. 2 (telefon/fax: 0232/27.91.76, 0232/25.84.27)

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
 IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”